

การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

สารนิพนธ์

ของ

นิธิวัฒน์ พงศาวิรัตน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

พฤษภาคม 2553

การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

สารนิพนธ์

ของ

นิธิวัฒน์ ฟองดาวิรัตน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

สารนิพนธ์

ของ

นิธิวัฒน์ พงศาวิรัตน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

พฤษภาคม 2553

นิธิวัฒน์ ฟองดาวิรัตน์. (2553). การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สารนิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษม บุญส่ง.

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 90/90 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพานพิทยาคม จังหวัดเชียงราย ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 48 คน ได้มาด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ บทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ แบบฝึกหัดระหว่างเรียน แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินคุณภาพของบทเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง ได้แก่ค่าเฉลี่ยและร้อยละ

ผลการวิจัยปรากฏว่า บทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก คุณภาพด้านสื่อเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับดีมาก และบทเรียนวีดิทัศน์มีประสิทธิภาพเป็น 91.58/92.33

A DEVELOPMENT OF THE INSTRUCTIONAL VIDEO CD
ON "AIDS HARM"
FOR THE FOURTH LEVEL STUDENTS

AN ABSTRACT

By

NITHIWAT FONGDAWIRAT

Presented In Partial Fulfillment of The Requirement for the
Master of Education Degree in Education Technology
at Srinakahrinwirot University

May 2010

Nithiwat Fongdavirat (2010). The development of the instructional video cd on "AIDS HARM" for the fourth level students. M.Ed. (Technology & Education). Thesis Advisor: Assistant Professor Kasem Boonsong.

This study examined the development of a self-paced video learning for teaching material on HIV/AIDS to students in level 4 classes at Phanpittayakhom School in Chiangrai. A sample of 48 students were selected via multistage sampling for participation in this study during the second semester of the 2552 (2009) academic year. Performance was measured on exercises conducted in class and standardized achievement tests. The performance of student in the test group was assessed in terms of their average scores and the per cent of questions answered correctly. The criterion for passing for level 4 students is 90% correct and 90% of all exercises completed correctly.

The results indicated that students who learned the material through the video lessons performed at a 91.58/92.33 level indicating that the video lessons were at least as effective as those taught by the traditional face-to-face methods.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษม บุญส่ง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และเป็นທີ່ปรึกษาตลอดจนความเอาใจใส่ในการตรวจแก้ไขปรับปรุงงานวิจัยฉบับนี้ จนสำเร็จด้วยดี ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์มยุรี สันวงศ์ อาจารย์วรวิติ กิตติวงศ์ อาจารย์สุภาภรณ์ งามวัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์อติศรา เจริญวานิช อาจารย์ดรุณ ประดิษฐ์ทรง อาจารย์ครรชิต สิงห์เสมานนท์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์โรงเรียนพานพิทยาคม ที่อำนวยความสะดวกเพื่อสถานที่และระยะเวลาในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบใจนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพานพิทยาคม ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา ภาคพิเศษ องค์กรีรุ่น 5 คณะศึกษาศาสตร์ทุกๆ ท่านที่ให้คำปรึกษา ตลอดจนช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยได้ต่อสู้ปัญหา ฝ่าฟันอุปสรรคจนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์จากสารนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อระลึกแก่คุณบิดา มารดา ผู้อบรม และมอบมรดกทางปัญญาอันล้ำค่าแก่ผู้วิจัย ครู - อาจารย์ พี่น้อง เพื่อนๆ ทุกๆ คนที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือทุกสิ่งทุกอย่างแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และสุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกๆ ท่านที่ผู้วิจัยมิได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นิธิวัฒน์ พงดาวิรัตน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	2
ขอบเขตการวิจัย.....	2
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	2
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	2
เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางการศึกษา.....	5
ความหมายของการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา.....	5
งานวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาการศึกษา.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอน.....	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวีดิทัศน์.....	9
รูปแบบของการผลิตรายการวีดิทัศน์.....	9
การดำเนินการผลิตรายการวีดิทัศน์.....	11
คุณค่าและความสำคัญของวีดิทัศน์.....	12
การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมวัยรุ่น.....	20
ความหมายของวัยรุ่น.....	20
การแบ่งช่วงวัยของวัยรุ่น.....	22

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่น.....	23
ปัญหาพฤติกรรมวัยรุ่น.....	29
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเอดส์และการป้องกันเอดส์.....	32
ความหมายของเอดส์.....	32
การติดต่อของเอดส์.....	33
การป้องกันเอดส์.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการป้องกันเอดส์.....	35
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ.....	40
วิธีการดำเนินการทดลอง.....	45
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4 ผลการวิจัย.....	47
ผลการประเมินบทเรียนวีดิทัศน์จากผู้เชี่ยวชาญ.....	47
ผลการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์จากการทดลอง.....	51
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	54
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
ความสำคัญของการวิจัย.....	54
ขอบเขตการวิจัย.....	54
เนื้อหาในการทดลอง.....	55
เครื่องมือในการวิจัย.....	55
วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
สรุปผลวิจัย.....	56
อภิปรายผล.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	58
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	58
ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป.....	58
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก.....	64
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และด้านเทคโนโลยีการศึกษา.....	65
ภาคผนวก ข บทวิดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์.....	67
ภาคผนวก ค แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวิดิทัศน์.....	85
ภาคผนวก ง แบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน.....	91
ภาคผนวก จ ตัวอย่างบทเรียนวิดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์.....	100
ภาคผนวก ฉ ตารางแสดงค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก.....	123
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	126

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	คุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	43
2	ผลการประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการ เรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จากความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา.....	48
3	ผลการประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการ เรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จากความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา.....	49
4	ผลการทดลองบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุข ศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ครั้งที่	52
5	ผลการทดลองบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุข ศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ครั้งที่ 3.....	53

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัญหาความเจ็บป่วยจากการติดเชื้อเอดส์ในประเทศไทย ได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสังคมของผู้ติดเชื้ออย่างรุนแรง ในระยะยี่สิบกว่าปีที่ผ่านมา และจะยังเป็นปัญหาต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ในการติดเชื้อเอดส์นั้น มีสาเหตุมาจากสาเหตุหลักคือ พฤติกรรมทางเพศ จากสถิติการติดเชื้อเอดส์นั้นพบว่ามีสาเหตุมาจากเพศสัมพันธ์มากที่สุด โดยที่จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยเอดส์พบว่า เป็นนักเรียนและนักศึกษา อายุระหว่าง 15-24 ปี โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530-ตุลาคม พ.ศ. 2549 ที่ติดเชื้อเอดส์มากที่สุดคือระดับการศึกษา อุดมศึกษาและมัธยมศึกษาตามลำดับ โดยมีจังหวัดกรุงเทพฯ มีจำนวนผู้ป่วยเอดส์ในช่วงอายุ 15-24 ปี สะสมสูงสุดคือ 92 ราย (สำนักระบาดวิทยา. 2459: 831-832)

ผลเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มเยาวชน ชาย-หญิง อายุระหว่าง 15-24 ปี ที่สำนักระบาดวิทยาได้ดำเนินการร่วมกับจังหวัดในเครือข่ายเฝ้าระวัง เช่น นักเรียนชาย-หญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนอาชีวศึกษา ชาย-หญิง ชั้นปีที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2549 พบว่าเยาวชนมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีได้อย่างถูกต้องและไม่มีความเชื่อที่ผิดๆ เกี่ยวกับการแพร่กระจายของเชื้อเอชไอวีต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด (สำนักระบาดวิทยา. 2549: 833)

เนื่องจากนักเรียนและนักศึกษาซึ่งอยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง 15-24 ปีนั้น เป็นกลุ่มประชากรที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต จากจำนวนผู้ป่วยในกลุ่มนี้ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นย่อมมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ เป็นอย่างยิ่ง การรับทราบข้อมูลและสถานการณ์ จะทำให้เด็กนักเรียนและเด็กนักศึกษา สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบการวางแผนป้องกันตนเองและคนรอบข้างได้ในระดับหนึ่ง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในกระบวนการสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อช่วยในการถ่ายทอดความรู้และข่าวสารไปยังกลุ่มเป้าหมายต่างๆ โดยเฉพาะในการดำเนินงานสุขศึกษาและประชาสัมพันธ์โรคเอดส์ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ เพื่อนำไปปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ ตลอดจนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศเพื่อไม่ให้เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ซึ่งอยู่ในช่วงอายุที่ทางสำนักระบาดวิทยา ได้กล่าวมาข้างต้นว่าเป็นช่วงอายุที่มีการติดเชื้อเอชไอวีมากที่สุด

รายการวีดิทัศน์มีคุณค่า มีความสำคัญ มีข้อดี ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ข้อเสนอต่าง ๆ ดังนี้ รายการวีดิทัศน์เป็นสื่อที่ให้ผลทางด้านการรับรู้สูงมาก ด้วยเหตุผลที่ว่า การรับรู้ของคนเราเกิดจากการเห็นถึง 75% (Dale, 1956: 134) และวีดิทัศน์ยังสามารถประกอบการเรียนการสอนได้ทั้งแบบกลุ่ม และรายบุคคล (สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต, 2528: 29)

ผู้วิจัยจึงได้ทำการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 โรงเรียนพานพิทยาคม เพื่อใช้สนับสนุนการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษาและเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง ทางด้านเนื้อหาในการให้ความรู้เรื่องภัยเอดส์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

ความสำคัญของการวิจัย

1. วีดิทัศน์ที่สร้างขึ้น สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้จริง และได้บทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพ

2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง ในเนื้อหาวิชาอื่นๆ ต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 โรงเรียนพานพิทยาคม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย จำนวน 3 ห้องเรียน ซึ่งมีจำนวนนักเรียน 120 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพานพิทยาคม อำเภอพาน จังหวัดเชียงรายที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวน 48 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายชั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยการจับสลากได้ดังนี้

สุ่มนักเรียน จำนวน 3 ห้องเรียน โดยการจับสลากเป็นห้องเรียนที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับโดยแบ่งกลุ่มได้ดังนี้

ห้องเรียนที่ 1 สุ่มนักเรียนมาจำนวน 3 คน สำหรับทดลองครั้งที่ 1

ห้องเรียนที่ 2 สุ่มนักเรียนมาจำนวน 15 คน สำหรับทดลองครั้งที่ 2

ห้องเรียนที่ 3 สุ่มนักเรียนมาจำนวน 30 คน สำหรับทดลองครั้งที่ 3

เนื้อหาในการทดลอง

เนื้อหารายวิชาที่ใช้ในการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 นี้ ผู้วิจัยได้ทำการนำเสนอบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเองในรูปแบบการบรรยาย การให้ความรู้ และภาพการ์ตูนที่เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความรู้ทั่วไป และพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์

1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเอดส์

1.2 พฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์

1.3 การใช้งานถุงยางอนามัย

ตอนที่ 2 การให้ความรู้เรื่องพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์

1.1 พฤติกรรมเสี่ยงอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับชาย

1.2 พฤติกรรมเสี่ยงอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับหญิง และ ชายกับชาย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภัยเอดส์** หมายถึง บทเรียนที่สามารถศึกษาด้วยตนเอง ที่มีเนื้อหาการสอนเรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยการผลิตในรูปแบบการบรรยาย การให้ความรู้ ที่มีภาพและเสียง โดยการถ่ายทำและตัดต่อลงใน VCD

2. **การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์** หมายถึง การผลิตและการหาคุณภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเองเรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และผู้เชี่ยวชาญสื่อการเรียนการสอน และทดลองกับกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน และปรับปรุงแก้ไขจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. **ประสิทธิภาพของบทเรียน** หมายถึง ผลการเรียนรู้ จากการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเองต้องไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 90/90

90 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละผลการเรียนเฉลี่ย ของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์

90 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของผลการเรียนเฉลี่ย ของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่อง ภัยเอดส์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวทางในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาของการศึกษาค้นคว้าออกเป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนาการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา
 - 1.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาการศึกษา
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อการสอน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวีดิทัศน์
 - 3.1 ความหมายของวีดิทัศน์
 - 3.2 รูปแบบของการผลิตรายการวีดิทัศน์
 - 3.3 การดำเนินการผลิตรายการวีดิทัศน์
 - 3.4 คุณค่าและความสำคัญของวีดิทัศน์
 - 3.5 การเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของวัยรุ่น
 - 4.1 ความหมายของวัยรุ่น
 - 4.2 การแบ่งช่วงวัยของวัยรุ่น
 - 4.3 การเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่น
 - 4.4 ปัญหาพฤติกรรมวัยรุ่น
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเอดส์และการป้องกันเอดส์
 - 5.1 ความหมายของเอดส์
 - 5.2 การติดต่อของเอดส์
 - 5.3 การป้องกันเอดส์

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันเอดส์

6.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

6.2 งานวิจัยในประเทศ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนาการศึกษา

1.1 ความหมายของการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา

การวิจัยและพัฒนาการศึกษา (Educational Research and Development) เป็นการพัฒนาศึกษาโดยพื้นฐานการวิจัยเป็นกลยุทธ์ หรือวิธีการสำคัญอีกหนึ่งทีนิยมใช้ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาศึกษาโดยเน้นหลักเหตุผลและตรรกวิทยา เป้าหมายหลัก คือ กระบวนการในการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา (พฤทธิ ศิริบรรณ พิทักษ์. 2531: 21-24)

อำนาจ ช่างเรียน (2532: 24-25) ได้กล่าวถึงการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาไว้ว่า การวิจัยทางการศึกษามุ่งค้นหาความรู้ใหม่ โดยการวิจัยพื้นฐานมุ่งหาคำตอบที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและการวิจัยประยุกต์ มุ่งที่จะตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา โดยผลิตภัณฑ์นี้จะไม่ได้อ้างอิงเฉพาะตำรา พิล์ม หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์เท่านั้น แต่ยังหมายถึงความถึงวิธีการและโปรแกรมการศึกษาและจุดเน้นของการวิจัยและพัฒนา คือการพัฒนาโปรแกรมที่จะทำให้เกิดระบบการเรียนรู้ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาอุปกรณ์และการฝึกอบรมบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน

การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา เป็นการวิจัยทางการศึกษามุ่งค้นหาความรู้ใหม่ โดยการวิจัยพื้นฐานหรือมุ่งแสวงหาคำตอบ ผู้วิจัยอาจพัฒนาสื่อหรือผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาสำหรับการสอนแต่ละแบบ ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ได้ใช้สำหรับการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยแต่ละครั้งเท่านั้น

ความแตกต่างระหว่างการพัฒนาทางการศึกษากับการวิจัยทางการศึกษา

การวิจัยและพัฒนาการศึกษาแตกต่างจากการวิจัยทางการศึกษา 2 ประการคือ (บุญสืบ พันธุ์ดี. 2537: 79-80)

1. เป้าประสงค์ (Gold) เป็นการวิจัยทางการศึกษามุ่งค้นหาความรู้ใหม่โดยการวิจัยพื้นฐานหรือมุ่งหาคำตอบที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานโดยการวิจัยประยุกต์ เช่น การวิจัยเปรียบเทียบประสิทธิผลของวิธีสอนแต่ละแบบ แต่ผลิตผลเหล่านี้สามารถนำไปใช้สำหรับการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยในแต่ละครั้งเท่านั้นซึ่งไม่ได้พัฒนาไปสู่การใช้สำหรับโรงเรียนโดยทั่วไป

2. การนำไปใช้ การวิจัยทางการศึกษานั้นมีช่องว่างระหว่างผลการวิจัยกับการนำไปใช้จริง กล่าวคือ ผลการวิจัยทางการศึกษาจำนวนมากอยู่ในตู้ซึ่งไม่ได้รับการพิจารณาเพื่อนำไปใช้จริง นักการศึกษาและนักวิจัยจึงได้หาทางเพื่อลดช่องว่างดังกล่าวโดยวิธีที่เรียกว่า “การวิจัยและพัฒนา”

การดำเนินการวิจัยและพัฒนา

ขั้นตอนสำคัญของการดำเนินการวิจัยและพัฒนา มี 10 ขั้นตอน (Borg; & Gall. 1924: 784-785) ดังนี้

1. ต้องมีกำหนดให้ชัดเจนว่าผลิตทางการศึกษาที่จะทำการวิจัยและพัฒนาคืออะไร โดยกำหนดลักษณะทั่วไป รายละเอียดของการใช้ และวัตถุประสงค์ของการใช้เกณฑ์ในการกำหนดผลิตทางการศึกษาที่จะทำการวิจัยและพัฒนา มี 4 ข้อ คือ

1.1 ตรงกับความจำเป็นหรือไม่

1.2 ความก้าวหน้าในทางวิชาการมีพอเพียงในการที่จะพัฒนาผลิตที่กำหนดหรือไม่

1.3 บุคลากรที่มีอยู่นั้นมีทักษะความรู้และประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการวิจัยและพัฒนาหรือไม่

2. รวบรวมข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัย การสังเกตภาคสนามซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษาและทฤษฎีในการวิจัยที่มีอยู่แล้วที่ไม่สามารถให้คำตอบได้ก่อนที่จะเริ่มทำการวิจัยและพัฒนาต่อไป

3. วางแผนการวิจัยและพัฒนาประกอบด้วย

3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้ผลิต

3.2 ประมาณค่าใช้จ่าย กำลังคน และระยะเวลาที่ต้องใช้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้

3.3 พิจารณาผลสืบเนื่องจากการผลิต

4. พัฒนารูปแบบขั้นตอนของผลิตเป็นการออกแบบและจัดทำผลิตทางการศึกษาตามที่วางไว้ เช่น ถ้าเป็นโครงการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น ก็จะต้องออกแบบหลักสูตรเตรียมวัสดุ หลักสูตร คู่มือฝึกอบรม เอกสารในการฝึกอบรม และเครื่องมือการประเมินผล

5. ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 1 โดยการนำผลผลิตที่ออกแบบและจัดเตรียมไว้ในขั้นที่ 4 ไปทดลองเพื่อทดสอบคุณภาพขั้นต้นของผลิตในโรงเรียน จำนวน 1 – 3 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเล็ก 6 – 12 คน ประเมินผลโดยการใช้แบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ และทำการรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์

6. ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 1 โดยการนำข้อมูลและผลการทดลองในขั้นที่ 5 มาปรับปรุงแก้ไข

7. ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 2 เป็นขั้นนำผลผลิตไปทดสอบคุณภาพตามวัตถุประสงค์กับโรงเรียน 5 – 15 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 30 – 100 คน ประเมินผลเชิงประมาณ ลักษณะ Pre-test และ Post-test นำผลไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของการใช้ผลผลิต อาจมีกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองถ้าจำเป็น

8. ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 2 โดยการนำข้อมูลและผลการทดลองในขั้นที่ 7 มาใช้ในการปรับปรุงแก้ไข

9. ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 3 เป็นขั้นนำผลที่ปรับปรุงไปทดลองใช้ เพื่อทดสอบคุณภาพการใช้งานของผลผลิต โดยใช้ตามลำพังในโรงเรียน 10–30 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 40–200 คน ประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ และทำการรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์

10. ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 3 โดยการนำข้อมูลจากการทดลองขั้นที่ 9 มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเพื่อผลิตและเผยแพร่ต่อไป เมื่อดำเนินการเรียบร้อยแล้วก็จะเสนอรายงานเกี่ยวกับผลการวิจัยและพัฒนาผลผลิตในที่ประชุมสัมมนาทางวิชาการหรือวิชาชีพ หรือส่งไปเผยแพร่ในวารสารวิชาการ และติดต่อกับหน่วยงานทางการศึกษาเผยแพร่ไปใช้ในโรงเรียนต่างๆ หรือติดต่อบริษัทเพื่อผลิตและจำหน่ายต่อไป

1.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาการศึกษา

การวิจัยและพัฒนาการวิจัยที่ค้นพบมากที่สุดในปัจจุบันนั้น จะเป็นการวิจัยและพัฒนาสื่อให้ได้ประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบทเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาใหม่ๆ ซึ่งมีผู้วิจัยและพัฒนาไว้หลายท่านดังนี้

เมธี เจริญสุข (2538: 56) ได้ศึกษาและพัฒนาเพื่อเปรียบเทียบรายการวีดิทัศน์ ที่ผลิตขึ้น โดยใช้กล้องวีดิทัศน์เพียงตัวเดียวถ่ายภาพอย่างต่อเนื่องกับการสอนตามปกติ พบว่าคุณภาพของรายการวีดิทัศน์อยู่ในระดับปานกลางและเรียนจากรายการวีดิทัศน์ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อนัญญา ประสงค์พร (2540-48) ได้ทำการพัฒนารายการวีดิทัศน์การสอนเรื่องพืชและการผสมพันธุ์ของพืชดอก ผลการศึกษาพบว่า รายการวีดิทัศน์การสอนเรื่องพืชและการผสมพันธุ์ของพืชดอกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ดังนี้

1. รายการวีดิทัศน์การสอน เรื่อง พืช มีประสิทธิภาพ 95 / 93
2. รายการวีดิทัศน์การสอน เรื่อง การผสมพันธุ์พืชดอก มีประสิทธิภาพ 92 / 91

ไพโรจน์ วรกลม (2535: บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาวีดิทัศน์การสอนเรื่องการฉีกภาพและการใช้ภาพทางการศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า รายการวีดิทัศน์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 91.06 / 93.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 90 / 90 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการเรียนการสอนที่ใช้รายการวีดิทัศน์การสอนเรื่องการฉีกภาพและการใช้ภาพทางการศึกษา มีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจริง

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อการสอน

มีผู้ที่ให้ความหมายของสื่อการสอนไว้หลายท่าน ซึ่งจะขอนำมาเป็นแนวทาง ดังนี้

กิดานันท์ มะลิทอง (2532: 7) กล่าวถึงความหมายของสื่อการสอนว่า สื่อการสอน หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยนำและถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนหรือจากแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

วาสนา ชาวหา (2535: 8) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่เป็นตัวกลางหรือพาหนะนำความรู้ไปสู่ผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี

สุโชติ ดาวสุโขและสาโรจน์ แพงยัง (2535: 11) ได้ให้ความหมายของการสื่อการสอนว่า สื่อการสอน หมายถึง สิ่งใดๆ ก็ตามที่เป็นตัวกลางถ่ายทอดความรู้หรือช่วยในการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนเป็นผู้ใช้เพื่อช่วยในการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สมบุรณ์ สงวนญาติ (2534: 43 – 44) ให้ความหมายของสื่อการสอน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สอนและผู้เรียนนำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อช่วยในกระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ วัสดุสิ่งของที่มีอยู่ในธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้น รวมทั้งวิธีการสอนและกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ

กล่าวโดยสรุป “สื่อการสอน” หมายถึง วัสดุอุปกรณ์และเทคนิควิธีการที่เป็นเครื่องมือช่วยครูในการถ่ายทอดความรู้ เจตคติและทักษะไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสื่อการสอนนั้นนำไปใช้ได้ทั้งในและนอกห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับวีดิทัศน์

3.1 ความหมายของวีดิทัศน์

ปัจจุบันสื่อวีดิทัศน์ประเภท วีซีดี และดีวีดี นับเป็นสื่อการสอนที่นับวันจะมีบทบาทและมีอิทธิพลที่สำคัญต่อวงการศึกษา ช่วยในการเผยแพร่วัฒนธรรมข้อมูลข่าวสารรวมทั้งด้านการเรียนการสอนช่วยให้สาธารณชนได้รับความรู้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นเพื่อให้เข้าใจความหมายของ “วีดิทัศน์” ตรงกัน จึงได้มีผู้ให้ความหมายเอาไว้ ดังนี้

คำว่า “วีดิทัศน์” เป็นคำที่ราชบัณฑิตสถาน (2532: 3) บัญญัติขึ้นเพื่อใช้ในเชิงวิชาการมาจากคำว่า Video ซึ่งหมายถึง เครื่องที่แสดงภาพเพื่อความเพลิดเพลิน

วีดิทัศน์ หมายถึง ภาพที่มองเห็นในระบบโทรทัศน์ (กรมวิชาการ. 2527: 158)

วีดิทัศน์ หมายถึง กระบวนการนำเสนอภาพและเสียง ในรูปแบบบันทึกซ้ำและการทำซ้ำโดยใช้แถบวีดิทัศน์ (Hanson. 1987: 197)

วีดิทัศน์ หมายถึง กระบวนการบันทึก หรือสัญญาณภาพและเสียงไว้ในสื่อกลางที่เป็นวัสดุทางไฟฟ้า และยังรวมไปถึงการถ่ายทอดสัญญาณภาพและเสียงโดยผ่านอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ไปยังผู้รับ (บุญเที่ยง จุ้ยเจริญ. 2534: 179)

จากความหมายดังกล่าว จึงพอสรุปได้ว่า บทเรียนวีดิทัศน์หมายถึง บทเรียนที่บันทึกลงบนแถบบันทึกภาพที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอน เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพ และยังช่วยกระตุ้นผู้เรียนอยากเรียนรู้ และสนใจบทเรียนมากขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

3.2 รูปแบบของการผลิตรายการวีดิทัศน์

วีดิทัศน์เป็นวัสดุที่ใช้ควบคู่กับเครื่องเล่นและเครื่องรับโทรทัศน์ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก มีการปรับปรุงและวิวัฒนาการด้านราคา และรูปแบบให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ในวงการศึกษาและการบันเทิง ดังนั้นรายการโทรทัศน์ส่วนมากจึงมีลักษณะคล้ายๆ กัน คือเสนอข้อมูลข่าวสาร ความรู้

ความบันเทิงของวิชาการ ฯลฯ แต่ละรายการจะเน้นเนื้อหาเล็กน้อยขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของทางรายการ

เกศินี โชติกเสถียร (2528: 131) ได้อธิบายถึงรูปแบบการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา โดยจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ

1. รูปแบบรายการโทรทัศน์ที่ผลิตขึ้นเพื่อการสอน (Teaching Format) เป็นกลุ่มรายการที่ใช้เพื่อการสอนตามหลักสูตร รูปแบบรายการมีบทบาทในเชิงการสอนมากกว่าการจูงใจ การผลิตรายการวีดิทัศน์ในลักษณะนี้จะง่ายกว่าแบบอื่นๆ

2. รูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อการเรียน (Learning Format) เป็นกลุ่มรายการโทรทัศน์ที่มุ่งใช้เพื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรแบบกลุ่มแรกก็ได้ หรืออาจใช้เพื่อการศึกษาทั่วไปก็ได้ แต่ต้องเป็นรายการที่ต้องใช้แรงจูงใจแก่ผู้ชมมากขึ้น ต้องให้ผู้ชมสนใจอยากติดตามโดยผู้ชมไม่มีความรู้สึกว่าการผลิตขึ้นมาสอนตน แต่กลับรู้สึกว่าเป็นรายการดีมีประโยชน์ น่าเรียน น่ารู้ และตามชมโดยตลอด การผลิตรายการวีดิทัศน์ในรูปแบบนี้ต้องการความปรารถนาและใช้เทคนิควิธีการที่มีประสิทธิภาพสูง

3. รูปแบบรายการเพื่อการเผยแพร่ข่าวสาร (Information Format) เป็นรายการที่มุ่งใช้เป็นสื่อเสนอแก่ประชาชนทั่วไป เพื่อสนองความอยากรู้เพื่อความทันต่อเหตุการณ์และสามารถปรับตัวเองเข้ากับความจริงก้าวหน้าของสังคมได้อย่างถูกต้อง และรายการโทรทัศน์รูปแบบนี้ต้องสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ชมให้มากที่สุด การผลิตรายการต้องอาศัยความปรารถนาและใช้เทคนิควิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

สุรชัย ลีกาบัณฑิต (2528: 29) ได้แบ่งรูปแบบการนำเสนอในรายการวีดิทัศน์ออกเป็น 5 รูปแบบ ดังนี้

1. แบบบรรยาย (Lecture Format) การนำเสนอรายการแบบนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับการบรรยายของครูหน้าชั้นเรียน ถ้าผู้บรรยายไม่มีเทคนิคที่ดีในการบรรยาย ก็จะทำให้รายการนั้นไม่น่าสนใจ ซึ่งผู้ชมจะเห็นแต่หน้าผู้บรรยาย

2. แบบอภิปราย (Panel Disquisition Format) การนำเสนอแบบอภิปรายเป็นวิธีการนำเสนอที่มีลักษณะคล้ายกับวิธีแบบบรรยาย จะแตกต่างกันตรงที่มีผู้บรรยายหลายคนบรรยายเป็นช่วงสั้นๆ ตามประเด็นคำถามที่ผู้อภิปรายตั้งขึ้น และอาจมีการโต้ตอบกันบ้าง สนทนากันบ้างเป็นการแลกเปลี่ยนบรรยายภาค

3. แบบสัมภาษณ์ (Interview Format) เป็นรูปแบบรายการที่ผู้ผลิตจะต้องวางแผนในการสัมภาษณ์ มีการตั้งคำถามให้ตรงเป้าหมาย และเลือกเรื่องน่าสนใจรวมทั้งภาพ ซึ่งจะทำให้รายการน่าสนใจยิ่งขึ้น ผู้สัมภาษณ์ที่ดีจะต้องมีความสามารถในการตั้งคำถามผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบให้ตรง

เป้าหมาย ค่าใช้จ่ายในการผลิตรายการประเภทนี้ไม่สูงนัก สามารถใช้ได้ดีกับเนื้อหาแทบทุกประเภท แต่ละครายการประเภทนี้ผลิตยากกว่ารายการ 2 ประเภทที่กล่าวมาแล้ว

4. แบบบรรยายภาพ (Off-Camera Narration Format) เป็นรายการที่น่าสนใจกว่าแบบที่กล่าวมาแล้ว ใช้เวลาในการถ่ายทำมาก เสียค่าใช้จ่ายสูง มีลักษณะการบรรยายภาพโดยไม่ปรากฏตัวผู้บรรยาย ได้ยินแต่เสียงเท่านั้น ภาพและเสียงที่บรรยายต้องสัมพันธ์กันส่วนใหญ่ แล้วจะใช้เทคนิคการตัดต่อและผสมภาพให้เสร็จเรียบร้อยเสียก่อน แล้วบรรยายภาพภายหลัง นิยมใช้ในการโฆษณาสินค้า การแสดงการสาธิต เพราะเป็นวิธีที่แสดงเนื้อหาของภาพไปสู่เป้าหมาย

5. แบบนาฏการ หรือการแสดงบทบาท (Dramatization or Role play Format) การนำเสนอแบบนี้เป็นการดึงดูดความสนใจได้ดีที่สุด จะใช้วิธีผูกเรื่องแสดงสถานการณ์จำลองสั้นๆ รายการประเภทนี้ถ่ายทำยากที่สุด ต้องมีการวางแผน เขียนบท จัดเวที จัดฉากให้ดูสมจริงมากที่สุด อีกทั้งตัวผู้แสดงก็ต้องเลือกให้เหมาะสมกับบทบาท ถ้าเป็นผู้แสดงสมัครเล่นก็ต้องมีการฝึกซ้อมหลายครั้ง ถ้าใช้นักแสดงอาชีพจะประหยัดเวลาในการถ่ายทำได้มากแต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง

รูปแบบวีดิทัศน์ จะประกอบด้วยเทคนิควิธีการนำเสนอที่มีความหลากหลาย เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจเนื้อหา และช่วยดึงดูดความสนใจของผู้ชม ซึ่งในแต่ละรูปแบบจะมีจุดเด่นแตกต่างกันไป

3.3 การดำเนินการผลิตรายการโทรทัศน์

รายการวีดิทัศน์เรื่องหนึ่งๆ มีขั้นตอนการผลิตหลายขั้นตอนด้วยกัน ไพโรจน์ ตีรณนากุล และนิพนธ์ ศุภศรี (2528: 76 – 78) กล่าวว่า การผลิตรายการนั้นหากผู้ผลิตปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้ ก็จะทำให้การผลิตรายการดำเนินไปอย่างราบรื่น และสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน (Objectives) ต้องรู้จักจุดประสงค์ของเรื่องที่ต้องการ รู้ประเภทผู้ชม และวิธีการสอนในห้องเรียน

2. รวบรวมข้อมูลและเอกสาร (Collection of Materials and Research) ที่จำเป็นสำหรับการจัดทำรายการ ตรวจสอบความถูกต้อง รวมทั้งคุณภาพและปริมาณ ซึ่งขั้นนี้มีความสำคัญมาก

3. คัดเลือกข้อมูลข่าวสาร (Search Writing) เอามาเฉพาะที่เหมาะสมจะใช้ในการทำแต่ละรายการนั้น

4. การเขียนบทรายการ (Scenic Writing) เป็นขั้นที่เรียบเรียงและจัดรายการเนื้อหา รายการซึ่งควรมีการทำแต่เนิ่นๆ

5. การเตรียมบันทึกเทปโทรทัศน์ (Preparation for Video Recording) จัดทำตารางในการบันทึก และจัดเจ้าหน้าที่ประจำงานแต่ละงาน และต้องแน่ใจว่าเจ้าหน้าที่แต่ละคนทราบงานในหน้าที่ดี

6. งานศิลป์ (Artwork) เป็นงานด้านการเตรียมหัวเรื่อง แผ่นภาพพลิก จาก อุปกรณ์ อื่นๆ
7. เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสาธิตทดลอง (Equipment and Material for Demonstration) ซึ่งก่อนการบันทึกเทปต้องแน่ใจว่า สิ่งต่างๆ ที่ใช้ในการสาธิตมีพร้อม
8. การบันทึกภาพ (Video Recording) ก่อนการบันทึกภาพควรตรวจสอบดูเครื่องมือ อุปกรณ์ ต่างๆ ให้เรียบร้อย แล้วจึงบันทึกภาพตามเนื้อหา
9. การตัดต่อ (Editing) หลังจากบันทึกเทปแล้วนำมาเรียบตัดต่อเพื่อให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องตามที่ได้เขียน Scrip ไว้โดยใช้เครื่องตัดต่อภาพ (Editing Machine)
10. การบันทึกเสียง (Sound recording) เป็นขั้นที่เสียงต่างๆ จะถูกบันทึกเข้าไปในเทปโทรทัศน์ตามบทนั้นๆ เช่น คำบรรยาย การสนทนา เพลง เสียงประกอบ
11. ฉายทดลอง (Preview) เป็นการฉายให้ผู้ร่วมงานฝ่ายต่างๆ ได้ชมพร้อมกันเพื่อเป็นการตรวจสอบและวิจารณ์ดูว่ามีส่วนใดควรต้องปรับปรุง และถ้าต้องการตรวจสอบความสมบูรณ์ของเทปโทรทัศน์ดังกล่าวเราควรนำไปฉายทดลองให้กับกลุ่มเป้าหมายโดยการสุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบก็ได้
12. การนำไปใช้ (Utilization of Program) เมื่อมีการทดลองว่าวิดีโอเทปดังกล่าวสามารถใช้งานได้ก็จะนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งอาจเป็นการฉายในห้องเรียน หรือ ศึกษาเป็นรายบุคคลก็ได้
13. การประเมินผล (Evaluation) เมื่อฉายวิดีโอเทปดังกล่าวแล้ว ควรมีการประเมินรายการจะทำให้ทราบว่ากลุ่มเป้าหมายนั้นมีความเข้าใจในเรื่องหรือไม่อย่างไร และมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการถ่ายทำ การแสดง การสาธิต (ถ้ามี) การดำเนินเนื้อหา การตัดต่อ ศิลปกรรมดนตรี เสียงประกอบ ซึ่งผลจากการประเมินนี้ผู้ผลิตสามารถนำไปปรับปรุงรายการวิดีโอเทป และอาจใช้เป็นแนวทางในการผลิตเทปโทรทัศน์เรื่องอื่นๆ ต่อไป

3.4 คุณค่าและความสำคัญของวีดิทัศน์

ในบรรดาสื่อการเรียนการสอนในปัจจุบัน สื่อวีดิทัศน์ เป็นสื่อชนิดหนึ่งที่ได้รับคามนิยมสูง คุณค่าและความสำคัญของวีดิทัศน์มีดังนี้ (วาสนา ชาวหา. 2533: 116; นิพนธ์ สุขปริดี. 2528: 159; ชม ภูมิภาค. 2528: 238; กิดานันท์ มลิทอง. 2531: 131)

1. เป็นสื่อที่สามารถนำสื่อการสอนหลายชนิด เช่น สไลด์ ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง ฯลฯ มาใช้ร่วมกันกับการสอนทางโทรทัศน์ได้อย่างสะดวก เรียกว่า เป็นการใช้สื่อประสมทำให้เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์
2. เป็นอุปกรณ์การสอนที่สำคัญ ใช้ได้กับผู้เรียนได้ทุกระดับชั้น

3. สามารถใช้สอนกับผู้เรียนที่มีจำนวนมากได้ในเวลาเดียวกัน
4. ใช้ในการสาธิตให้เห็นภาพและเสียงได้อย่างชัดเจนในบทเรียนที่มีการแสดงเป็นตัวอย่างวิชาการที่มีการปฏิบัติจริง เช่น การทดลองในเชิงวิทยาศาสตร์
5. สามารถเอาชนะข้อจำกัดเกี่ยวกับระยะเวลา สถานที่ เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ช่วยให้เข้าถึงผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย
6. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนโดยเชิญผู้ชำนาญการหรือผู้มีความรู้พิเศษต่างๆ ในแต่ละสาขาวิชามาเป็นผู้สอนทางโทรทัศน์
7. ช่วยให้ครูประจำชั้นสามารถปรับปรุงเทคนิคในการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพ
8. สามารถสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีและชวนให้เกิดการปฏิบัติ
9. สามารถใช้สอนหลักการในทัศนและกฎเกณฑ์ได้ผลดี

3.5 การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ความหมายของการเรียนรู้

ในปัจจุบันนี้โลกมีความเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ต่างๆ ได้เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก และดูเหมือนว่าสิ่งที่มนุษย์เราต้องรู้และต้องศึกษาไปตามจำนวนเพิ่มขึ้นตามความเจริญรุดหน้าไป คำถามก็คือ “เราจะเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ให้มากที่สุดได้อย่างไร” การเรียนรู้จากสถาบันการศึกษาเป็นเพียงวิธีการหนึ่ง แต่โอกาสและจังหวะนั้นมิได้เกิดขึ้นกับทุกคนและไม่อาจจะศึกษาความรู้ได้ครบทั้งหมด การไขว่คว้าหาความรู้ด้วยตนเองจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถตอบคำถามดังกล่าวได้ เพราะเมื่อใดก็ตามที่ผู้เรียนมีใจรักที่จะศึกษาค้นคว้าเพราะตนเองมีความต้องการบุคคลนั้นก็จะดำเนินการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยไม่ต้องมีใครบอก อีกทั้งยังเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อย่างไม่สิ้นสุด ซึ่งวิธีดังกล่าวจะนำไปสู่การเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต อันเป็นเป้าหมายที่นักการศึกษาปัจจุบันคาดหวังและปรารถนา

แนวความคิดเรื่องการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับและมีการวิจัยกันมากในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษาอย่างต่อเนื่อง นักการศึกษาและผู้ที่ทำวิจัย เช่น สมิธ (Smith) บรูคฟิลด์ (Brookfield) บรอกเกตท์ (Brockett) เฮมสตรา (Hiemstra) ฯลฯ มักจะอ้างถึงคำนิยามที่โนลล์ (Knowles, 1975) ที่อธิบายถึงการเรียนรู้ด้วยตนเองว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะทำการวิเคราะห์ความต้องการที่จะเรียนรู้ของตน กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ แยกแยะ แจกแจงแหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ ทั้งที่เป็นคนและอุปกรณ์ คัดเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมและประเมินผลการเรียนรู้นั้นๆ

ทาฟ (Tough. 1979) ได้ให้คำจำกัดความของการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างกว้างๆ ว่าเป็นการเรียนรู้โดยเจตนา จงใจ ซึ่งความต้องการอย่างแรกของบุคคลนั้นคือการต้องการให้ความรู้หรือทักษะบางอย่าง คำนิยามดังกล่าวแม้จะกว้างและไม่เฉพาะเจาะจงลักษณะเฉพาะมากนัก แต่ก็มีส่วนนำไปใช้ในการวิจัยเรื่องการเรียนรู้ครั้งใหญ่ในอเมริกา คือ เพนแลนด์ (Penland. 1979)

มอร์ (Moore. 1976) อธิบายความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกถึงที่ตนต้องการ กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้และประเมินผลตามเกณฑ์

นอกจากนี้ บรูคฟิลด์ (Brookfield. 1985) ได้อธิบายว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การเป็นตัวของตัวเอง มีความเป็นอิสระและแยกตนอยู่คนเดียว จะหมายถึงคนซึ่งเรียนโดยอาศัยความช่วยเหลือจากแหล่งภายนอกน้อยที่สุด ตนเองจะเป็นผู้ควบคุมการเรียนรู้

จากคำจำกัดความดังกล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นเน้นการดำเนินการที่ผู้เรียนช่วยเหลือตนเองในการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มในความอยากรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วทำการวางแผนศึกษาค้นคว้าต่างๆ ด้วยตนเองไปจนจบกระบวนการเรียนรู้

แนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้

การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมิใช่เกิดขึ้นจากการฟังบรรยายหรือทำตามที่ครูผู้สอนบอก แต่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ ต่อไปนี้ (Smith. 1982)

1. การเรียนรู้โดยบังเอิญ (Random or incidental Learning) อาจเป็นผลพลอยได้จากเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยผู้เรียนมิได้เจตนา
2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความอยากรู้ อยากเรียน โดยผู้เรียนนั้นจะมีการวางแผนการเรียน
3. การเรียนรู้จากกลุ่ม (Collaborative Learning)
4. การเรียนรู้ที่จัดโดยสถาบันการศึกษา (Provider Sponsored) โดยมีกลุ่มบุคคลจัดกำกับดูแล มีการให้คะแนน ปริญญาหรือประกาศนียบัตร

จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในสถาบันการศึกษาเสมอไป การเรียนรู้อาจเกิดขึ้นได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรือจากการเรียนรู้เป็นกลุ่มก็ได้ แต่ถ้าทำการวิเคราะห์เรื่องการเรียนรู้แล้วจะพบว่า เรื่องของการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในอำนาจความนึกคิด (Conscious Act) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเพราะบุคคลนั้น ความสับสนเกี่ยวกับการเรียนรู้ อาจเกิดขึ้นได้ง่าย เพราะการเรียนรู้ อาจเกิดได้หลายแบบ เช่น การเลียนแบบ (Imitation) การบรรลุวุฒิภาวะ (Maturation) การสร้างเงื่อนไข (Condition) การบอกกล่าว (Indoctrination) การบังคับ (Coersion) และการเรียนรู้ (Learning) สภาพการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นใน

สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ คือ การบอกกล่าว เป็นการบังคับให้ผู้เรียนต้องยอมรับในสิ่งที่ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รับบอก ผู้เรียนอาจไม่ต้องการ แต่ต้องยอมรับด้วยความจำใจ ซึ่งมีใช้การเรียนรู้ในลักษณะที่นักการศึกษาต้องการ นั่นคือความตระหนักภายในจิตสำนึกของบุคคลนั้น

ลักษณะของการเรียนรู้

การเรียนรู้ด้วยตนเองมีด้วยกันหลายแบบ (Griffin. 1979) ได้จำแนกออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มที่เชื่อแนวความคิดของโนลส์ (The Knowles Group Learning Stream) โนลส์ (Knowles) เสนอแนะรูปแบบของ “Learning Contract” ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. กลุ่มที่เชื่อแนวความคิดของทอฟ (The Tough Adult Learning Projects Stream) รูปแบบที่สำคัญของกลุ่มนี้คือ “Learning Project” ที่เป็นตัวชี้ว่าบุคคลนั้นมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากน้อยเพียงใด

3. กลุ่มที่เชื่อเรื่องบทเรียนสำเร็จรูป (Individualized Programmed Instruction) ตามแนวความคิดของสกินเนอร์ (Skinner) กริฟฟินส์ วิจารณ์ว่าวิธีการนี้เป็นวิธีการเรียนที่เรียนด้วยตนเอง (Self-Directed Approach) แต่มีใช้การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning) ลักษณะที่น่าจะเป็น คือ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการกำกับของครู (Teacher-Directed Learning) มากกว่า

4. กลุ่มที่จัดในรูปแบบที่ได้จัดแบบสถานศึกษา (Non-Traditional Institutional Arrangement) สิ่งที่ให้ คือ ประกาศนียบัตรสำหรับบุคคลภายนอก หน่วยกิตสำหรับประสบการณ์ชีวิต ฯลฯ หรือนัยหนึ่งกลุ่มคนที่มาเรียนในรูปแบบนี้มีความคาดหวังในความรู้ สมัครมาเรียนตามความสนใจ

5. กลุ่มที่เรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ในชีวิตมนุษย์

จากแนวความเชื่อ สมมุติฐานและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน จึงทำให้การตีความหมายของลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองที่แตกต่างกันออกไป และยึดถือรูปแบบที่ต่างกัน อย่างไรก็ตาม ถ้าเรามีความเชื่อว่า การที่บุคคลมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) แล้วนำไปสู่การเป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ด้วยตนเองควรมีลักษณะต่างๆ ดังต่อไปนี้ (สมคิด อิศระวัฒน์. 2531)

1. สมัครใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง (Voluntarily to Learn) มิได้เกิดจากการบังคับ แต่มีเจตนาที่จะเรียนเฉพาะความอยากรู้

2. ตนเองเป็นแหล่งข้อมูลตัวเอง (Self-Resourceful) นี้คือผู้เรียนสามารถบอกได้ว่าสิ่งที่ตนจะเรียนคืออะไร รู้ว่าทักษะและข้อมูลที่ต้องการหรือจำเป็นต้องใช้มีอะไรบ้าง สามารถกำหนด

เป้าหมาย วิธีการรวบรวมข้อมูลที่ต้องการ และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเป็นผู้จัดการ การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ด้วยตนเอง (Manager of Change) ผู้เรียนต้องมีความตระหนักใน ความสามารถตัดสินใจได้ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และบทบาทในการเป็นผู้เรียนที่ดี

3. ผู้เรียนต้องรู้ “วิธีการเรียน” (Know How of Change) นั่นคือ ผู้เรียนควรทราบขั้นตอน การเรียนรู้ของตนเอง รู้ว่าเขาจะไปสู่จุดที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร

โนลส์ (Knowles, 1984) ได้อธิบายลักษณะของคนซึ่งเรียนรู้ด้วยตนเองดังต่อไปนี้

1. เข้าใจในความแตกต่างด้านความคิด เกี่ยวกับผู้เรียน และทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้
2. มีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่ขึ้นกับใครและเป็นคนสามารถนำตนเองได้
3. สามารถที่จะสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และใช้บุคคลเหล่านี้ช่วยเหลือในการเรียนรู้ของ

ตนเอง

4. วิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้โดยอาจได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น
5. สามารถชี้แจงความต้องการการเรียนออกมาเป็นจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้
6. สามารถโยงความสัมพันธ์กับผู้สอน ใช้ประโยชน์จากผู้สอน เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ

หรือที่ปรึกษา

7. สามารถหาบุคคลและแหล่งความรู้
8. สามารถเลือกแผนการเรียนที่มีประสิทธิภาพ
9. มีความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำข้อค้นพบต่างๆ ไปใช้ได้ อย่าง

เหมาะสม

สมิธ (Smith, 1982) อธิบายลักษณะของผู้ซึ่งเรียนรู้ด้วยตนเองว่ามีลักษณะต่อไปนี้

1. เป็นผู้ยอมรับตนเอง คือ มีความรู้สึกในทางที่ดี (Positive) ต่อตนเอง
2. มีการวางแผนการเรียน ดังนี้
 - 2.1 รู้ถึงความต้องการของตน
 - 2.2 วางจุดมุ่งหมายที่เหมาะสมกับตนเองและสอดคล้องกับความต้องการ
 - 2.3 เป็นแผนงานที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน

3. มีแรงจูงใจในภายใน (Intrinsic Motivation) ผู้เรียนมีแรงจูงใจที่จะเรียนอยู่ในตัวเอง สามารถเรียนรู้โดยปราศจากสิ่งควบคุมภายนอก เช่น รางวัล การถูกทำโทษ การได้รับตำแหน่งหรือ วุฒิบัตร ฯลฯ

4. มีการประเมินตนเอง
5. มีการเปิดกว้างต่อประสบการณ์
6. มีการยืดหยุ่น เช่น เต็มที่จะเปลี่ยนแปลงเป้าหมาย วิธีการเรียน การเข้าถึงปัญหา ฯลฯ

7. เป็นตัวของตัวเอง

จากงานวิจัยของ ทาฟ (Tough. 1979) ในปี ค.ศ. 1979 พบว่าร้อยละ 70 ของโครงการการเรียนรู้ (Learning Project) ผู้เรียนวางแผนโดยตัวผู้เรียนเอง กลุ่มตัวอย่างจะสอบถามหาข้อมูลจากผู้ที่คุ้นเคย ผู้เชี่ยวชาญและสื่อสิ่งพิมพ์ สำหรับงานวิจัยของ มัวร์ (Moore. 1979) พบว่าคนที่เรียนรู้อัตโนมัติ (Autonomous Learning) จะเป็นครูของตนเอง เมื่อเขาต้องการผู้ช่วยให้เขารู้ว่าวิธีการรวบรวมจัดกลุ่มปัญหาเก็บข้อมูลและประเมินความก้าวหน้าของตนเอง เขาจะเลือกวิธีการเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการ ซึ่งจะทำให้ค้นพบปัญหาด้วยตัวเขาเอง

เบอร์แมน (Burman. 1976) ได้อธิบายและเสนอแนะคุณลักษณะของคนซึ่งเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ ดังนี้

1. เป็นคนมีวินัย
2. มีความสามารถในการวิเคราะห์
3. มีความตระหนักในตนเอง
4. กระตือรือร้น ใจเปิดกว้าง
5. ยืดหยุ่น
6. มีความสามารถในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น
7. มีความรับผิดชอบ
8. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
9. มีความเชื่อมั่น มีความคิดในทางที่ดี (Positive) กับตนเอง
10. พึ่งตนเองได้
11. รู้วิธีการเรียน
12. พัฒนาและมีเกณฑ์การประเมินผล

กล่าวโดยสรุป ลักษณะของคนซึ่งเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ ตนเอง (ผู้เรียน) จะรู้ว่าตนมีความต้องการที่จะเรียนอะไรเอง ใช้วิธีการเรียนแบบใด จะไปหาแหล่งข้อมูลที่ใด และมีวิธีการประเมินอย่างไร

สาเหตุของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากงานวิจัยของ ทาฟ (Tough. 1979) สรุปได้ว่า การเรียนรู้เป็นเพราะสิ่งนั้นเป็นปัญหาในชีวิตหรือเป็นเพราะความรับผิดชอบหรืออย่างน้อยที่สุด เป็นเพราะความประหลาดใจ ซึ่งเป็นแนวคิดตรงกับข้อสมมติฐานของ โนลส์ (Knowles. 1984) ที่กล่าวว่า “ปัญหา” เป็นต้นเหตุในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ในปี ค.ศ. 1979 เพนแลนด์ (Penland. 1979) ได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ใหญ่

จำนวน 1,501 คน เรื่องจำนวนการเรียนรู้ที่ผู้ใหญ่ชาวอเมริกันเรียนในแต่ละปีเฉลี่ยปีละ 4.1 เรื่องที่คนสนใจเรียนรู้เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. การพัฒนาตนเอง
2. บ้านและครอบครัว
3. งานอดิเรกและสันทนาการ
4. เรื่องทั่วไป
5. งาน
6. ศาสนา
7. กิจกรรมอาสาสมัคร
8. งานสาธารณประโยชน์
9. เกษตร เทคโนโลยี

นอกจากนี้ สมคิด อิศรัวัฒน์ (2538) ได้วิเคราะห์สาเหตุในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ พบว่า เป็นเพราะมีความสนใจ มีความอยากรู้ มีความต้องการ

จึงอาจจะกล่าวได้ว่า เรื่องซึ่งผู้ใหญ่สนใจจะเรียนรู้ ได้แก่ เรื่องซึ่งเป็นปัญหาในชีวิต หรือเรื่องซึ่งเป็นความต้องการ ความจำเป็น หรือเรื่องซึ่งตนมีความสนใจ โดยมีต้นเหตุมาจากความจำเป็นหรือปัญหาของบุคคลนั้น

จากการวิจัยของ เพนแลนด์ (Penland. 1979) เมื่อสอบถามว่าทำไมคนอเมริกันจึงชอบเรียนเอง ทั้งๆ ที่มีการเปิดสอนวิชาต่างๆ มากมายในแต่ละปี คำตอบคือ

1. อยากกำหนดเวลาเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. อยากใช้รูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง
3. อยากให้รูปแบบการเรียนรู้ยืดหยุ่นและง่ายต่อการเปลี่ยนแปลง
4. อยากวางรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
5. ขาดความรู้เกี่ยวกับวิชาที่เปิด
6. อยากได้ผลที่รวดเร็ว
7. ไม่มีเวลาที่จะเข้าร่วม
8. ไม่ชอบสภาพห้องเรียนที่มีครู
9. ไม่มีเงิน
10. มีความยากลำบากในการเดินทาง

ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ในปี ค.ศ. 1978 กุกลิเอลมิโน และกุกลิเอลมิโน (Gugliemino and Gugliemino. 1979) ได้คิดค้นและจัดสร้างแบบทดสอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชื่อว่า SDLRS (Self-Directed Learning Readiness Scale) เขาทั้ง 2 เชื่อว่าบุคคลซึ่งมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองจะมีลักษณะดังนี้

1. เปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ (Open to Learning Opportunities) ได้แก่ ความสนใจในการเรียน ความภูมิใจเมื่อเรียนสำเร็จ ชอบศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด ยอมรับคำติติงในความผิดพลาดของตนเอง และมีความพยายามในการทำความเข้าใจในเรื่องที่ยากๆ

2. มีแนวความคิดของตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (Self Concept as an Effective Learner) ได้แก่ ความสามารถที่จะเรียนเมื่อต้องการจะเรียน เมื่อตัดสินใจเรียนแล้วสามารถแบ่งเวลาให้กับการเรียนได้แม้จะมีงานอื่นมากก็ตาม โดยรู้ว่าเมื่อไรที่จะเรียนในการเรียนสามารถหาวิธีการต่างๆ เพื่อเรียนรู้หัวข้อใหม่ๆ มีความสุขกับการแก้ปัญหาที่ยากๆ และรู้ว่าเมื่อต้องการข้อมูลจะไปได้ข้อมูลจากที่ไหน

3. มีความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (Initiative and Independence in Learning) ได้แก่ ความไม่ท้อถอยแม้จะไม่ค่อยเข้าใจในสิ่งที่กำลังทำอยู่ ชอบที่จะเรียน ไม่มีปัญหาในการทำความเข้าใจจากการอ่าน และสามารถทำงานด้วยตนเองได้อย่างดี

4. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Informed Acceptance of Responsibility for One's Own Learning) ได้แก่ การยอมรับตนเองว่าเป็นผู้ที่มีความฉลาดพอควร มีความเชื่อว่าการคิดอยู่เสมอว่าตนเองเป็นใคร กำลังทำอะไรเป็นสิ่งสำคัญต่อการศึกษาของตน

5. มีความรักในการเรียน (Love of Learning) ได้แก่ มีความชื่นชมต่อบุคคลที่ศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ มีความต้องการที่จะเรียนและปรารถนาให้มีเวลามากกว่านี้ มีความสนุกสนานการค้นคว้า และมีความกระหายในการเรียนรู้

6. มีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ได้แก่ มีความคิดที่จะทำสิ่งต่างๆ ได้ดี สามารถหาแนวทางในการเรียนสิ่งใหม่ๆ ได้หลายทาง

7. มองอนาคตในแง่ดี (Positive Orientation to the Future) ได้แก่ ความต้องการที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต ชอบคิดถึงเรื่องในอนาคต คิดว่าปัญหาเป็นสิ่งที่ทำลายและรู้ว่าตนเองต้องการเรียนอะไรเพิ่มเติม

8. สามารถใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา (Ability to use Basic Study Skill and Problem Solving Skills) ได้แก่ มีทักษะในการอ่าน การเขียน การฟัง และการจำ มีความสนุกกับการแก้ปัญหาและคิดว่าปัญหาเป็นสิ่งที่ทำลาย

4. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของวัยรุ่น

4.1. ความหมายของวัยรุ่น

คำว่า “วัยรุ่น” โดยทั่วไปหมายถึง ช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และทางจิตใจอย่างสังเกตเห็นได้ชัดเจน เป็นการเปลี่ยนแปลงจากสภาวะของเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ โดย แพทย์หญิงศิริกุล อิศรานุรักษ์ (ภาควิชาอนามัยแม่และเด็ก คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล) เสนอว่า สาเหตุที่วัยรุ่น มีความหลากหลาย เนื่องจากขึ้นอยู่กับความแตกต่างของขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม ตลอดจนความแตกต่างทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาของวัยรุ่นในแต่ละแห่งที่แตกต่างกัน แต่หากจะพิจารณาความหมายของคำว่า “วัยรุ่น” อย่างลึกซึ้งจะพบว่ามีการให้ความหมายและนิยามของวัยรุ่นไว้ดังนี้

(ศิริกุล อิศรานุรักษ์: 2549) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นว่า หมายถึง ช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายในลักษณะที่พร้อมจะมีเพศสัมพันธ์ได้ มีการพัฒนาทางจิตใจมาจากความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงจากสภาพที่ต้องพึ่งพาทางเศรษฐกิจไปสู่ภาวะที่ต้องรับผิดชอบและพึ่งพาตนเอง ช่วงวัยรุ่นจะครอบคลุมอายุโดยประมาณของเด็กหญิงคือ ระหว่าง 10-20 ปี และเด็กชายระหว่าง 12-22 ปี

เฮิร์ลลอค (Hurlock 1949: 531-553) อธิบายว่า “วัยรุ่น” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Adolescence” ซึ่งเป็นคำที่มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า “Adolescere” มีความหมายว่า เจริญเติบโต หรือเจริญเติบโตไปสู่วุฒิภาวะ (Maturity) เฮิร์ลลอคแสดงความคิดเห็นว่าในการที่เด็กจะบรรลุถึงขั้น วุฒิภาวะได้นั้น ไม่ใช่เด็กจะเจริญเติบโตแต่เพียงด้านร่างกาย แต่เด็กจะต้องเจริญเติบโตทางด้านจิตใจควบคู่ไปด้วย นั่นหมายถึงเด็กจะต้องมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านไปพร้อมๆ กัน อันประกอบไปด้วย ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสติปัญญา และด้านสังคม

แพทย์หญิงศิริประภา ชัยสินธพ (ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี)กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยของการเร่งเจริญเติบโตทั้งในทางชีวะ สรีระ และจิตวิทยา เป็นวัยเร่งสร้างสุขนิสัย เร่งปรับตัว เร่งทางวิชาการ และเริ่มเลือกอาชีพ กล่าวโดยสรุปหมายถึงวัยแห่งการเร่งเจริญเติบโตในทุกๆด้าน ซึ่งหมายความว่า to grow up4 มีวัยรุ่นและพ่อแม่ของวัยรุ่นจำนวนไม่น้อยที่ต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดกับเด็กวัยรุ่น แต่ก็พบว่า มีเด็กวัยรุ่นอีกจำนวนมากที่สามารถผ่านระยะของวัยนี้ไปได้โดยไม่มีปัญหาแต่อย่างใด

นายแพทย์พนม เกตุมาน (ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นว่าเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลายด้าน ทำให้ต้องมีการปรับตัวหลายด้านพร้อมๆ กัน จึงเป็นวัยที่จะเกิดปัญหาได้มาก การปรับตัวได้สำเร็จจะช่วยให้วัยรุ่นพัฒนาตนเองเกิดบุคลิกภาพที่ดี ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตต่อไป

นายแพทย์วิโรจน์ อารีย์กุล (ภาควิชาเวชศาสตร์ทหารและธรรมาภิบาล, วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า) เสนอว่า วัยรุ่นเป็นวัยช่วงต่อระหว่างวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ เป็นช่วงระยะเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย ลักษณะที่บ่งบอกถึงความเป็นหนุ่มสาว ขณะเดียวกันพัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคมและจิตใจก็เปลี่ยนแปลงไปด้วยแต่เป็นไปในลักษณะที่ไม่ค่อยสอดคล้องหรือเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความสับสน ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความยับยั้งชั่งใจ ขาดประสบการณ์ ทำให้วัยรุ่นตัดสินใจกระทำหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมโดยไม่ได้คำนึงถึงผลเสียที่เกิดขึ้นตามมาจากการกระทำของตน และช่วงวัยรุ่นถือว่าเป็นช่วงระยะเวลาที่มีปัญหาทางด้านจิตสังคม อารมณ์และพฤติกรรมเสี่ยงมากกว่าช่วงอายุอื่นๆ

แพทย์หญิงนงพงา ลิมสุวรรณ (ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงมากทั้งร่างกายและจิตใจ วัยรุ่นจึงต้องมีการปรับตัวมาก ซึ่งอาจทำให้วัยรุ่นมีปฏิกิริยาต่อการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและอารมณ์ต่าง ๆ บางครั้งปฏิกิริยาเหล่านี้เมื่อมองเผิน ๆ อาจเหมือนความผิดปกติที่ต้องการความช่วยเหลือได้ แต่โดยทั่วไปแล้วปฏิกิริยาบางอย่างจะอยู่ชั่วคราวแล้วหายไปเองได้

จากความหมายดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า “วัยรุ่น” คือ วัยที่สิ้นสุดความเป็นเด็ก เป็นวัยที่เป็นสะพานไปสู่วัยผู้ใหญ่ เมื่อเด็กเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นจะมีความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและรูปร่างเป็นสำคัญ โดยถือว่าเด็กหญิงเริ่มเป็นวัยรุ่นเมื่อมีประจำเดือน (Menstruation) ส่วนเด็กชายมีอสุจิ (Sperm) โดยปกติเด็กหญิงจะย่างเข้าสู่วัยรุ่นก่อนเด็กชายประมาณ 1-2 ปี อายุเฉลี่ยของเด็กหญิงที่จะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นคือ 12 ปี ส่วนเด็กชายคือ 14 ปี และทั้งสองเพศจะสิ้นสุดวัยรุ่นเมื่ออายุครบ 21 ปี หรืออาจกล่าวได้ว่าช่วงอายุของเด็กวัยรุ่นจะอยู่ระหว่าง 12-21 ปี อย่างไรก็ตาม เมื่อเด็กหญิงและเด็กชายเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น เด็กบางคนอาจจะมีอาการเจริญและความเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างรวดเร็ว บางคนก็เป็นไปอย่างช้าๆ ตามแบบแผนของแต่ละคนที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญหลายประการ เช่น อาหาร การเลี้ยงดูของครอบครัว ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม เป็นต้น

4.2 การแบ่งช่วงวัยของวัยรุ่น

เนื่องจากช่วงวัยรุ่น เป็นช่วงวัยที่มีระยะเวลาค่อนข้างยาวนาน และในช่วงระยะต้นของวัยเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงระยะปลายของวัยจะมีการเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจอย่างแตกต่างกันมาก ฉะนั้นในทางการแพทย์และจิตวิทยาพัฒนาการ จึงได้แบ่งช่วงวัยรุ่นออกเป็น 2-3 ระยะ แล้วแต่หลักเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ แต่โดยทั่วไปมักแบ่งช่วงวัยรุ่นออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะวัยรุ่นตอนต้น เด็กผู้หญิงอยู่ในช่วงอายุ 10-14 ปี เด็กผู้ชายอยู่ในช่วงอายุ 12-16 ปี ในระยะนี้มีการเปลี่ยนแปลง คือ

- มีการเปลี่ยนแปลงของร่างกายอย่างรวดเร็ว เช่น เด็กหญิงจะมีเต้านมใหญ่ขึ้น มีประจำเดือน มีการสร้างฮอร์โมนอีสโตรเจน และโปรเจสเตอโรน มีขนตามรักแร้และอวัยวะเพศภายนอก มีรูปร่างสูงใหญ่ขึ้น
- ค่อนข้างหลงตัวเอง (Narcissistic phase)
- มีความเพ้อฝัน (Magical Thinking)
- มีความเป็นอิสระ (Emancipation) แต่ยังคงพึ่งพิงพ่อแม่ ยังสนใจเพศเดียวกัน

ระยะวัยรุ่นตอนกลาง เด็กผู้หญิงอยู่ในช่วง 14-18 ปี เด็กผู้ชายในช่วงอายุ 16-20 ปี ในระยะนี้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือ

- เป็นระยะที่ดิ้อร้อน โมโหง่าย มักจะมีความขัดแย้งกับพ่อแม่สูง
- เพื่อนมีอิทธิพลสูง
- เริ่มสนใจเพศตรงข้าม
- การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายเริ่มสมบูรณ์เต็มที่
- เป็นระยะที่เริ่มทดลองเกี่ยวกับเพศ ซึ่งถ้าขาดความรู้และการป้องกันจะก่อให้เกิดปัญหาตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนา หรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมทั้งโรคเอดส์ได้
- ยังคงมีความคิดเพ้อฝัน

จากลักษณะของวัยรุ่นระยะตอนกลางดังกล่าวนี้ จึงพบว่าในระยะนี้เป็นระยะที่เด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่มีแนวโน้มจะประสบกับปัญหาต่างๆ ได้มากที่สุด

ระยะวัยรุ่นตอนปลาย เด็กผู้หญิงอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 18-20 ปี เด็กผู้ชายอยู่ในช่วง 20-22 ปี เป็นระยะที่เจริญเติบโตเข้าสู่ผู้ใหญ่เต็มที่ มีลักษณะที่สำคัญคือ

- รู้จักบทบาทของเพศตนเองเต็มที่
- มีความเป็นอิสระเต็มที่ในการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ
- ค่อนข้างยอมรับการให้คำแนะนำได้ง่ายกว่าวัยต้นๆ

- ให้ความสนใจต่อคำแนะนำต่างๆ รวมทั้งเรื่องการป้องกันปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม

4.3 การเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่น

การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย

- น้ำหนักและส่วนสูง จะมีอัตราเพิ่มสูงสุด (growth spurt) เด็กหญิงจะมีน้ำหนักเพิ่มถึงปีละ 4-5 กิโลกรัม เด็กชายเพิ่มปีละ 5-7 กิโลกรัม ความสูงมีอัตราเพิ่มสูงสุดเช่นกัน โดยเด็กหญิงจะสูงปีละ 6-7 เซนติเมตร เด็กชายสูงปีละ 7-9 เซนติเมตร

- การเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบต่างๆ ของร่างกาย ได้แก่ กล้ามเนื้อและกระดูกแขนขา มีอัตราเพิ่มสูงสุดเช่นกัน มีการเพิ่มปริมาณของโปรตีนเสริมในร่างกาย ปริมาณน้ำในเซลล์ ขนาดของปอด หัวใจ ปริมาณของเม็ดเลือด และฮีโมโกลบิน

- การเจริญเติบโตของอวัยวะสืบพันธุ์และการเกิดลักษณะเพศ มีลำดับดังนี้
- ร่างกายของเด็กหญิง

มีการเจริญเติบโตของเต้านม	เริ่มอายุ 9-11 ปี
มีขนที่หัวหน่าว	เริ่มอายุ 11-12 ปี
น้ำเมือกจากช่องคลอดเปลี่ยนฤทธิ์จากต่างเป็นกรด	เริ่มอายุ 11-12 ปี
ชนรักแร้	เริ่มอายุ 12-14 ปี
ประจำเดือนครั้งแรก	เริ่มอายุประมาณ 12 ปี

ลักษณะเพศอย่างแรกที่เปลี่ยนแปลงให้เห็นได้ในเด็กหญิง คือ การเจริญเติบโตของเต้านมโดยการเกิด breast buds คือ การเจริญของหัวนมและลานนม และหลังมีประจำเดือนแล้ว เด็กหญิงจะสูงขึ้นได้อีกประมาณ 6-12 เซนติเมตร **การเปลี่ยนแปลงของเต้านมเด็กหญิง** แบ่งออกได้เป็น 5 ระยะ ดังนี้คือ

ระยะที่ 1	ลักษณะเต้านมของเด็ก หัวนมสูงขึ้นเล็กน้อย
ระยะที่ 2	อายุ 11.2 ± 2.2 ปี เต้านมและลานนมโตขึ้นเล็กน้อย
ระยะที่ 3	อายุ 12.2 ± 2.1 ปี เต้านมและลานนมโตขึ้นจนเห็นได้ชัดเหมือนเต้านมขนาดเล็กของผู้ใหญ่
ระยะที่ 4	อายุ 13.1 ± 2.3 ปี หัวนมและลานหัวนมยื่นจากฐานเต้านมทำให้เห็นเต้านมมีลักษณะเป็นเนิน 2 ชั้น

ระยะที่ 5 อายุ 15.3 ± 3.5 ปี เป็นลักษณะเต้านมผู้ใหญ่ ลานห้วนมรายลงเห็นแต่ห้วนมนูนอยู่บนฐานของเต้านมที่มีขนาดใหญ่ขึ้น แต่บางคนเต้านมเติบโตเพียงระยะที่ 4 แล้วหยุดแค่นี้ จนกว่าจะตั้งครรภ์หรือนานกว่านี้ จึงจะเปลี่ยนเป็นระยะที่ 5 บางคนข้ามระยะที่ 3 ไประยะที่ 5 โดยตรง สำหรับในเด็กชายนั้นพบว่า ร้อยยละ 50 ของเด็กผู้ชายวัยรุ่นมีเต้านมโตขึ้นได้แต่ไม่เกินระยะที่ 2 และจะยุบลงปกติภายใน $11\frac{1}{2} - 2$ ปี เมื่อปริมาณ Androgen ที่หลั่งออกมามีมากกว่า Estrogen

- ร่างกายของเด็กชาย

มีการเพิ่มของขนาดลูกอัณฑะและถุงอัณฑะ	เริ่มอายุ 10-12 ปี
ต่อมลูกหมากเริ่มทำงาน	เริ่มอายุ 11-12 ปี
นมแตกพาน	เริ่มอายุ 13-14 ปี
มีขนที่หัวหน่าวและรักแร้	เริ่มอายุ 14-16 ปี
เสียงห้าว	เริ่มอายุ 14-16 ปี
ตัวอสุจิโตเต็มที่	เริ่มอายุ 14-16 ปี

ลักษณะการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างแรกในเด็กชาย คือ การเพิ่มขนาดของลูกอัณฑะและ ตามด้วยการเพิ่มขนาดขององคชาติ และต่อมลูกหมาก แบ่งออกได้เป็น 5 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1	ลักษณะอัณฑะและองคชาติเด็ก อัณฑะมีปริมาตรประมาณ 1.6 มล.
ระยะที่ 2	อายุ 11.6 - 2.1 ปี อัณฑะเพิ่มปริมาตรเป็น 1.6-6.0 มล. ถุงอัณฑะ มีหนังบางและสีแดงขึ้น องคชาติขนาดเท่าเดิมหรือโตขึ้นเล็กน้อย
ระยะที่ 3	อายุ 12.9 +/- 2.1 อัณฑะปริมาตร 6-12.5 มล. ถุงอัณฑะโตและหนังบางยิ่งขึ้น องคชาติยาวขึ้น
ระยะที่ 4	อายุ 13.8 +/- 2.0 ปี อัณฑะปริมาตร 12.5-20 มล. ถุงอัณฑะโตและมีสีเข้มขึ้น องคชาติยาวและใหญ่ขึ้นและหัวองคชาติ (glands)โตขึ้น
ระยะที่ 5	อายุ 14.9 +/- 2.2 ปี อัณฑะมีปริมาตร 20-25 มล. องคชาติและอัณฑะมีขนาดและรูปร่างเท่าผู้ใหญ่

การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์

นักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของอารมณ์ว่าเป็นสภาพการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและจิตใจ อันเนื่องมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและอินทรีย์ และการแสดงโต้ตอบนั้นเป็นไปตามสถานการณ์ จัดเป็นความรู้สึกที่รุนแรงและแสดงออกผ่านอินทรีย์ เมื่อเกิดอารมณ์ขึ้นจะมีการแสดงออกของอารมณ์เป็นไปได้อีก 2 ทางคือ

- แสดงด้วยวาจา เช่น ส่งเสียงดัง พุดเสียงสั้น หัวเราะ ฯลฯ
- แสดงด้วยท่าทาง เช่น การแสดงออกทางใบหน้า, การแสดงออกทางกริยา การเคลื่อนไหวของร่างกาย การแสดงท่าทางต่างๆ

ลักษณะการแสดงออกของอารมณ์ของคนแต่ละคนจะไม่เหมือนกัน และแต่ละบุคคลจะมีลักษณะอารมณ์ประจำตัว ปัจจัยที่ทำให้คนเรามีลักษณะอารมณ์ต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญคือ

- พันธุกรรม
- ประสบการณ์เดิม การอบรมเลี้ยงดูแต่เดิม เป็นอิทธิพลสำคัญที่ทำให้เราสร้างลักษณะอารมณ์ประจำตัวขึ้นมา

- สังคม ซึ่งมีผลต่อแบบแผนการดำรงชีวิตของครอบครัว
- ยาหลอนประสาท มีส่วนทำให้เกิดอารมณ์บางอย่างได้ รวมทั้งยาเสพติดบางชนิดด้วย

โดยทั่วไปจะพบว่าสภาพทางอารมณ์ของเด็กเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นมักมีอารมณ์ไม่ค่อยคงที่ คือเปลี่ยนแปลงง่ายและรวดเร็ว ลักษณะอารมณ์ที่พบเสมอในเด็กวัยรุ่น คือ

- วิตกกังวล โดยเฉพาะผลสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย รูปร่างหน้าตา รวมทั้งกังวลเกี่ยวกับอารมณ์เพศที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งพบมากในวัยรุ่นชาย และความกังวลเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในครอบครัว ฐานะในสังคม ชีวิตอนาคต

- อารมณ์วู่วาม หงุดหงิด น้อยใจง่าย โกรธ และก้าวร้าว
- อารมณ์ผันผวน ไม่หนักแน่น ขึ้นๆ ลงๆ เปลี่ยนอารมณ์จากเรงร่าไปเป็นอารมณ์เศร้าได้ในช่วงเวลาสั้นๆ
- มีอารมณ์รักร่วมเพศ ได้ในช่วงเวลาสั้นๆ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

จากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของเซียร์ (Sears' Social Learning Theory) อธิบายว่า พัฒนาการด้านสังคม เกิดจากการอบรมเลี้ยงดู และเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ตามความคาดหวังของสังคมในเด็กแต่ละวัย ซึ่งแบ่งขั้นพัฒนาการออกเป็น 3 ขั้นใหญ่ๆ คือ

ระยะที่ 1 พฤติกรรมเบื้องต้น (อายุ 0-16 เดือน) ได้แก่ ความต้องการพื้นฐาน และการเรียนรู้ระยะต้นของวัยทารก ในระยะนี้พฤติกรรมที่กระทำเพื่อลดแรงขับปฐมภูมิทั้งสิ้น โดยเด็กจะพัฒนาจากการลองผิดลองถูก เพื่อเลือกในสิ่งที่พ่อแม่ต้องการ ดังนั้นพัฒนาการของเด็กส่วนใหญ่ในขั้นนี้ จะสะท้อนให้เห็นบุคลิกภาพของผู้เลี้ยงดู

ระยะที่ 2 ระบบสิ่งเร้าจากสังคมระยะแรก คือ การเรียนรู้โดยใช้ครอบครัวเป็นศูนย์กลาง (อายุ 11/2-6 ปี) สิ่งแวดล้อมทางสังคมภายในครอบครัวเริ่มมีบทบาทต่อพัฒนาการของเด็ก

ระยะที่ 3 ระบบสิ่งเร้าจากสังคมระยะหลัง เป็นการเรียนรู้จากสังคมภายนอกครอบครัว (อายุ 6 ปีขึ้นไป) ได้แก่ การเรียนรู้พฤติกรรมสังคมจากระบบต่างๆ ของสังคม เช่น โรงเรียน สถาบันทางศาสนา ชุมชนที่อยู่อาศัย เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัยรุ่นที่สังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน คือ

- ต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อน
- เชื่อถือ และรับฟังเพื่อนมากกว่าพ่อแม่
- คิดดูถูกดูแคลนพ่อแม่และผู้ใหญ่
- พยายามปลีกตัวห่างจากพ่อแม่ เพื่อหัดดูแลรับผิดชอบตนเอง
- เริ่มสนใจที่จะมีเพื่อนต่างเพศ แต่อารมณ์รักมักหือหาว เปลี่ยนแปลงง่าย
- ชอบเปรียบเทียบตนเองและเพื่อนฝูง รู้สึกมีปมด้อย ท้อแท้ใจได้ง่ายๆ

การเปลี่ยนแปลงด้านสติปัญญา

จากแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ จีน เพียอาเจท์ (Jean Piaget) ได้แบ่งระดับพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ ออกเป็น 3 ระดับตามวัย ดังนี้

- ระดับพัฒนาการความรู้สึกลทางอวัยวะเคลื่อนไหว เกิดในช่วงอายุ 0-2 ปี (Sensorimotor phase)
- ระดับพัฒนาการทางความคิดรวบยอด เกิดในช่วงอายุ 11/2-2 ปี ถึงอายุ 11-12 ปี (Conceptual Thought Phase)

- ระดับพัฒนาการเข้าใจอย่างมีเหตุผล ในเด็กตั้งแต่อายุ 11 ปี เป็นต้นไป (Cognitive Thought Phase)

ในช่วงที่เด็กเข้าสู่วัยรุ่นถือว่าเป็นระยะที่พัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดของเด็กพัฒนาขึ้นสู่ระดับวุฒิภาวะสูงสุด เด็กวัยนี้จะเริ่มคิดเหมือนผู้ใหญ่ มีเหตุผล คิดอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ ลักษณะของการเปลี่ยนแปลงทางสติปัญญาของวัยรุ่นมีลักษณะดังนี้

- ความคิดอ่านกว้างขวางลึกซึ้งขึ้น
- อยากรู้ อยากเห็น ต้องการทดลอง และแสวงหาคำตอบ
- เริ่มคิดถึงชีวิต อดีต ปัจจุบัน และอนาคต เกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้หรือฝึกวิชาชีพ เพื่อความก้าวหน้า
- ต้องการให้ผู้ใหญ่ รับฟังความคิดเห็นของตน
- อุดมคติสูง หัวรุนแรง ต้องการให้สังคมมีความยุติธรรม เสมอภาค

การเปลี่ยนแปลงทางบุคลิกภาพ

ทฤษฎีพัฒนาบุคลิกภาพของ อิริค อิริคสัน (Erik Erikson) ได้แบ่งระยะพัฒนาการของมนุษย์ออกเป็นขั้นต่างๆ 8 ขั้น โดยที่พัฒนาการแต่ละขั้นติดต่อกันตลอดเวลาตามช่วงวัยของชีวิตมนุษย์นับตั้งแต่แรกเกิด ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความรู้สึกไว้วางใจหรือรู้สึกไม่ไว้วางใจ ซึ่งจะเกิดในช่วงอายุ 0-2 ปีแรกของชีวิต (Sense of Trust VS. Sense of Mistrust)

ขั้นที่ 2 ความรู้สึกเชื่อมั่นในตน หรือสงสัยไม่แน่ใจ ในความสามารถ อยู่ในช่วงอายุ 2-3 ปี (Sense of Autonomy VS. Sense of Doubt and Shame)

ขั้นที่ 3 การเป็นผู้นำริเริ่มหรือรู้สึกผิด เกิดในช่วงอายุ 3-5 ปี (Sense of Initiative VS. Sense of Guilt)

ขั้นที่ 4 การรู้สึกว่าตนประสบความสำเร็จหรือรู้สึกด้อย (Sense of Industry VS. Sense of Inferiority) เกิดในช่วงอายุ 6-12 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่เด็กเริ่มเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น ในวัยขั้นนี้เด็กจะชอบทำการสำรวจสิ่งแวดล้อม เมื่อกระทำมากเข้า เขาจะได้ประสบการณ์มากขึ้น เนื่องจากเป็นวัยที่สามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้มาก เหมือนอย่างผู้ใหญ่ทำ แต่ทำไม่ได้ดีเท่าเด็กวัยนี้ชอบแข่งขัน แต่ไม่ได้แข่งขันเพื่อให้ตนเองชนะเสมอ แต่จะแข่งเพื่อตั้งใจ วัดความสามารถของตนเอง เป็นวัยที่เด็กกลัวว่าจะด้อยกว่าคนอื่น เขาจะพยายามลบความกลัวนี้ โดยพยายามเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในสังคมด้วยการกระทำหรือทดลองทำซึ่งสิ่งผลให้เด็กมีความสามารถมากขึ้น การเล่นของเด็กวัยนี้ จะนำสภาพจริงในสังคมมาเป็นกิจกรรมการเล่น และทั้งสองเพศมีแนวโน้มจะแยกกันอยู่ มีบางโอกาสที่มาเล่นรวมกันได้ แต่การเล่นจะ

มีความสำคัญน้อยลงในช่วงท้ายของระยะนี้ เนื่องจากเด็กเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น เด็กจึงทำอะไรเป็นงานเป็นการขึ้น เด็กวัยนี้จะเห็นความสำคัญของเพื่อนและครอบครัวของเพื่อนมากขึ้น เพื่อนบ้านและโรงเรียนจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของเขา เป็นวัยที่มีบุคคลที่เขาชื่นชอบเป็นแบบอย่าง แต่เด็กจะไม่เลียนแบบทั้งหมด โดยเขาจะเลือกลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีความหมายสำหรับตัวเขาเท่านั้น

ขั้นที่ 5 การรู้จักตนเองหรือการไม่รู้รู้จักตนเอง (Sense of Identity VS. Sense of Identity Diffusion) เกิดในช่วงอายุ 12-17 ปี เด็กวัยนี้มีร่างกายเจริญเติบโตรวดเร็ว ทำให้เด็กไม่แน่ใจว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับตัวเขา เขาจะเปรียบเทียบตัวเองกับเพื่อนๆ เพื่อให้มีความมั่นใจว่า เขาเหมือนเพื่อน อิริคสันเสนอว่า ระยะนี้เป็นระยะที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลองบทบาทต่างๆ ก่อนที่จะเริ่มเป็นผู้ใหญ่จริงจัง และผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลอง ปฏิบัติ หาประสบการณ์ และปรับตัวก่อนก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ในเรื่องดังต่อไปนี้

- การรู้จักใช้เวลาให้ถูกต้อง และมีประโยชน์ และจะต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับเวลา
- การสร้างความมั่นใจในตนเอง กล่าวที่จะทำตามความสามารถตนเองและเผชิญปัญหา และแก้ปัญหาให้ลุล่วงไป โดยไม่ปล่อยปัญหาให้ลวงเลยไป
- การทดลองบทบาทต่างๆ ที่สังคมกำหนดให้
- การตั้งระดับความสำเร็จในการทำงาน
- การพัฒนาบทบาททางเพศให้เหมาะสมตามกฎเกณฑ์ และค่านิยมของสังคม
- การเป็นผู้นำหรือผู้ตาม
- การสร้างอุดมคติเป็นของตนเอง และรู้จักพิจารณาเปรียบเทียบ ศึกษาอุดมคติของบุคคลอื่น

การเปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลองปฏิบัติในสิ่งเหล่านี้ จะทำให้เด็กวัยรุ่นไม่มีปัญหา สามารถปรับตัวได้สำเร็จ แต่ถ้าผู้ใหญ่ไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาเอกลักษณ์ของตนเอง จะทำให้เด็กสับสนตัดสินใจไม่ถูกต้องว่า จะเลือกแนวทางชีวิตอย่างไร ความคิดของเด็กวัยรุ่นนี้จะเปิดกว้างสำหรับสิ่งแปลกใหม่ เขาจะไม่ยึดถือค่านิยมดั้งเดิมของพ่อแม่ แต่เด็กจะหันมาหาคนที่ มีสภาพเหมือนตนเอง คือเพื่อน ดังนั้นลักษณะของพ่อแม่ที่เด็กวัยรุ่นต้องการคือ ทำหน้าที่ที่แสดงถึงความเป็นเพื่อนร่วมทุกข์ ร่วมสุข และเข้าใจความต้องการของเขา

ขั้นที่ 6 ความรู้สึกว่ามีเพื่อนหรือความรู้สึกอ้างว้าง (Sense of Intimacy VS. Isolation) เกิดขึ้นในช่วงอายุ 17-21 ปี เมื่อเด็กผ่านช่วงวัยรุ่นตอนต้นแล้ว เด็กจะเริ่มเป็นสมาชิกที่มีส่วนรับผิดชอบต่อสังคมเต็มที่ และเป็นวัยที่มีความมุ่งหมายกับการทำงาน และการอยู่ใกล้ชิดกับเพศเดียวกันหรือเพศตรงข้าม เพื่อเลือกหาคนที่สนิทสนมใกล้ชิดและการแต่งงาน

พัฒนาการในวัยนี้จะสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความสำเร็จของพัฒนาการระดับต้นๆ ที่ผ่านมา จะทำให้เขาสามารถใกล้ชิดสนิทสนมจริงจังกับผู้อื่นได้ แต่ถ้าพัฒนาการขั้นต้นไม่ประสบความสำเร็จ เขาจะไม่วางใจผู้อื่น ไม่พอใจในตนเอง ปรับตัวเองเข้ากับผู้อื่นไม่ได้ ทำให้รู้สึกอ้างว้าง และว่าเหว่
 ขั้นที่ 7-8 เป็นวัยผู้ใหญ่ จะขอก้าวโดยสรุปดังนี้

ขั้นที่ 7 ความรู้สึกกับผิดชอบแบบผู้ใหญ่ หรือความรู้สึกเฉื่อยชา (Sense of Generativity VS. Stagnation) เกิดในช่วงอายุ 20-40 ปี

ขั้นที่ 8 ความรู้สึกมั่นคงและทอดอาลัย (Sense of Ego Integrity VS. Despair) เกิดในช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไป

กล่าวโดยสรุป ตามทฤษฎีบุคลิกภาพของ Erik Erikson จะเห็นได้ว่าในวัยรุ่นหากเด็กมีประสบการณ์ที่ดี สามารถประสบความสำเร็จในการผ่านขั้นพัฒนาการต่างๆ ของชีวิตมาได้ เด็กวัยรุ่นจะมีพัฒนาการเกี่ยวกับการรู้สึกที่ตนประสบความสำเร็จ มีอิสระ ฟังตนเองได้ ทำให้มีความมุ่งมั่น มีมโนธรรม การรู้จักตนเอง เป็นการสร้างเอกลักษณ์ของตน มีการมองตน ความรู้สึกที่ตนมีเพื่อน มีความรัก ความผูกพันกับผู้อื่นได้ และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสุข ดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข

4.4 ปัญหาพฤติกรรมของวัยรุ่น

ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพกาย ที่พบบ่อยๆ และก่อให้เกิดความวิตกกังวลแก่เด็กวัยรุ่น ได้แก่

- การเป็นสิว
- การมีกลิ่นตัวและโรคผิวหนัง
- ความอ้วน ความผอม
- ความผิดปกติต่างๆ ทางนรีเวชในวัยรุ่นหญิง เช่น ตกขาว การปวด

ประจำเดือน การมีประจำเดือนไม่สม่ำเสมอ

- การมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ เช่น สูบบุหรี่ ดื่มเหล้า ติดยา อุบัติเหตุและฆ่าตัวตาย

ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ มักเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย การมีอารมณ์ทางเพศ และ ความขัดแย้งในค่านิยมของสังคมเช่น

- การมีวุฒิภาวะทางเพศ การเปลี่ยนแปลงของร่างกาย โดยเฉพาะอวัยวะเพศ ทำให้วัยรุ่นที่ไม่ได้รับการเตรียมตัว เกิดความวิตกกังวล อาจรู้สึกเจ็บปวดทางจิตใจ เมื่อคิดว่าตนเองไม่เหมือนเพื่อนๆ

- พฤติกรรมทางเพศ จากแรงผลักดันของเพื่อน สื่อมวลชน และแม้แต่ผู้ใหญ่ที่อยู่รอบตัวเด็ก อาจทำให้เด็กมีเพศสัมพันธ์โดยที่ยังไม่พร้อม ความรู้สึกครั้งแรกต่อการมีเพศสัมพันธ์ มีความหมาย ต่อการพัฒนาทางเพศในระยะต่อมา เด็กที่รู้สึกเจ็บปวด ผิดหวัง เสียใจ และอับอายต่อเรื่องนี้ครั้งแรก จะเป็นต้นเหตุของพฤติกรรมทางเพศ ที่ผิดปกติภายหลังได้

- การเข้าถึงบริการคุมกำเนิด มักจะเป็นปัญหาที่พบบ่อยในวัยรุ่น ที่มีเพศสัมพันธ์ส่วนใหญ่มักไม่ได้เตรียมตัวในการป้องกัน โดยวัยรุ่นมักจะอายุที่จะใช้ เพิกเฉยที่จะเรียนรู้วิธีใช้แต่ละวิธี และมักเป็นวิธีที่ไม่ค่อยได้ผล หรือมีความรู้สึกว่าการใช้วิธีคุมกำเนิด มีผลเสียต่อความสนุกทางเพศ หรือมักจะแล้วแต่ว่าคู่ของตนจะยอมใช้หรือไม่ จึงทำให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่ต้องการขึ้น

- การตั้งครรภ์ที่ไม่ต้องการ
- การทำแท้ง
- การเป็นพ่อแม่ก่อนวัยอันสมควร
- การแต่งงานก่อนวัยอันสมควร
- การดื่มเหล้า สูบบุหรี่ ติดยาเสพติด การชอบเสี่ยงภัย ทำให้เกิดอุบัติเหตุ ซึ่งเป็นอุปนิสัยของวัยรุ่นที่ต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อน และชอบทดลองเสี่ยงภัย ดังนั้นเมื่อเกิดปัญหาขึ้น วัยรุ่นที่ไม่มีสัมพันธภาพอันดีกับพ่อแม่ จะยิ่งกังวลแก้ไขปัญหาในทางที่ไม่ถูก อาจเป็นอันตรายต่อชีวิตได้

- การรับประทานอาหาร ทำให้เกิดภาวะทุพโภชนาการ และโภชนาการเกิน

ปัญหาชีวิต เกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก เช่น การสูญเสียบุคคลสำคัญ เข้ากับเพื่อนฝูงไม่ได้ ปัญหาการเรียนและปัญหาครอบครัว

ปัญหาพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของระบบอวัยวะสืบพันธุ์ทั้งภายนอกและภายใน อยู่ในสภาวะที่พร้อมจะมีเพศสัมพันธ์ได้ วัยรุ่นจึงเริ่มมีอารมณ์รักใคร่ ดังนั้นหากเขาเหล่านี้ไม่ได้รับการเตรียมตัวที่ดีในเรื่องเพศ อาจทำให้เด็กมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเนื้อระยะยาว หลายด้าน ดังนี้

- โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ได้แก่ หนองในแท้ หนองในเทียม ซิฟิลิส แผลริมอ่อน ริมหูตงอนไก่ พยาธิในช่องคลอด เชื้อรา โรคเอดส์ และอาจก่อให้เกิดภาวะแทรกซ้อนอื่นตามมาคือ เป็นหมัน เป็นมะเร็งปากมดลูก เสียสติเนื่องจากซิฟิลิสขึ้นสมอง และ

เสียชีวิตเนื่องจากเลือดเป็นพิษเป็นเอดส์ และหญิงที่มีโรคเหล่านี้ หากตั้งครรภ์จะมีภาวะแทรกซ้อนได้ง่ายทั้งต่อแม่และทารกในครรภ์

- การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เด็กวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์จะมีภาวะเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยและการตายได้ง่าย ทั้งตัวมารดาและทารกในครรภ์ โดยจะพบว่า แม่ที่อายุน้อยจะมีอัตราตายสูงกว่าแม่ที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ซึ่งไม่ว่าจะเป็นประชากรของประเทศที่พัฒนาแล้วหรือด้อยพัฒนาก็จะมีแบบแผนเดียวกัน ภาวะแทรกซ้อนที่พบบ่อยในวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์คือ

- ความดันโลหิตสูงเนื่องจากการตั้งครรภ์ จะพบสูงกว่าแม่ที่มีอายุระหว่าง 20-24 ปี
- การคลอดติดขัด เนื่องจากสรีรวิทยาที่ยังไม่พร้อมของหญิงเหล่านี้
- เกิด fistula ระหว่างช่องคลอดกับกระเพาะปัสสาวะ หรือช่องคลอดกับทวารหนัก ซึ่งเป็นผลจากการคลอดติดขัด
- ลูกของแม่วัยรุ่นมีโอกาสเกิดปัญหาต่างๆ ได้มากกว่า คือ น้ำหนักแรกเกิดน้อยมีอัตราตายปริกำเนิด และอัตราตายของทารกอายุต่ำกว่า 1 ปี สูงกว่า หากรอดตายก็มักมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการบกพร่อง และมีปัญหาด้านการเรียนรู้ในเวลาต่อมา

เมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์มักพบว่าเมื่อตั้งครรภ์ไปได้สักระยะหนึ่งจะคิดทำแท้ง ซึ่งนับว่ามีความอันตรายมากทั้งต่อตนเองและทารกในครรภ์ นำไปสู่การเกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆ ได้แก่ การติดเชื้อ การตกเลือด ทารกพิการ การเป็นหมัน และที่รุนแรงที่สุดคือเสียชีวิต และหากการทำแท้งนี้เป็นการกระทำโดยผู้ที่ไม่มีความรู้ ความชำนาญ ความรุนแรงและความอันตรายก็จะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นไปอีก

การมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่น นอกจากจะทำให้เกิดปัญหาโดยตรงต่อตัวของเด็กวัยรุ่นเองคือ ปัญหาการติดเชื้อติดต่อทางเพศสัมพันธ์ หรือปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ แล้วนั้น ก็ยังพบอีกว่าพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่นยังนำไปสู่ปัญหาสังคมต่างๆ มากมายหลายปัญหา ดังต่อไปนี้

1. ต้องถูกออกจากโรงเรียน ทำให้มีผลต่อการประกอบอาชีพในอนาคต ขาด

โอกาสในการทำงานที่ดี เป็นที่รังเกียจของสังคม อาจลงเอยด้วยการฆ่าตัวตาย

2. เด็กที่คลอดออกมามักจะถูกทอดทิ้ง หรืออาจถูกฆ่า หรืออาจต้องยกให้เป็น

บุตรบุญธรรม

3. การขาดทักษะในการเป็นพ่อแม่ ทำให้เด็กวัยรุ่นเลี้ยงลูก ด้วยความวิตกกังวล ท้อแท้ อาจทรากรุนกรรรมเด็ก ซึ่งจะมีผลกระทบต่ออาการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กคนนั้นต่อไป ก่อให้เกิดปัญหาวนเวียนเป็นลูกโซ่

4. หากจำเป็นต้องแต่งงานกันหรืออยู่ด้วยกัน อาจลงเอยด้วยการหย่าร้างเนื่องจากความไม่พร้อมในการครองคู่ และทำให้วัยรุ่นหญิงเหล่านี้ต้องเผชิญอนาคตอย่างโดดเดี่ยว

ฉะนั้น จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่นนี้ นับได้ว่าเป็นปัญหาพฤติกรรมที่มีความสำคัญมากปัญหาหนึ่ง ที่จะนำไปสู่ปัญหาต่างๆ อีกหลายปัญหา ทั้งปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ หรือปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่างๆ โดยเฉพาะโรคเอดส์ ที่จัดว่าเป็นโรคที่มีความรุนแรงมากและยังไม่มีวิธีการรักษา อย่างไรก็ตามแม้ว่าวัยรุ่นจะมีการป้องกันในขณะที่มีเพศสัมพันธ์ แต่หากไม่รู้จักรูปวิธีการป้องกันอย่างถูกต้อง ถูกวิธี ก็อาจจะติดเชื้อโรคเอดส์และนำไปสู่ปัญหาต่างๆ ได้เช่นกัน วิธีการที่ดีที่สุดที่จะทำให้วัยรุ่นปลอดภัยจากการติดเชื้อโรคเอดส์คือ การมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมตามวัย งดเว้นการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันเอดส์

5.1 ความหมายของเอดส์

จิรภา วีระกนก (2538: 5 – 11) กล่าวว่า เอดส์เป็นโรคติดเชื้อชนิดหนึ่งที่เกิดจากการติดเชื้อเรียกง่าย ๆ ว่า HIV ซึ่งเชื้อนี้สามารถติดได้เฉพาะในคนเท่านั้น ไม่ติดต่อในสัตว์อื่นๆ ยกเว้นลิงชิมแปนซีที่ติดเชื้อได้แต่จะไม่แสดงอาการอย่างในตัวตน

โครงการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ กระทรวงสาธารณสุข (2532: 1) ได้ให้ความหมายของเอดส์ว่า เป็นกลุ่มอาการของโรคที่เกิดจากภูมิคุ้มกันในร่างกายเสื่อมหรือบกพร่องซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสเอดส์ เมื่อเข้าสู่ร่างกายคนแล้วจะไปทำลายเซลล์เม็ดเลือดขาวที่ทำหน้าที่ป้องกันเชื้อโรคทำให้ภูมิคุ้มกันโรคของคนนั้นเสื่อมหรือบกพร่อง จนเป็นสาเหตุให้ร่างกายคนนั้นอ่อนแอ มีการเจ็บป่วยรักษาไม่หาย ป่วยเรื้อรัง และในที่สุดก็จะตายด้วยโรคเรื้อรังนั้น

ดุจดาว เรื่องเวชติวงษ์ (2540: 16) กล่าวว่า เอดส์มาจากคำว่า AIDS ซึ่งย่อมาจากคำว่า Acquired Immune Deficiency syndrome จึงหมายถึง กลุ่มอาการของโรคที่เกิดจากภูมิคุ้มกันในร่างกายเสื่อมโทรม หรือบกพร่องร่างกายจึงติดโรค ติดเชื้อ หรือมะเร็งฉวยโอกาสได้ง่าย

จากข้อมูลดังกล่าว จึงพอสรุปได้ว่า โรคเอดส์เกิดจากภูมิคุ้มกันในตัวคนเสื่อมหรือบกพร่องซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสเอดส์ไปทำลายระบบภูมิคุ้มกันในส่วนของเม็ดเลือดขาว จนทำให้ร่างกายของคนนั้นอ่อนแอ เจ็บป่วยเป็นโรคต่างๆ และทำให้เสียชีวิตได้

5.2 การติดต่อของเอดส์

หนทางที่เชื้อไวรัสเอดส์จากผู้ที่มีเชื้อเอดส์ จะผ่านไปสู่อีกผู้หนึ่งได้ 3 ทางใหญ่ๆ ซึ่ง จีระภา ธีระกนก. (2538: 5 – 11) ได้ให้คำอธิบายไว้ดังนี้

1. การร่วมเพศ : การมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่มีเชื้อโรคเอดส์ โดยสามารถแพร่ได้ทั้งชายสู่ชาย ชายสู่หญิง และหญิงสู่ชาย ผู้ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ คือ ผู้ที่มีเพศสัมพันธ์หรือพฤติกรรมทางเพศอย่างผิดๆ หรือเปลี่ยนคู่นอนบ่อยๆ

2. ร่วมเลือด : การได้รับเชื้อโรคเอดส์ผ่านเข้ากระแสเลือดจากการใช้อุปกรณ์ที่ทำให้เกิดรอยเจาะบนผิวหนังร่วมกัน โดยไม่ได้ทำให้ปราศจากเชื้อโรคอย่างถูกต้องเสียก่อน เช่น เข็ม และกระบอกฉีดยา ซึ่งพบในกลุ่มผู้เสพยาเสพติดชนิดเข้าเส้น เครื่องมือผ่าตัด ทำแผล เครื่องใช้ในการเจาะสัก ผิวน้ำ เข็มที่ใช้ในการฝังเข็ม เครื่องมือเจาะหู ที่ตัดเล็บ ที่โกนหนวด แปรงฟัน รวมทั้งการรับเลือด และผ่าตัดเปลี่ยนอวัยวะหรือเนื้อเยื่อที่ได้รับบริจาคจากผู้ที่มีเชื้อโรคเอดส์ก็เป็นหนทางในการรับเชื้อเอดส์เข้ากระแสเลือดโดยตรง

3. การร่วมครภภ : การถ่ายทอดโรคเอดส์จากมารดาสู่ทารก พบได้ระหว่างตั้งครรภ์หรือระหว่างคลอดหรือทางน้ำนม

ส่วนการติดต่อทางสังคมในการใช้ชีวิตประจำวัน จะไม่ก่อให้เกิดจากการติดเชื้อเอดส์ เช่น การจับมือ การสัมผัสสกอตริด การจับต้องของใช้ของผู้ติดเชื้อ อันได้แก่ ถ้วย แก้วน้ำ ช้อน อาหาร เสื้อผ้าหรือการใช้สิ่งของร่วมกัน เช่น การใช้ห้องน้ำห้องส้วมร่วมกัน การใช้โทรศัพท์ร่วมกัน การใช้ลูกบิดประตูร่วมกัน หรือการว่ายน้ำในสระเดียวกัน เป็นต้น นอกจากนั้นยังไม่มีรายงานการติดเชื้อโรคเอดส์ทางยุงหรือแมลง (ชะนวนทอง ธนสุกาญจน์ และคณะ. 2531: 2)

5.3 การป้องกันเอดส์

สถาพร มานัสสถิตย์ (2538 : 132 – 133) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติตนบางอย่างในชีวิตประจำวัน ที่จะช่วยให้ปลอดภัยต่อการติดเชื้อเอดส์ ไว้ดังนี้

1. ไม่สำส่อนทางเพศ และไม่ร่วมเพศกับผู้ที่ไม่รู้จัก
2. ต้องสวมถุงยางอนามัยทุกครั้งหากต้องร่วมเพศกับผู้ที่ไม่รู้จัก
3. ไม่ใช้เข็มฉีดยาหรือของมีคมร่วมกับผู้อื่น
4. งดเว้นยาเสพติดเฉพาะชนิด
5. หลีกเลียงไม่สัมผัสกับเลือด น้ำเหลือง น้ำอสุจิ น้ำจากช่องคลอดของผู้อื่น
6. หากสัมผัสกับเลือด น้ำเหลือง น้ำอสุจิ น้ำจากช่องคลอด น้ำลาย น้ำตา น้ำนม อุจจาระ ปัสสาวะของใครก็ตาม ควรรีบล้างน้ำและสบู่ทันที

7. ไม่รับเลือดหรืออวัยวะที่ไม่ได้ผ่านการตรวจสอบหาเชื้อเอชไอวีเสียก่อน

พฤติกรรมป้องกันเอชไอวีนั้น หมายถึง การกระทำใดๆ ก็ตามที่จะช่วยลดความเสี่ยงที่จะทำให้ตนเองติดเชื้อเอชไอวี (อัษฎชลี สิงหสุต. 2534) ซึ่งวิธีการป้องกันโรคเอชไอวีสำหรับบุคคลทั่วไปมีหลักที่สำคัญ 2 ประการคือ 1. การป้องกันการติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 2. การป้องกันการติดต่อทางเลือดหรือน้ำเหลือง

1. การป้องกันการติดต่อทางเพศสัมพันธ์ หมายถึง

1.1 การซื้อสตั๊ตต่อสามีภรรยา เป็นการหลีกเลี่ยงหรือลดจำนวนการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่มีคู่นอนอื่น คนแปลกหน้าที่ไม่รู้จักหรือชาวต่างชาติ หญิงขายบริการทางเพศ ชายที่ขายบริการทางเพศ หรือบุคคลที่มีพฤติกรรมเสี่ยง เช่น เกย์ ผู้ติดยาเสพติด

1.2 การใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศ เป็นการป้องกันการติดโรคเอชไอวีทางเพศสัมพันธ์ได้ แต่ก็ไม่สามารถป้องกันได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของถุงยาง การเลือกถุงยางอนามัย ควรเป็นถุงยางที่บรรจุอย่างดีในกล่องที่มี วัน เดือน ปี ที่ผลิต ให้เห็นได้ชัดเจน และได้ผ่านการทดสอบมาตรฐานทุกครั้ง การผ่านการทดสอบมาตรฐานเป็นบางครั้ง แสดงว่าถุงยางนั้นมีคุณภาพไม่สม่ำเสมอ

1.3 การหลีกเลี่ยงการร่วมเพศในวิธีที่เสี่ยง ได้แก่ การร่วมเพศทางทวารหนัก เพราะผนังทวารหนักบางและอ่อนแอ ฉีกขาดได้ง่าย โอกาสรับเชื้อมีมากถ้าเกิดฉีกขาด หลีกเลี่ยงการใช้ปากกระตุ้นอวัยวะสืบพันธุ์ของคู่นอน เพราะเชื้ออาจผ่านจากน้ำอสุจิหรือน้ำในช่องคลอดเข้าสู่แผล หรือรอยถลอก หรือเยื่อเมือกในปากได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้อุปกรณ์ร่วมเพศร่วมกัน

2. การป้องกันการติดต่อทางเลือดหรือน้ำเหลือง

2.1 หลีกเลี่ยงการใช้อุปกรณ์ที่ทำให้เกิดรอยเจาะของผิวหนังร่วมกัน ถ้าสิ่งนั้นไม่ทำให้ปราศจากเชื้ออย่างถูกต้องเสียก่อน เช่น เข็มฉีดยา กระบอกฉีดยา เครื่องมือเจาะหู เครื่องใช้ในการเจาะสักผิวหนังและเข็มที่ใช้ในการฝังเข็ม เป็นต้น

2.2 หลีกเลี่ยงการใช้อุปกรณ์ ที่มีโอกาสสัมผัสกับเลือดของผู้ที่มีเชื้อโรคเอชไอวี เช่น กรรไกรตัดเล็บ มีดโกน แปรงสีฟัน หรือของมีคมอื่นๆ เป็นต้น

2.3. งดเว้นการฉีดยาโดยไม่จำเป็น ถ้าเกิดการเจ็บป่วยควรรับบริการ รักษาพยาบาลในสถานบริการของรัฐหรือเอกชนที่ถูกกฎหมาย งดเว้นการฉีดยาด้วยตนเอง หรือการฉีดยาโดยหมอเถื่อน

2.4 รับบริจาคเลือดหรืออวัยวะจากสถานที่ได้รับการรับรอง คือ แหล่งที่มั่นใจว่าผ่านการตรวจเชื้อโรคเอชไอวีแล้วเท่านั้น

2.5 อย่าทดลองยาเสพติด ถ้าติดยาเสพติดแล้วอย่าเปลี่ยนเป็นชนิดผิด หากใช้ผิดอยู่แล้ว ควรพยายามหรือเปลี่ยนการใช้ยาเสพติดชนิดอื่น หากยังจำเป็นต้องใช้อยู่ก็ต่อไปควรป้องกันโดยใช้เข็มและกระบอกฉีดยาร่วมกับผู้อื่น ควรทำให้แน่ใจว่าเข็มและกระบอกฉีดยานั้นได้ผ่านการทำลายเชื้อแล้วอย่างถูกวิธีก่อนที่จะนำไปใช้

2.6 อย่าให้เลือด (ซึ่งหมายถึงประจำเดือนของผู้หญิง) น้ำอสุจิ น้ำปัสสาวะ น้ำหลังในช่องคลอด หรืออุจจาระของผู้มีเชื้อโรคเอดส์ผ่านเข้าไปในปาก ช่องคลอด ทวารหนัก เยื่อเมือก (Mucous Membrane) เยื่อปูดตา หรือสัมผัสกับผิวหนังที่มีบาดแผล

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันเอดส์

6.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ไพร์ซ์ และคนอื่นๆ (Price; et al. 1985 : 107 – 109) ได้ศึกษาความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยศึกษาถึงความรู้ ความเชื่อและแหล่งข้อมูลที่นักเรียนได้รับความรู้ การศึกษาพบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ค่อนข้างน้อย นักเรียนชายมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์มากกว่าเด็กนักเรียนหญิง นักเรียนส่วนใหญ่ไม่กังวลเกี่ยวกับโรคเอดส์ แหล่งข้อมูลเบื้องต้นที่นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์มากที่สุดคือ ทางสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ วารสาร ส่วนโรงเรียนเป็นแหล่งข้อมูลที่นักเรียนได้รับความรู้น้อยที่สุด

อัลลาด (Allard; 1989: 448 – 452) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องเอดส์ ความเชื่อ ด้านสุขภาพ และพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอดส์ ในกลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 16 – 65 ปี จำนวน 1,072 คน ผลการศึกษาพบว่า ในกลุ่มที่มีอายุน้อยและมีสถานภาพโสด มีพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์มาก เรื่องของแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยงและการรับรู้ประโยชน์ – อุปสรรคของการรักษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันเอดส์ และยังพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงมีการรับรู้ถึงประโยชน์ของการป้องกันโรคเอดส์มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย

บอลสเลย์ (Balsley; 1989: 897-A-881-A) ศึกษาความรู้ ความเชื่อ และการเลือกปฏิบัติ พฤติกรรมเกี่ยวกับโรคเอดส์ในนักเรียนระดับ 10 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตเมือง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ความเชื่อ และการเลือกพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์และพฤติกรรมการใช้ยาที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักเรียนระดับ 10 จากโรงเรียนมัธยมศึกษา 34 แห่งในฟิลาเดลเฟีย จากการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารที่ไม่ถูกต้อง และมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวี (HIV) นักเรียนมีความรู้สึกดีกว่าหรือถูกต้องกว่านักเรียนชาย และ

นักเรียนหญิงยังมีเจตคติที่ดีกว่านักเรียนชาย นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์ส่วนใหญ่ไม่เคยใช้ถุงยางอนามัย

มอนท์ โกเมอริ และคณะ (Montgomery; et al : 1989: 304) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ ของกลุ่มชายรักร่วมเพศ โดยการศึกษาแบบ Cohort เป็นเวลานาน 18 เดือน ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความรุนแรงของโรคเอดส์และปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม รวมถึงการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันเอดส์ ส่วนในเรื่องของการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคนั้นไม่สามารถวัดความสัมพันธ์ออกมาได้

วอลเตอร์ และคณะ (Walter; et al. 1992: 528 – 538) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์ของนักเรียนมัธยมระดับ 10 จำนวน 231 คน ในนิวยอร์ก ปี ค.ศ. 1990 ปัจจัยอิสระที่ศึกษาได้แก่ ความเชื่อตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรงของโรคเอดส์ การรับรู้ประโยชน์ และการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อเอดส์ ความเชื่อเกี่ยวกับการคาดหวังความสามารถของตน (Self efficacy) ความเชื่อของบรรทัดฐานพฤติกรรมของกลุ่ม (Behavioral norms) ความเชื่อเกี่ยวกับค่านิยม (Values) ดังนั้น ความเชื่อในการศึกษานี้มี 7 ปัจจัย นอกจากนี้ยังศึกษาปัจจัยอิสระด้านประชากร (อายุ เพศ เชื้อชาติ) ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความเชื่อแต่ละปัจจัย กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์ โดยใช้การวิเคราะห์แบบ 2 ปัจจัย (Vicariate) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยความเชื่อทั้ง 7 มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงโรคเอดส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อวิเคราะห์แบบหลายปัจจัย (Multivariate) พบว่า มีเพียงปัจจัยความเชื่อ 3 ปัจจัย ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังความสามารถของตน บรรทัดฐานพฤติกรรมของกลุ่ม ค่านิยมและอายุ ส่วนปัจจัยความเชื่อตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพทั้ง 4 ปัจจัย ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ เพศและเชื้อชาติ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์

ปาล์มเมอร์, บอร์ดแมนและบอชเนอร์ (Palmer, Boardman; & Bauchner. 1996: 279 – 302) ศึกษาผลของการวิเคราะห์กลุ่มเน้นเรื่องเด็กเกเรดหกและแปดกับเอดส์ โดยการศึกษาความรู้ความเชื่อของวัยรุ่นเกี่ยวกับโรคเอดส์ ในกลุ่มเด็กที่ได้รับการศึกษาเกี่ยวกับโรคเอดส์มาแล้ว โดยทำการวิจัยแบบ Focus group analysis ในโรงเรียนมัธยมในเมือง แบ่งเด็กออกเป็นชายสองกลุ่มและหญิงหนึ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมีเด็กประมาณ 4-7 คน อายุระหว่าง 11-15 ปี ผลการศึกษาพบว่า เด็กมีความรู้เรื่องโรคเอดส์ดี แต่ความรู้ไม่นำไปใช้ในชีวิตจริง และการเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางเพศ ทั้งสี่กลุ่มมีความเห็นว่า โรคเอดส์ เป็นเรื่องของผู้ใหญ่ นักเรียนหญิงมักจะมีอาการตอบสนองเรื่องเกี่ยวกับการพูดถึงถุงยางอนามัย ในขณะที่นักเรียนชายไม่ได้ให้ความสนใจ ส่วนมาก

นักเรียนที่เป็นชายคิดว่าตนเองมีโอกาสติดเชื้อเหมือนบุคคลที่มีชื่อเสียง อย่างเมจิก จอห์นสัน และนักเรียนหญิงส่วนมากเห็นว่า เมจิก จอห์นสัน เป็นคนรวย มีชื่อเสียง ไม่เกี่ยวข้องกับตน และนักเรียนเห็นว่าการศึกษารื่องเอดส์ควรจะเริ่มตั้งแต่เด็ก สรุปการศึกษาเรื่องเอดส์ทำให้เกิดความรู้ แต่ไม่มีประโยชน์มากนักในทางปฏิบัติ จะต้องปรับการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความเชื่อและพฤติกรรมวัยรุ่น

ไทเลอร์ (Tyler. 1996: 34 / 06) ศึกษาว่า การวัดความรู้เรื่องเอดส์ การยอมรับคนที่มีเชื้อเอดส์และการรับรู้ความเสี่ยงของ HIV ในเด็กเกรดห้า นักเรียนเกรดห้าจำนวน 61 คน ได้เข้าร่วมในการศึกษาครั้งนี้เพื่อจะค้นหาว่ามีการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้เรื่องเอดส์ ปฏิบัติต่อคนที่มีเชื้อเอดส์ และ HIV ก่อนและหลังการศึกษาเรื่องเอดส์ และ HIV การตอบสนองในการวัดให้ตอบคำถามประเภทใช่หรือไม่ใช่สามข้อ ก่อนโปรแกรม ทันทีหลังโปรแกรม และหนึ่งเดือนหลังโปรแกรม ได้ค้นพบว่า นักเรียนมีการเพิ่มความรู้ การยอมรับ และความกังวลต่อโรคเอดส์ที่เกิดขึ้น การวิจัยในครั้งนี้ยังได้ศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมการศึกษาเรื่องเอดส์อีกด้วย การทดสอบหลักจากโปรแกรมหนึ่งเดือนบ่งชี้ให้เห็นว่า นักเรียนยังคงมีความรู้และยังมีการยอมรับต่อคนที่ติดเชื้อ แต่มีความกังวลเพิ่มขึ้นเมื่อเวลาผ่านไปและพบว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศและเชื้อชาติ เกี่ยวกับการศึกษาเรื่องเอดส์และความรู้ทั่วไปเรื่องความสนใจในการเรียนรู้เรื่องเอดส์ ส่วนมากนักเรียนจะรู้สึกว่าเขา ควรจะเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเอดส์และอยากจะเรียนรู้มากขึ้นกว่านี้

6.2 งานวิจัยในประเทศ

ศุภจรี วชิวิวัฒน์ (2533: บทคัดย่อ) ศึกษาความรู้เจตคติ ประสพการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศและโรคเอดส์ โดยศึกษานักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้และประสพการณ์เรื่องเพศในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับความรู้เรื่องเพศ ได้แก่ สายการศึกษา อาชีพบิดา การศึกษาของบิดามารดา และสถานภาพการสมรสของบิดามารดา ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสพการณ์ทางเพศได้แก่ สายการศึกษา จำนวนพี่น้องเพศชาย ที่พักอาศัย เงินค่าใช้จ่ายที่ได้รับและสถานภาพการสมรสของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา นอกจากนั้นยังพบว่า ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศมีความสัมพันธ์กับความรู้เจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์

จินตนา เหลืองสุวาลัย. (2534: ก – ข) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และเจตคติต่อโรคเอดส์กับพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อเอดส์ของวัยรุ่นในชุมชนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษากลุ่มวัยรุ่นอายุระหว่าง 13 – 21 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนแออัดคลองบางชื่อในกรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน ผลการศึกษาพบว่า อายุ สถานภาพสมรส วัยรุ่น อายุน้อยเป็น

โสด ไม่มีโอกาสเสี่ยงในการติดเชื้อโรคเอดส์ ส่วนในเรื่องของระดับการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอดส์ คือวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาต่ำ เช่นเดียวกับการรับรู้ต่อโรคเอดส์ที่รวมถึงการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการติดเชื้อโรคเอดส์ การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ประโยชน์ อุปสรรคของการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 กล่าวคือ ถ้าวัยรุ่นมีการรับรู้ต่อโรคเอดส์ไม่ดีก็จะมีพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ไม่ดีไปด้วย

ยิ่งเกียรติ ไพศาลอัมพวงษ์ และคณะ (2534: 134) ศึกษาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ในนักเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษา มีความรู้และเจตคติอยู่ในระดับที่ดี นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีความรู้ที่ดีกว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น การปฏิบัติพบว่า เพศชายและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเคยมีเพศสัมพันธ์มากกว่าในเพศหญิงและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อัตราการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มที่เคยมีเพศสัมพันธ์มีอัตราร้อยละ 52.20 การมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการมีอัตราที่สูง คือ ร้อยละ 50.70 ของกลุ่มที่เคยมีเพศสัมพันธ์โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เคยมีเพศสัมพันธ์ การเคยติดโรคทางเพศสัมพันธ์ของชายมีอัตราร้อยละ 11.50 ของเพศชายที่เคยมีเพศสัมพันธ์ ส่วนอัตราการเคยติดโรคทางเพศสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายไม่แตกต่างกัน

จากข้อมูลดังกล่าว อาจสรุปได้ว่ามีปัจจัยเชิงสังคมหลายประการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเอดส์ ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ ที่พักอาศัย สถานภาพสมรสของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่านักเรียนที่มี เพศ ระดับชั้นเรียน และ รายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการป้องกันเอดส์อย่างแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

ในการวิจัยพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่อง ภัยเอดส์ นี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
4. วิธีการดำเนินการทดลอง
5. ประเมินผลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 โรงเรียนพานพิทยาคม จังหวัดเชียงราย ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 โรงเรียนพานพิทยาคม จังหวัดเชียงราย ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวน 48 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยการจับสลาก ได้ดังนี้

สุ่มนักเรียนจำนวน 3 ห้อง โดยการจับสลากเป็นห้องเรียนที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับโดยแบ่งกลุ่มได้ดังนี้

- ห้องเรียนที่ 1 สุ่มนักเรียนมาจำนวน 3 คน สำหรับทดลองครั้งที่ 1
- ห้องเรียนที่ 2 สุ่มนักเรียนมาจำนวน 15 คน สำหรับทดลองครั้งที่ 2
- ห้องเรียนที่ 3 สุ่มนักเรียนมาจำนวน 30 คน สำหรับทดลองครั้งที่ 3

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. พัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ โดยอยู่ในรูปแบบ VCD ที่มีเนื้อหาเรื่อง ภัยเอดส์ จำนวน 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ความรู้ทั่วไป และพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ

1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเอดส์

1.2 พฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์

1.3 การใช้งานถุงยางอนามัย

ตอนที่ 2 การให้ความรู้เรื่องพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับชาย

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับหญิง และ ชายกับชาย

2. แบบฝึกหัดระหว่างเรียน เรื่องภัยเอดส์

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์

4. แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัย ด้านเนื้อหาและด้านเทคโนโลยี การศึกษา

การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์

1. ศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับ ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) เรื่องโรคเอดส์ เพื่อทำความเข้าใจจุดประสงค์ของเนื้อหา วิธีการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน

2. ศึกษาจุดประสงค์ของกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา เรื่องโรคเอดส์

3. กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของการพัฒนาบทเรียน วีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์

4. กำหนดเนื้อหาของบทเรียนโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นเรื่องตามลำดับ เพื่อนำมาสร้างบทเรียน วีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์

5. นำเนื้อหาของบทเรียนไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา และส่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่านเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขก่อนนำไปพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ต่อไป

6. พัฒนารูปแบบการเรียนวิถีทัศน์โดยออกแบบในรูปแบบของขั้นตอนและวิธีดำเนินการในการพัฒนารูปแบบการเรียนวิถีทัศน์ และเนื้อหาที่จะนำไปใช้ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

7. พัฒนารูปแบบการเรียนวิถีทัศน์ โดยเขียนสคริปต์ ให้ตรงตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและวิธีการนำเสนอเนื้อหา

8. แก้ไขสคริปต์บทเรียนวิถีทัศน์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปดำเนินการถ่ายทำบทเรียนวิถีทัศน์

9. นำบทเรียนวิถีทัศน์ที่ถ่ายทำตามสคริปต์ที่เสร็จเรียบร้อยแล้วและนำมาตัดต่อและลำดับภาพ จากนั้นก็นำบทเรียนวิถีทัศน์ที่ได้นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและรูปแบบของการพัฒนารูปแบบการเรียนวิถีทัศน์ และนำไปแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

10. ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของบทเรียนตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปใช้ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนวิถีทัศน์

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกหัดระหว่างเรียนบทเรียนวิถีทัศน์

เป็นแบบฝึกหัดที่จะทำระหว่างการเรียนบทเรียนวิถีทัศน์ เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ เนื้อหาและคุณภาพของวิถีทัศน์ระหว่างเรียนวิถีทัศน์ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบฝึกหัดระหว่างเรียนตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเนื้อหาของภัยเอดส์ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ความรู้ทั่วไป และพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเอดส์
2. พฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์
3. การใช้งานถุงยางอนามัย

ตอนที่ 2 การให้ความรู้เรื่องพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์

1. ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับชาย
2. ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับหญิง และ ชายกับชาย

2. สร้างข้อคำถามจากข้อมูลที่ได้ศึกษามา
3. สร้างแบบฝึกหัดระหว่างเรียน ตอนที่ 1 เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก และตอนที่ 2 เป็นแบบถูกผิด 2 ตัวเลือก เพื่อใช้วัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา โดยแบ่งออกเป็น
 - ตอนที่ 1 ความรู้ทั่วไป และพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ จำนวน 20 ข้อ
 - ตอนที่ 2 การให้ความรู้เรื่องพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ จำนวน 20 ข้อ
4. นำข้อสอบที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่จะต้องการวัดในลักษณะข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้เป็นแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

ขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังรับชมบทเรียนวีดิทัศน์

1. ศึกษาเนื้อหาของโรคเอดส์ ติดเชื้อ พฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงและพฤติกรรมแบบต่างๆ ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์
2. สร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือกแบ่งออกเป็น
 1. ศึกษาเนื้อหาของภัยเอดส์ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน
 - ตอนที่ 1 ความรู้ทั่วไป และพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ
 1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเอดส์
 2. พฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์
 3. การใช้งานถุงยางอนามัย
 - ตอนที่ 2 การให้ความรู้เรื่องพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์
 1. ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับชาย
 2. ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับหญิง และ ชายกับชาย

รวมข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 60 ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว ข้อคำถามทั้งหมดจะครอบคลุมทุกเนื้อหาของบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์
3. นำข้อสอบที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านวัดผลการศึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่จะต้องการวัดในลักษณะข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้เป็นการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน
4. นำแบบทดสอบมาแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแบบทดสอบไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 ที่เคยผ่านการเรียนการสอนในรายวิชาสุขศึกษาในเรื่องโรคเอดส์มาแล้ว จำนวน 41 คน

5. นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ เป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27% ของ จุง เตห์ ฟาน

6. เลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) .20 ขึ้นไป ซึ่งเป็นข้อสอบที่ใช้ในการทดลองจริง โดยได้จากการผลิตในขั้นตอนที่ 2 ในการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนบทเรียนวิดิทัศน์ โดยเลือกมาจำนวน 20 ข้อ (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 208 – 219)

7. นำแบบทดสอบมาหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR – 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 197 – 199)

ตาราง 1 คุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จำนวน	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
10 ข้อ	.40 - .75	.20 - .81	.81
10 ข้อ	.45 - .79	.38 - .78	.84
20 ข้อ	.40 - .79	.20 - .81	.83

การสร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียนวิดิทัศน์สำหรับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ฉบับ ด้านเนื้อหา และด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาขั้นตอนการสร้างแบบประเมินด้านเนื้อหา แบ่งเป็น

1.1 เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง

- ความเหมาะสมในการนำเข้าสู่เนื้อหา
- ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา
- ความเหมาะสมของปริมาณเนื้อหาในบทเรียนแต่ละตอน
- ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง
- เนื้อหา มีความสมบูรณ์ครบถ้วน

1.2 ภาพและภาษาที่ใช้

- ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับภาพ
- ความถูกต้องของภาพ

- ความถูกต้องของการใช้ภาษา

1.3 คุณค่าและประโยชน์

- ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อโรคเอดส์
- ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทราบถึงการปฏิบัติตัวให้เหมาะสม

2. ศึกษาขั้นตอนการสร้างแบบประเมินด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา แบ่งเป็น

2.1 เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง

- ความเหมาะสมในการนำเข้าสู่เนื้อหา
- ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา
- ความเหมาะสมของปริมาณเนื้อหาในบทเรียนแต่ละตอน
- ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง
- เนื้อหา มีความสมบูรณ์ครบถ้วน

2.2 ภาพและภาษาที่ใช้

- ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับภาพ
- ความถูกต้องของภาพ
- ความถูกต้องของการใช้ภาษา

2.3 คุณค่าและประโยชน์

- ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อโรคเอดส์
- ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทราบถึงการปฏิบัติตัวให้เหมาะสม

3. สร้างแบบประเมินโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 2 ฉบับ คือ

แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา และแบบประเมินคุณภาพด้านเทคโนโลยีการศึกษา

กำหนดค่าระดับความคิดเห็นออกเป็น ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีคุณภาพดีมาก
ระดับ 4	หมายถึง	มีคุณภาพดี
ระดับ 3	หมายถึง	มีคุณภาพปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ต้องปรับปรุง
ระดับ 1	หมายถึง	ใช้ไม่ได้

4. เกณฑ์การแปลความหมายของแบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีคุณภาพดีมาก
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีคุณภาพดี
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีคุณภาพปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ต้องปรับปรุง
1.00 – 1.50	หมายถึง	ใช้ไม่ได้

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์คุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียว่าต้องมีค่าเฉลี่ยจากการประเมินตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ซึ่งหมายถึงมีคุณภาพดีขึ้นไป เพื่อนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

วิธีการดำเนินการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วยเนื้อหา 2 ตอน โดยใช้เวลาเรียนรวมทั้งหมด 1 คาบ โดยเรียนต่อเนื่องให้จบในครั้งเดียว

การทดลองครั้งที่ 1 ทดลองบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน โดยให้ผู้เรียนศึกษาบทเรียนวีดิทัศน์ 1 เครื่องต่อ 1 คน การทดลองครั้งนี้จะทำการประเมินผลจากการสังเกต สัมภาษณ์ สอบถามและบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างเรียน และรวบรวมข้อบกพร่องต่างๆ พร้อมทั้งวิธีการปรับปรุงเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

การทดลองครั้งที่ 2 ทดลองบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ ที่ปรับปรุงจากขั้นที่ 1 ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 โดยทดลองกลุ่มย่อยเป็นรายบุคคล โดยให้ศึกษาจากบทเรียนวีดิทัศน์ 1 เครื่องต่อ 1 คน ทำการประเมินผลจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนเสร็จแล้ว เสร็จแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าแนวโน้มของประสิทธิภาพ เพื่อปรับปรุงแก้ไข

การทดลองครั้งที่ 3 ทดลองบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ ที่ปรับปรุงจากขั้นที่ 2 ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยศึกษาจากบทเรียนวีดิทัศน์ 1 เครื่องต่อ 1 คน หลังจากรับชมบทเรียนวีดิทัศน์ในแต่ละตอนเสร็จแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากนั้นนำผลของคะแนนจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและหลังเรียนไปหาค่าตามสูตร E_1 / E_2 เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย
2. หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบโดยการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 27% ของ จุง เตห์ ฟาน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538: 208 – 219)
3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร KR – 20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538: 197 – 199)
4. คำนวณหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย โดยใช้สูตร E_1/E_2 (เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528: 295)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอเดส กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

บทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอเดส

บทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอเดส กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เป็นบทเรียนวีดิทัศน์แบบเรียนเป็นรายบุคคล เป็นบทเรียนวีดิทัศน์ที่นำเสนอเนื้อหาแบบบรรยาย มีภาพและเสียงประกอบ ในบทเรียนนี้จะประกอบไปด้วยเนื้อหา จำนวน 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ความรู้ทั่วไป และพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ

- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเอเดส
- พฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอเดส
- การใช้งานถุงยางอนามัย

ตอนที่ 2 การให้ความรู้เรื่องพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอเดส

- ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับชาย
- ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับหญิง และ ชายกับชาย

ผู้วิจัยได้พัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภัยเอเดส กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โดยมีผลการวิจัยจากการประเมิน และผลการทดลองบทเรียนวีดิทัศน์ ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ผลการประเมินบทเรียนวีดิทัศน์จากผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้นำบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภัยเอเดส กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา 3 ท่าน ประเมินคุณภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ ดังปรากฏในตาราง 2 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ผลการประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษา และพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
1. เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง	4.53	ดีมาก
1.1 ความเหมาะสมในการนำเข้าสู่เนื้อหา	4.33	ดี
1.2 ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา	4.67	ดีมาก
1.3 ความเหมาะสมของปริมาณเนื้อหาในบทเรียนแต่ละตอน	4.67	ดีมาก
1.4 ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง	4.33	ดี
1.5 เนื้อหา มีความสมบูรณ์ครบถ้วน	4.67	ดีมาก
2. ภาพและภาษาที่ใช้	5.00	ดีมาก
2.1 ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับภาพ	5.00	ดีมาก
2.2 ความถูกต้องของภาพ	5.00	ดีมาก
2.3 ความถูกต้องของการใช้ภาษา	5.00	ดีมาก
3. คุณค่าและประโยชน์	5.00	ดีมาก
3.1 ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อโรคเอดส์	5.00	ดีมาก
3.2 ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทราบถึงการปฏิบัติตัวให้เหมาะสม	5.00	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.77	ดีมาก

จากตาราง 2 จะเห็นได้ว่าการประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา มีความเห็นว่าคุณภาพของบทเรียนวีดิทัศน์มีคุณภาพทางด้านเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยพิจารณาจากรายการประเมินมีคุณภาพดังนี้

เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก โดยพิจารณาจากรายการประเมินนั้นพบว่า ความเหมาะสมในการนำเข้าสู่เนื้อหาและความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา ความเหมาะสมของปริมาณเนื้อหาในบทเรียนแต่ละตอน และเนื้อหามีความสมบูรณ์ครบถ้วนมีคุณภาพในระดับดีมาก

ภาพและภาษาที่ใช้ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก โดยพิจารณาจากรายการประเมินพบว่าความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับภาพ ความถูกต้องของการใช้ภาษา และความถูกต้องของภาพมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

คุณค่าและประโยชน์ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก โดยพิจารณาจากรายการประเมินพบว่าช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี และช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงพฤติกรรมที่เสี่ยงในรูปแบบต่างๆ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

มีข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา คือ แบบทดสอบระหว่างเรียนมีการแสดงผลที่เร็วควรปรับแก้ให้ช้าลง ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขบทเรียนวีดิทัศน์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยการปรับระยะเวลาการแสดงผลของแบบทดสอบให้นานขึ้นจากเดิม และผลการประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภัยเอชไอวี กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จากผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา แสดงในตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ตาราง 3 ผลการประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภัยเอชไอวี กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
1. เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง	4.67	ดีมาก
1.1 ความเหมาะสมในการนำเข้าสู่เนื้อหา	4.67	ดีมาก
1.2 ความเหมาะสมในรูปหรือวิธีการนำเสนอ	4.67	ดีมาก
1.3 ความเหมาะสมในการสรุปเนื้อหา	4.67	ดีมาก
2. ภาพ	4.67	ดีมาก
2.1 ความน่าสนใจของภาพ	4.67	ดีมาก
2.2 ความต่อเนื่องของภาพ	4.67	ดีมาก
2.3 ความเหมาะสมของภาพในด้านการสื่อความหมาย	4.33	ดีมาก
2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับคำบรรยาย	5.00	ดีมาก

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
2.5 ความเหมาะสมของรูปแบบตัวอักษร ขนาดและสีตัวอักษร	4.67	ดีมาก
2.6 คุณภาพของภาพ	4.67	ดีมาก
3. คุณภาพของเสียงและภาษา	4.54	ดีมาก
3.1 ความเหมาะสมของเสียงบรรยาย	4.67	ดีมาก
3.2 ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	4.67	ดีมาก
3.3 ความถูกต้องของภาษาบรรยาย	4.67	ดีมาก
3.4 ความเหมาะสมของเสียงดนตรี	4.00	ดี
3.5 ความเหมาะสมของระดับเสียงดนตรีกับเสียงบรรยาย	4.67	ดีมาก
4. เวลา	4.67	ดีมาก
4.1 ความเหมาะสมของระยะเวลาในการนำเสนอวีดิทัศน์	4.67	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.62	ดีมาก

จากตาราง 3 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า บทเรียนวีดิทัศน์มีคุณภาพด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยพิจารณาจากรายการประเมินมีคุณภาพดังนี้

เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก โดยพิจารณาจากรายการประเมินพบว่า ความเหมาะสมในการเข้าสู่เนื้อหา ความเหมาะสมในรูปแบบหรือวิธีการนำเสนอ และความเหมาะสมในการสรุปเนื้อหา มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ภาพ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากโดยพิจารณาจากรายการประเมินพบว่า ความน่าสนใจของภาพ ความต่อเนื่องของภาพ ความเหมาะสมของภาพในด้านการสื่อความหมาย ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับคำบรรยาย ความเหมาะสมของรูปแบบตัวอักษร ขนาดและสีตัวอักษรและคุณภาพของภาพมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

คุณภาพของเสียงและภาษา มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก โดยพิจารณาจากรายการประเมิน

พบว่าความเหมาะสมของเสียงบรรยาย ความชัดเจนของเสียงบรรยาย ความถูกต้องของภาษาบรรยาย และความเหมาะสมของระดับเสียงดนตรีกับเสียงบรรยายมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ส่วนความเหมาะสมของดนตรีอยู่ในระดับดี

เวลา มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก โดยพิจารณาจากรายการประเมินพบว่า ความเหมาะสมของระยะเวลาในการนำเสนอของวีดิทัศน์ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ผลการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์จากการทดลอง

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดการใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ดังนี้

M	แทน	ค่าเฉลี่ย
E ₁	แทน	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน
E ₂	แทน	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบฝึกหัดหลังเรียน
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดระหว่างเรียน
B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

การทดลองครั้งที่ 1

ผลจากการทดลองบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ครั้งที่ 1 จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน มีจุดมุ่งหมายเพื่อทำการตรวจสอบหาข้อบกพร่องของบทเรียนวีดิทัศน์ โดยให้ผู้เรียนซึ่งไม่เคยเรียนในเนื้อหาวิชาสุขศึกษา เรื่องเอดส์ มาทำการทดลองครั้งที่ 1 พบว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และมีความสนใจในบทเรียนในระดับดี แต่ได้พบข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงดังนี้

- เนื้อหาในช่วงแรกความดังของเสียงบรรยายไม่สม่ำเสมอตั้งแต่ข้าง เบาบ้าง
- เปลี่ยนขนาดตัวอักษรให้ใหญ่ขึ้น

จากข้อบกพร่อง ผู้วิจัยได้ปรับปรุงบทเรียนวีดิทัศน์ในแต่ละรายข้อเรียบร้อยแล้ว และได้นำบทเรียนวีดิทัศน์ไปทดลองในครั้งที่ 2 ต่อไป

การทดลองครั้งที่ 2

ผลการทดลองบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน เพื่อหาแนวโน้มของประสิทธิภาพและข้อบกพร่อง ของบทเรียนวีดิทัศน์ ได้ผลการทดลองดังปรากฏใน ตาราง 4 ต่อไปนี้

ตาราง 4 ผลการทดลองบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ครั้งที่ 2

รายการ	แบบฝึกหัด ระหว่างเรียน			แบบทดสอบ หลังเรียน			E ₁ /E ₂
	A	M	E ₁	B	M	E ₂	
ตอนที่ 1	20	18.47	92.33	10	9.47	94.67	92.33/94.67
ตอนที่ 2	20	18.33	91.67	10	8.53	85.33	91.67/85.33
รวม	40	36.80	92.00	20	18.00	90.00	92.00/90.00

จากตาราง 4 พบว่าผลการทดลองหาแนวโน้มของประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ครั้งที่ 2 โดยรวมเป็น 92.00/90.00 โดยตอนที่ 1 มีแนวโน้มประสิทธิภาพ 92.33/94.67 ตอนที่ 2 เป็น 91.67/85.33

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อบกพร่องต่างๆ ที่พบนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและเหมาะสม โดยการปรับปรุงภาพเคลื่อนไหวในบางช่วง ให้มีความต่อเนื่อง ชัดเจนในการนำเสนอภาพในบทเรียน ตอนที่ 2 และในส่วนของ การแสดงภาพการ์ตูนผู้วิจัยก็ได้เพิ่มอักษรแสดงความอันตรายของพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ โดยทำเป็นตัวอักษรกระพริบสีแดง เพื่อดึงดูดให้ผู้เรียนเห็นพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จากนั้นผู้วิจัยจึงนำบทเรียนวีดิทัศน์ไปทดลองครั้งที่ 3 ต่อไป

การทดลองครั้งที่ 3

ผลการทดลองบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โดยนำบทเรียนที่ได้ปรับปรุงข้อบกพร่องแล้ว มาทดลองครั้งที่ 3 เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 ได้ผลการทดลองดังปรากฏในตาราง 5 ต่อไปนี้

ตาราง 5 ผลการทดลองบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ครั้งที่ 3

รายการ	แบบฝึกหัด ระหว่างเรียน			แบบทดสอบ หลังเรียน			E ₁ /E ₂
	A	M	E ₁	B	M	E ₂	
ตอนที่ 1	20	18.33	91.67	10	9.27	92.67	91.67/92.67
ตอนที่ 2	20	18.30	91.50	10	9.20	92.00	91.50/92.00
รวม	40	36.63	91.58	20	18.47	92.33	91.58/92.33

จากตาราง 5 ผลการทดลองหาประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โดยรวมเป็น 91.58/92.33 โดยตอนที่ 1 มีประสิทธิภาพ 91.67/92.67 ตอนที่ 2 มีประสิทธิภาพ 91.50/92.00 ซึ่งบทเรียนในวีดิทัศน์ทุกตอนมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 นี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง ผู้วิจัยสามารถสรุปผล อภิปรายผล และเสนอข้อเสนอนี้ได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90

ความสำคัญของการวิจัย

1. วีดิทัศน์ที่สร้างขึ้น สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้จริง และได้บทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเองด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเองด้วยตนเอง ในเนื้อหาวิชาอื่นๆต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 (ระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4) โรงเรียนพานพิทยาคม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย จำนวน 3 ห้องเรียน ซึ่งมีจำนวนนักเรียน 120 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพานพิทยาคม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวน 48 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยการจับสลากดังนี้

สุ่มนักเรียน จำนวน 3 ห้องเรียน โดยการจับสลากเป็นห้องเรียนที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับโดยแบ่งกลุ่มได้ดังนี้

- ห้องเรียนที่ 1 สุ่มนักเรียนมาจำนวน 3 คน สำหรับทดลองครั้งที่ 1
 ห้องเรียนที่ 2 สุ่มนักเรียนมาจำนวน 15 คน สำหรับทดลองครั้งที่ 2
 ห้องเรียนที่ 3 สุ่มนักเรียนมาจำนวน 30 คน สำหรับทดลองครั้งที่ 3

เนื้อหาในการทดลอง

เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 นี้ ผู้วิจัยได้ทำการนำเสนอบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเองด้วยตนเองในรูปแบบการบรรยาย การให้ความรู้ และการดูที่เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความรู้ทั่วไป และพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ

- 1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเอดส์
- 1.2 พฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์
- 1.3 การใช้งานถุงยางอนามัย

ตอนที่ 2 การให้ความรู้เรื่องพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์

- 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับชาย
- 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับหญิง และ ชายกับชาย

เครื่องมือในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือดังนี้

1. บทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเองด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ ซึ่งเป็นบทเรียนที่สามารถศึกษาด้วยตนเองในรูปแบบ Video CD ที่มีเนื้อหาการสอนเรื่องภัยเอดส์ จำนวน 2 ตอนได้แก่
 - ตอนที่ 1 ความรู้ทั่วไป และพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ
 - ตอนที่ 2 การให้ความรู้เรื่องพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์
2. แบบฝึกหัดระหว่างเรียน เรื่องภัยเอดส์
3. แบบทดสอบหลังเรียน เรื่องภัยเอดส์
4. แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วยเนื้อหา 2 ตอน โดยใช้เวลาเรียนรวมทั้งหมด

- 1 คาบ โดยเรียนต่อเนื่องให้จบในครั้งเดียว

การทดลองครั้งที่ 1 ทดลองบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน โดยให้ผู้เรียนศึกษาบทเรียนวีดิทัศน์ 1 เครื่องต่อ 1 คน การทดลองครั้งนี้จะทำการประเมินผลจากการสังเกต สัมภาษณ์ สอบถามและบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างเรียน และรวบรวมข้อบกพร่องต่างๆ พร้อมทั้งวิธีการปรับปรุงเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

การทดลองครั้งที่ 2 ทดลองบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ ที่ปรับปรุงจากขั้นที่ 1 ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 โดยทดลองกลุ่มย่อยเป็นรายบุคคล โดยให้ศึกษาจากบทเรียนวีดิทัศน์ 1 เครื่องต่อ 1 คน ทำการประเมินผลจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนเสร็จแล้ว เสร็จแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าแนวโน้มของประสิทธิภาพ เพื่อปรับปรุงแก้ไข

การทดลองครั้งที่ 3 ทดลองบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ ที่ปรับปรุงจากขั้นที่ 2 ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยศึกษาจากบทเรียนวีดิทัศน์ 1 เครื่องต่อ 1 คน หลังจากรับชมบทเรียนวีดิทัศน์ในแต่ละตอนเสร็จแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากนั้นนำผลของคะแนนจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและหลังเรียนไปหาค่าตามสูตร E_1 / E_2 เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ได้บทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 มีเนื้อหาทั้งหมด 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ความรู้ทั่วไป และพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ

- 1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเอดส์
- 1.2 พฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์
- 1.3 การใช้งานถุงยางอนามัย

ตอนที่ 2 การให้ความรู้เรื่องพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์

- 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับชาย
- 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับหญิง และ ชายกับชาย

2. ผลการประเมินบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 มีดังนี้

2.1 ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาพบว่า บทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง มีคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับ ดีมาก

2.2 ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา พบว่าบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเองมีคุณภาพทางด้านเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับดีมาก

3. ประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 พบว่าบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เป็น 91.58/92.33 โดยแต่ละตอนมีประสิทธิภาพดังนี้

ตอนที่ 1 มีประสิทธิภาพ 91.67/92.67

ตอนที่ 2 มีประสิทธิภาพ 91.50/92.00

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา มีความเห็นว่า บทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเองมีคุณภาพทางด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก และผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีการศึกษามีความเห็นว่า บทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเองมีคุณภาพด้านเทคโนโลยี การศึกษาอยู่ในระดับดีมากและพบว่าประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเองเป็น 91.58/92.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้อาจมาจากการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภัยเอดส์ มีการ ดำเนินการพัฒนาอย่างเป็นระบบ หาเนื้อหาที่สามารถเข้าถึงผู้เรียนได้ดี มีการนำเสนอภาพ การ์ตูนที่บ่งบอกถึงพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ มีการนำตัวอักษรกระพริบเน้นในส่วน ของพฤติกรรมที่อันตรายต่อการติดเชื้อ จากนั้นจึงนำบทเรียนวีดิทัศน์ไปใช้ จึงทำให้วีดิทัศน์มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ที่กำหนด และสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนได้ให้ความสนใจในเนื้อหา และภาพการ์ตูน ประกอบคำบรรยาย เนื่องจากมีการค้นคว้าและพัฒนาอย่างเป็นระบบ และพบว่าผู้เรียนรู้สึกพึงพอใจ ตั้งใจตอบคำถามเมื่อได้ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้ เพราะวีดิทัศน์ที่ผู้วิจัยผลิตขึ้น สามารถเสริมสร้างความเข้าใจถึงพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ เอดส์ และมีบทเรียนที่เป็นภาพการ์ตูนที่แสดงถึงพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์อย่างชัดเจน หลังจากที่ผู้เรียน เรียนจบแล้วผู้เรียนยังมีการโต้ตอบระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองว่าพฤติกรรมใดที่เสี่ยง ต่อการติดเชื้อเอดส์ ทำให้ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ และความเข้าใจของพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ เอดส์ได้เป็นอย่างดี

สามารถสรุปได้ว่า บทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่ได้พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 90/90 และเหมาะที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังเป็นแนวทางสำหรับส่งเสริมให้มีการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเองในเนื้อหาวิชาอื่นๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไป และข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อศึกษาหาความรู้นอกเหนือจากการเรียนในตำรา การเรียนโดยใช้วีดิทัศน์เป็นการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ตลอดเวลา
2. ผู้สอนสามารถนำบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเองในตอนต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นแหล่งการเรียนรู้ใหม่ โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. ผู้สอนสามารถนำสื่อวีดิทัศน์ไปพัฒนาเป็นบทเรียนออนไลน์ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเองสำหรับการเรียนการสอนในวิชาอื่นๆ
2. ควรมีการศึกษาถึงผลกระทบต่อการเรียนการสอนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเอง เช่น ความพึงพอใจ ความรับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ควรมีการศึกษาค้นคว้าเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเองกับบทเรียนในรูปแบบอื่นๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิดานันท์ มลิทอง. (2541). *เทคโนโลยีและนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกศณี โชติกเสถียร. (2528). *รูปแบบการผลิตรายการวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษา รายงานการสัมมนา รูปแบบการผลิตรายการวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะนิสิตปริญญาโท สาขา เทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จินตนา เหลืองสุวาลัย. (2534). *ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้และเจตคติต่อโรคกับพฤติกรรมไม่ตั้งใจ* เรียน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิรภา อีรกนก. (2538). *ความรู้ เจตคติและการปฏิบัติงานเกี่ยวกับโรคเอดส์ของประชาชนตาม โครงการสาธารณสุข เพื่อบรรลุสุขภาพที่ดีทั่วหน้า. ร้อยเอ็ด. สำนักสาธารณสุขร้อยเอ็ด.*
- ชะนวนทอง สิงหสุต ; บรรจง คำหอม ; เอนก หิรัญรักษ์. (2531). *คู่มือโรคเอดส์*. กรุงเทพฯ: คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ดรุณี รุจกรกานต์. (2544). *รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาดัชนีชี้วัดและกลยุทธ์ในการส่งเสริม คุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ในชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. กรุงเทพฯ.
- นงพงา ลิ่มสุวรรณ. (2542). *เลี้ยงลูกถูกวิธี ชีวิตเป็นสุข ง่าย ๆ กับ การมีเพศสัมพันธ์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เมดอินโฟ จี.ดี.
- นวนลระออ สุภาพล. (2527). *ทฤษฎีบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นิพนธ์ สุขปริดี. (2528). *โสตทัศนศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: แพร์พิทยา.
- บุญเที่ยง จุ้ยเจริญ. (2534). *"เทคนิคพื้นฐาน" การใช้และการบำรุงรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ภาพพิมพ์.
- บุญสืบ พันธุ์ดี. (2537). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาชีววิทยา ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย*. ปริญญาโท กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พนม เกตุมาน ; วินัดดา ปิยะศิลป์. (2545) *จิตเวชเด็กและวัยรุ่น*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ปิยอนต์ เอ็นเทอร์ไพรซ์.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2531, เมษายน-พฤษภาคม). *การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา รวม บทความที่เกี่ยวกับกรวิจัยทางการศึกษา* เล่ม 2 (1) : 18-20.

- ไพโรจน์ วรกมล ; นิพนธ์ ศุภศรี. (2528). *เทคนิคการผลิตรายการวิดีโอเทปเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ไพโรจน์ วรกมล. (2539). *การพัฒนารายการวิดีโอทัศน์การสอน เรื่อง การฉีกภาพและการใช้ภาพทางการศึกษา*. ปรินญาณินพนธ์ กศม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เมธี เจริญสุข.(2538).*การพัฒนารายการวิดีโอทัศน์โดยใช้ชุดถ่ายทำแบบกล่องเดี่ยวแบบเบ็ดเสร็จ*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยิ่งเกียรติ ไพศาลอักษรพงษ์และคณะ. (2534). *รวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับโรคเอดส์ พ.ศ. 2531-2537*. กรุงเทพฯ : กองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข.
- ราชบัณฑิตสถาน. (2532). *“การบัญญัติศัพท์”*.จดหมายข่าว
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ.(2538).*เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*.พิมพ์ครั้งที่ 4.ภาควิชา วัตผลและการวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.กรุงเทพฯ : สุวีวิทยาสาส์น.
- วาสนา ชาวหา. (2535).*สื่อการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
- วิชาการ , กรม กระทรวงศึกษาธิการ. (2527).*ประมวลศัพท์บัญญัติวิชาการศึกษา*.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วิภา อุตมฉันท. (2528). *การผลิตสื่อโทรทัศน์และสื่อคอมพิวเตอร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บุคพอยท์.
- ศิริกุล อิศรานุรักษ์. (2549). *วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา*. ภาควิชาอนามัยแม่และเด็ก คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศรีประภา ชัยสินธพ. (มปพ). *วารสารวิชาการ*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี.
- ศุภจรี วชิวิวัฒน์. (2533). *รวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับโรคเอดส์ พ.ศ. 2531-2537*. กรุงเทพฯ : กองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข.
- สมคิด อิศระวัฒน์. (2532). *การเรียนรู้ด้วยตนเอง*. *วารสารการศึกษานอก 4* (11): พฤษภาคม-สิงหาคม.
- สมบุญณ์ สงวนญาติ. (2534). *เทคโนโลยีการเรียนการสอน*.ภาคพัฒนาตำราและเอกสารทางวิชาการ ,หน่วยศึกษานิเทศก์,กรมนี้กหนดครู.

- สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข.(2549). *รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ประจำปีที่ 47*. นนทบุรี.
- สุโชติ ดาวสุโขและสาโรจน์ แพ่งยัง. (2535). *คู่มือการสอน*. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการฝ่ายส่งเสริมการผลิตตำราและสื่อการสอน,มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต. (2528). *ความรู้เบื้องต้นวิทยุและโทรทัศน์การศึกษา*. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. (2528). *เทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- อัญญา ประสงค์พร. (2540). *การพัฒนารายการวีดิทัศน์การสอนเรื่องพืชการผสมพันธุ์ของพืชดอก*. ปริญญาโท กศ.ม. (วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อดสำเนา.
- อัญชลี สิงห์สุด. (2534). *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และเจตคติกับพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสาขาศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. (สำเนา).
- Allard, R.Z.(1989, April). "Believe about AIDS as Determinant of Preventive Practices and of Support for Coerive Measures," AMERICAN Journal Public Health.79(4):488-452.
- Balsley, C.M. (1989, October). "A survey of knowlage , Belief , and Selecte behaveioral Practices Rerated to Acquired Lmmunde ficiency Syndrome Among Urban 10 Grand Public High Scool Student," Dissertation Abtracts International.P.50.
- Borg,Walter R. Demien Gall Meridith D. (1989).Educational Research and Introduction.Fifth Edition,New whith Plains.
- Brookfield, S.D. "Self-Directed Learning : From Theory ti Practice," *New Direction for Continuing Education*.SanFrancisco : Jossey-Bass,1985.
- Brookfield, S.D. *Adult Learners,Adult Education and the Community*.Milton Keynes, England : Open University Press, 1983.
- Dale,Edgar.(1956).*Audiovision Methodsnin teacher New Yok*. Revisd Edition.Holt Rinehart and Winston.Drycen Press
- Griffin,V.R. Self-Directed Adult Learners and Learning : Part 1-2 Learning,1979.
- Gugielmino, L.M. and P.J. Guglielmino.*Learning Style Assessment*.Boca Raton, Flo :

- Guglielmino and Associate. 1979.
- Hanson, Jarice. (1987). *Understanding Video : Application , Impact and Theory*. California : Sage Publication. Inc.
- Hurlock, Elizabeth B. (Elizabeth Bergner). *Adolescent development*. New York : McGraw-Hill, 1949. : p. 531-553.
- Knowles M.S. *Self –Directed Learning : A Guide for Learners and Teacher*. New York : Association Press, 1975.
- Knowles, M.S. *The Adult Learner : A Neglected Species*
- Montgomery. J.B. ; et al. (1989, Winter). “*The Health Belief in understanding Complicance with Preventive Recommendation for AIDS : How Use ful?*,” *AIDS Education Prevention*. 4:300-323.
- Moore, M.G. *Towards Theory of Independent Learning and Teaching*. *Journal of Higher Education*. 44(12):661-679 :1973.
- Palmer, D.A. , Boarman , B ; & Bauchner , H. (1996, October) “*Six and eight graders and acquired immune deficiency Syndrom : the results of focus group analysis,*” *Journal of Adolescent Health*. 19(4) 279-302.
- Penland, P.R. *Self-Initiated Learning Adult Education*, .P.170-197. 1979.
- Price , J.H. ; et al. (1958, March). “*Hight School Student Perceptions and Misperceptions of AIDS ,* *Journal of School Health*. 55:107-109.
- Rujkorakarn, D ; et al. (1997). *Model development and the Promotion of Quality of lift among AIDS patients in Khon Kaen Province inal Report HIV/AIDS Prevention and Care for Youth and Adulth in Thailand*. (THA/96/P02) DIEC, UNFPA, MUA.
- Smith, R.M. *Learning Hoe to Learn : Applied Theory for Adult*. New York : Cambridge, 1982.
- Tough, A.M. *The Adult’s Learning Projects : A Fresh Approach to Theory and Practice in Adult Learning*. Toronto : Ontario Institute for Studies in Education, 1979.
- Tyler. Patricia Frances (1966, December). *Assessing Perceived Risk of Human Immunodeficiency Virus*. (Online). Available : abstracts International 20/06.
- Walter, H.J; et al. (1992, April). *Facors Associated with AIDS Risk ehaviors Among High School Students in an AIDS Epicenter*. *American Jorhal Public Healh*. 82(4) : 528-532

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และเทคโนโลยีการศึกษา

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา

1. ครูมยุรี สันวงศ์
ครูวิทยฐานะชำนาญการ
หัวหน้ากลุ่มสาระ สุขศึกษาและพลศึกษา
โรงเรียนพานพิทยาคม
2. ครูรวีวดี กิตติวงศ์
ครูประจำกลุ่มสาระ สุขศึกษาและพลศึกษา
โรงเรียนพานพิทยาคม
3. อาจารย์สุภาภรณ์ งามวัน
หัวหน้าศูนย์พัฒนาอาจารย์
อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อลิศรา เจริญวานิช
อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยี
การศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ว่าที่ร้อยตรี ครรชิต สิงห์เสมานนท์
ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา
อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
3. อาจารย์ดรุษ ประดิษฐ์ทรง
อาจารย์ประจำโปรแกรมนิเทศศาสตร์
คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ภาคผนวก ข
บทวิดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์

บทวิดิทัศน์

เรื่องภัยเอดส์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

ตอนที่ 1 ความรู้ทั่วไป และพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ

- 1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเอดส์
- 1.2 พฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์
- 1.3 การใช้งานถุงยางอนามัย

ตอนที่ 2 การให้ความรู้เรื่องพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์

- 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับชาย
- 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับหญิง และ ชายกับชาย

ลำดับที่	ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
1	CG. เสนอ บทเรียนวิดิทัศน์	ดนตรี	5
2	CG. วิดิทัศน์เรื่องภัยเอดส์	ดนตรี	5
3	CG. วิดิทัศน์ ชุดนี้ เป็นส่วนหนึ่งของสารนิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาบทเรียนด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จัดทำโดย นายนิธิวัฒน์ ฟองดาวิรัตน์ วิชาเอกเทคโนโลยี การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ดนตรี	5
4.	Ms. พิธีกร	สวัสดีค่ะ วันนี้ เรามารับชมวิดิทัศน์เรื่องภัยเอดส์	15

	CG. พิตะวัน วีระเสถียร ผู้ดำเนินรายการ	กั้นนะคะ สำหรับวีดิทัศน์ชุดนี้เราจะแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงที่ 1 เรามาพูดถึงความรู้ทั่วไปเรื่องเอดส์และพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยง สำหรับวันนี้เรามีผู้ที่มาบรรยายให้เราทราบถึงพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV ค่ะ และช่วงที่ 2 เราจะพาท่านไปชมสถานการณ์ตัวอย่างของพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงและไม่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV โดยผ่านภาพการ์ตูนน่ารักๆ เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจของผู้ชมคะ	
5	CG. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเอดส์ และพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์	ดนตรี	5
6	Ms. พิธิกร	โรคเอดส์ มีรายงานการค้นพบครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ.2524 จากชายรักร่วมเพศ จัดเป็นโรคติดต่ออันตรายร้ายแรง โรคหนึ่งที่ทำให้ผู้ติดเชื้อเสียชีวิตในเวลาที่ไม่นานนัก ปัจจุบันยังไม่มียาที่จะรักษาโรคเอดส์ให้หายขาดได้และยังไม่มีวัคซีนที่จะใช้ป้องกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โรคเอดส์เป็นกลุ่มอาการของความเจ็บป่วยที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัส เอชไอวี (HIV) เมื่อเชื้อเข้าสู่ร่างกาย จะมีระยะฟักตัว เพื่อเพิ่มจำนวนไวรัสระยะหนึ่งก่อนเกิดอาการต่างๆ ผู้ติดเชื้อบางคนมีอาการของโรคเอดส์ภายใน 2-3 ปี แต่บางคนก็อยู่ได้นานนับ 10 ปี หรือมากกว่านั้น การติดเชื้อเอชไอวีที่พบได้บ่อยเกิดจากการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ติดเชื้อเอดส์ การใช้เข็มหรือของมีคมร่วมกับผู้ติดเชื้อ มารดาที่มีเชื้อและแพร่สู่ทารกในระหว่างที่อยู่ในครรภ์ ระหว่างการให้นมบุตร วิธีการป้องกันให้ได้ผลดีคือ งดการสำส่อนทางเพศ7	30

		<p>หากมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ใช่คู่นอนของตนเอง ต้องใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง สตรีติดเชื้อไวรัสเอดส์ ควรขอคำแนะนำก่อนการตั้งครรภ์</p> <p>หลีกเลี่ยงการรับเลือดที่ยังไม่ผ่านการทดสอบหาเชื้อไวรัสเอดส์ โดยทั่วไปอาการของเอดส์ มี 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ระยะไม่มีอาการ ในระยะนี้ผู้ติดเชื้อจะมีสุขภาพแข็งแรง ไม่มีอาการผิดปกติ ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่จึงยังไม่ทราบว่าตนเองติดเชื้อ จึงทำให้ในระยะนี้เกิดการแพร่เชื้อไปสู่ผู้อื่นได้โดยง่าย ระยะที่ 2 ระยะมีอาการ ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่จะเริ่มแสดงอาการภายหลัง จากได้รับเชื้อประมาณ 7-8 ปี เมื่อปรากฏอาการหลายอย่าง เช่น มีเชื้อราในปาก ต่อม น้ำเหลืองโต งูสวัด มีไข้ ท้องเสีย น้ำหนักลด มีตุ่มคันบริเวณผิวหนัง และระยะสุดท้าย คือ ระยะโรคเอดส์ ในระยะนี้เป็นระยะที่มีภูมิคุ้มกันต่ำลงมาก ทำให้ติดเชื้อโรคต่างๆ ได้ง่าย เช่น วัณโรค ปอดบวม เยื่อหุ้มสมองอักเสบ เป็นต้น</p>	
7	CG. แบบฝึกหัดระหว่างเรียน ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ในช่องคำตอบที่คิดว่าถูกที่สุด แบบฝึกหัดนี้ มีจำนวน 10 ข้อ	ดนตรี	5
8	CG. 1. การป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ที่ได้ผลที่ดีที่สุดคืออะไร ก. ไม่รับเลือดจากผู้ที่ไม่รู้จักในทุกกรณี ข. ไม่ใช้สิ่งของ	ดนตรี	30

	<p>สาธารณชนร่วมกับบุคคลอื่น</p> <p>ค. ใช้วิธีอื่นในการเสพยาแทนการใช้เข็มฉีดยา</p> <p>ง. งดเว้นมีเพศสัมพันธ์กับคนที่ไม่ใช่คู่อุปการครองของตนเอง</p>		
9	<p>CG.</p> <p>2. โดยทั่วไปสามารถแบ่งระยะของโรคเอดส์ได้กี่ระยะ</p> <p>ก. 1 ระยะ</p> <p>ข. 2 ระยะ</p> <p>ค. 3 ระยะ</p> <p>ง. 4 ระยะ</p>	ดนตรี	30
10	<p>CG.</p> <p>3. “ในขณะนี้จะไม่เรียกว่าเป็นผู้ป่วย เนื่องจากยังไม่มีอาการใดๆ แสดงออกมาให้เห็น” ตรงกับระยะใดของการติดเชื้อโรคเอดส์</p> <p>ก. ระยะที่ 1</p> <p>ข. ระยะที่ 2</p> <p>ค. ระยะที่ 3</p> <p>ง. ระยะที่ 4</p>	ดนตรี	30
11	<p>CG.</p> <p>4. ข้อใดคือลักษณะสำคัญของการติดเชื้อโรคเอดส์ในระยะที่ 1</p> <p>ก. ปรากฏแผลติดเชื้อตามบริเวณต่างๆ ของร่างกาย</p>	ดนตรี	30

	<p>ข. ระบบต่างๆ ในร่างกาย แปรปรวน เกิดโรคแทรกซ้อน มาก</p> <p>ค. ดำเนินชีวิตได้ตามปกติ และ แพร่เชื้อสู่ผู้อื่นได้โดยง่าย</p> <p>ง. น้ำหนักลด อ่อนเพลีย ไม่ สามารถทำกิจกรรมประจำวัน ต่างๆ ได้</p>		
12	<p>CG.</p> <p>5. ข้อใดคืออาการที่บ่งบอกถึง สัญญาณของการเป็นโรคเอดส์</p> <p>ก. ท้องเสีย</p> <p>ข. งูสวัด</p> <p>ค. ต่อม้ำเหลืองโต</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>	ดนตรี	30
13	<p>CG.</p> <p>6. อาการใดที่พบได้ในผู้ป่วย เอดส์เฉพาะระยะสุดท้าย</p> <p>ก. ตุ่มคัน</p> <p>ข. น้ำหนักลด</p> <p>ค. เยื่อหุ้มสมองอักเสบ</p> <p>ง. เริ่มเกิดฝ้าที่ลิ้น</p>	ดนตรี	30
14	<p>CG.</p> <p>7. เหตุใดจึงกล่าวว่าโรคเอดส์ เป็นโรคที่มีความรุนแรงมาก</p> <p>ก. เพราะเป็นโรคที่ไม่มีวิธี ป้องกันได้</p> <p>ข. เพราะเป็นโรคที่รักษาให้ หายขาดไม่ได้</p> <p>ค. เพราะเป็นโรคที่แพร่จากคนสู่</p>	ดนตรี	30

	<p>คนได้ทางลมหายใจ ง. เพราะเป็นโรคที่ใช้เวลารักษานานนับสิบปีจึงจะหาย</p>		
15	<p>CG. 8. หากมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ใช่คู่ครองของตนเอง วิธีการใดที่สามารถป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก. ใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์ ข. ทานยาคุมกำเนิดฉุกเฉินทันทีหลังมีเพศสัมพันธ์ ค. ทานยาคุมกำเนิดชนิด 28 เม็ด แทน 21 เม็ด ในวันรุ่งขึ้น ง. ใช้น้ำยาสำหรับทำความสะอาดอวัยวะเพศล้างทันทีหลังจากมีเพศสัมพันธ์</p>	ดนตรี	30
16	<p>CG. 9. โรคเอดส์สามารถเรียกอีกชื่อหนึ่งได้อะไร ก. โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง ข. โรคระบบร่างกายล้มเหลวเฉียบพลัน ค. โรคภาวะแทรกซ้อนเรื้อรัง ง. โรคสูญเสียความสามารถของร่างกาย</p>	ดนตรี	30
17	<p>CG. 10. ข้อใดเป็นจริงเกี่ยวกับโรคเอดส์ ก. โรคเอดส์ค้นพบครั้งแรกใน</p>	ดนตรี	30

	<p>กลุ่มหญิงรักหญิงหรือที่เรียกว่า เลสเบี้ยน</p> <p>ข. ช่วงอายุครรภ์สามเดือนแรก เชื้อเอดส์จะยังไม่แพร่จาก มารดาไปสู่ทารก</p> <p>ค. เชื้อเอดส์เกิดขึ้นที่ประเทศไทยและแพร่ไปสู่ประเทศต่างๆ ในระยะเวลาอันรวดเร็ว</p> <p>ง. ปัจจุบันยังไม่มียารักษาให้หายขาด และไม่มีวัคซีนที่ป้องกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>		
18	<p>CG.</p> <p>เฉลยแบบฝึกหัด</p> <p>ข้อที่ 1 ข้อที่ถูกคือ ข้อ ง.</p> <p>ข้อที่ 2 ข้อที่ถูกคือ ข้อ ค.</p> <p>ข้อที่ 3 ข้อที่ถูกคือ ข้อ ก.</p> <p>ข้อที่ 4 ข้อที่ถูกคือ ข้อ ค.</p> <p>ข้อที่ 5 ข้อที่ถูกคือ ข้อ ง.</p> <p>ข้อที่ 6 ข้อที่ถูกคือ ข้อ ค.</p> <p>ข้อที่ 7 ข้อที่ถูกคือ ข้อ ข.</p> <p>ข้อที่ 8 ข้อที่ถูกคือ ข้อ ก.</p> <p>ข้อที่ 9 ข้อที่ถูกคือ ข้อ ก.</p> <p>ข้อที่ 10 ข้อที่ถูกคือ ข้อ ง.</p>	ดนตรี	30
19	MS. พิธีกร	และต่อจากนี้เรามาดูพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ว่าเป็นอย่างไร	5
20	CG.พฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV		5
21	MS. พิธีกร	เป็นที่ทราบกันดีนะคะว่า เมื่อเด็กย่างเข้าเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าเมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่นเด็กจะพบกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง	5

		ของชีวิต ไม่ว่าจะเป็ทาง	
22	CG. ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสติปัญญา ด้านสังคม	ด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา รวมถึงด้านสังคม	5
23	MS. พิธีกร	ซึ่งเด็กวัยรุ่นหญิงจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเด็กชายประมาณ 1-2 ปี แต่เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นแล้วทั้งเพศหญิงและเพศชายก็จะพบกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม ดังที่กล่าวมาทั้งสิ้น นะคะ	8
24	CG.ภาพเด็ก	ทั้งสิ้น ร่างกายของเด็กวัยรุ่นจะเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน ในขณะที่เดียวกันอารมณ์ของเด็ก	5
25	CG.พฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV	วัยรุ่นก็จะเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนเช่นเดียวกันเด็กในวัยนี้จะมีลักษณะประจำวัยคือ อารมณ์ค่อนข้างแสดงออกในรูปแบบรุนแรงมากกว่าเด็กทั่วไป	8
26	MS. ภาพเด็กวัยรุ่น ตามที่ต่างๆ	ชอบความท้าทาย ชอบความเป็นตัวของตัวเอง จนบางครั้งพบว่าเด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่มักเกิดช่องว่างระหว่างวัยกับพ่อแม่ ซึ่งหมายความว่า การที่มีความคิด อารมณ์ และความรู้สึกซึ่งไม่สอดคล้องกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องการ	9
27	MS. พิธีกร CG. วัยของวัยรุ่นเรียกว่า วัยแห่งพายุบูแคม หมายถึงการมีอารมณ์รุนแรง แต่แฝงด้วยความอ่อนไหวและไม่มั่นคง	ในหลายๆ ครั้งมีการให้คำพูดกับเด็กวัยรุ่นว่าเป็นวัยแห่งพายุบูแคม คำว่าพายุบูแคม หมายถึงการที่มีอารมณ์ที่รุนแรง แต่ในความรุนแรงนั้นแฝงไว้ด้วยความอ่อนไหวและไม่มั่นคงพร้อมที่จะสูญสลายและหันเหไปสู่ความต้องการใหม่ๆ ได้ในเวลา	10
28	CG. ภาพวัยรุ่นในลักษณะของพฤติกรรมแปลก	รวดเร็ว ในบางครั้งการที่เด็กวัยรุ่นมีอารมณ์ที่หลากหลายและมีความต้องการที่มากขึ้นทำให้	8

	-ภาพวัยรุ่นที่แต่งเป็นตัวการ์ตูน	พฤติกรรมต่างๆ ที่วัยรุ่นแสดงออก คนทั่วไปมักรับรู้และมองว่าเป็นพฤติกรรมที่ค่อนข้างจะมีปัญหา หรือเป็นไปในแง่ลบซะส่วนใหญ่	
29	MS. พีธีกร CG. พฤติกรรมวัยรุ่นที่สร้างสรรค์ - การแสดงการรำ	แต่ในความจริงแล้วพฤติกรรมของวัยรุ่นก็ไม่ได้แสดงออกในทางลบเสมอไป พฤติกรรมที่แสดงออกในทางสร้างสรรค์และนำมาซึ่งสิ่งที่ทำให้เกิดสิ่งดีๆ ในสังคมก็มีมากมายเช่นกัน แต่เมื่อพูดถึงคำว่าวัยรุ่นคนทั่วไปมักนึกถึงพฤติกรรมในแง่ลบซะเป็นส่วนใหญ่	10
30	CG.ภาพพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม -ภาพวัยรุ่นกอดกันในที่สาธารณะ -ภาพการเดินโคโยตี้	โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมเป็นพฤติกรรมของวัยรุ่นเป็นพฤติกรรมที่คนส่วนใหญ่มักจะให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ	5
31	CG.ภาพพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม -ภาพวัยรุ่นกอดกันในที่สาธารณะ	เนื่องจากว่าพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นที่ไม่เหมาะสมมันจะนำไปสู่ปัญหาของพฤติกรรมที่จะตามมาในหลายๆ ปัญหาที่สำคัญกับสังคม	5
32	CG. ภาพข่าวปัญหาการทำแท้ง MS.พีธีกร	ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ หรือการที่เด็กมีภาวะการติดเชื้อโรคต่างๆ อันเนื่องมาจากพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม ซึ่งในปัจจุบันพบว่าร้อยละของเด็กวัยรุ่นที่ติดเชื้อ รับเชื้อ และพาหะนำเชื้อของโรคต่างๆ อันเนื่องมาจากพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมนี้มีจำนวนมากขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา	10
33	MS.พีธีกร CG.พฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV	จากการที่เด็กวัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมตามที่กล่าวมานี้ พบว่าการที่เด็กมีพฤติกรรมเช่นนั้นนำไปสู่การติดเชื้อ “เชื้อเอดส์” เป็นสิ่งที่ฆ่าชีวิตของเด็กวัยรุ่นมากมายใน	10

		ปัจจุบัน จากการศึกษาของสถาบันวิจัยประชากรและสังคมของมหาวิทยาลัยมหิดลในปี พ.ศ. 2549 ศึกษาเรื่องพฤติกรรมทางเพศของประเทศไทยมีข้อมูลพบว่า	
34	CG.พฤติกรรมทางเพศของประเทศไทย ร้อยละ 80 ของวัยรุ่นชาย ร้อยละ 63 ของวัยรุ่นหญิง เริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุ 18-24 ปี	พบว่า ร้อยละ 80 ของวัยรุ่นชาย ร้อยละ 63 ของวัยรุ่นหญิง เริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุระหว่าง 18-24 ปี ซึ่งนับว่าเป็นช่วงวัยที่ค่อนข้างอายุน้อยเมื่อเทียบกับในอดีตที่ผ่านมา	5
35	CG.รายงานของสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ วัยรุ่นติดเชื้อ HIV ด้วยอายุเพียง 12-15 ปี เท่านั้น	จากข้อมูลของสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ พบว่ากลุ่มของผู้ที่ติดเชื้อ HIV มากที่สุดในเชียงใหม่ในช่วงนี้เป็นกลุ่มของเด็กวัยรุ่น อายุเพียง 12-15 ปีเท่านั้น ผิดจากในอดีตที่ผ่านมาซึ่งเปอร์เซ็นต์ของผู้ติดเชื้อจะเป็นกลุ่มของแม่บ้านและวัยทำงาน	5
36	MS. พิธีกร CG.ข้อมูลของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เด็กมัธยมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 41 ที่ใช้ถุงยางอนามัย	จากข้อมูลที่กล่าวว่าเด็กอายุ 12-15 ปี มีการติดเชื้อมากที่สุด ผลการสำรวจยังพบว่าจำนวนของผู้ติดเชื้อยังคงมีมากขึ้นในทุกๆ ปี ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากการศึกษาพบว่าเด็กชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 22 เคยมีเพศสัมพันธ์ และในจำนวนนี้มีการใช้ถุงยางอนามัยเพียงแค่ร้อยละ 41	10
37	CG.ทหารก่อนเข้าประจำการ ร้อยละ 44 ที่ใช้ถุงยางอนามัย	เท่านั้น ประกอบกับข้อมูลของการศึกษาวัยรุ่นในกลุ่มที่เป็นทหารก่อนเข้าประจำการพบว่า ร้อยละ 44 ใช้ถุงยางอนามัย	5
38	MS. พิธีกร	นั้นแสดงให้เห็นว่าเด็กวัยรุ่นนอกจากจะมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมและในเวลาที่ไม่เหมาะสมแล้ว ในจำนวนของเด็กต่างๆ เหล่านี้ที่มีพฤติกรรมทางเพศก่อนวัยอันควรนี้ยังมีการใช้ถุงยางอนามัยอยู่ในเกณฑ์ที่	10

		ค่อนข้างจะต่ำอีกด้วย แสดงว่าปัญหาอีกประการหนึ่งที่ทำให้เด็กกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV ไม่ได้มาจากการที่วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรเท่านั้น	
39	MS. พิธีกร CG.พฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV	แต่ในจำนวนที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันครุนี้มีวัยรุ่นบางส่วนที่รู้จักที่จะป้องกันหรือพยายามที่จะป้องกัน ที่ชวนขยายหาวิธีที่จะทำให้ตัวเองปลอดภัยจากการติดเชื้อ แต่หลายๆ ครั้งก็ยังพบว่าการติดเชื้อก็ยังคงมีปรากฏอยู่ นั่นแสดงว่าการที่ได้กัวัยรุ่นพยายามชวนขยายหาวิธีป้องกันตัวเองให้ห่างไกลต่อการติดเชื้อ โดยเฉพาะเพศชายที่มีการใช้ถุงยางอนามัย เหตุใดพวกเขาายังคงติดเชื้ออยู่ นั่นอาจเป็นเพราะว่าพวกเขาอาจจะมีความรู้ความเข้าใจหรือการรับรู้ต่อการใช้ถุงยางอนามัยอย่างไม่ถูกวิธี เพราะฉะนั้นนอกจากจะรวมรณรงค์ให้เด็กวัยรุ่นไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันครุแล้ว การให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องของการใช้ถุงยางอนามัยอาจเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้วัยรุ่นลดอัตราการติดเชื้อ HIV ลงได้	10
40	MS.พิธีกร	คุณผู้ชมคงทราบกันไปแล้วว่าพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ เกิดได้จากอะไรบ้าง จากที่วิทยากรได้ให้ความรู้ถึงพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อแล้ว วิทยากรได้กล่าวถึงการใช้ถุงยางอนามัย ต่อจากนี้เรามาดูกันว่า ถุงยางอนามัยสำหรับสตรีและผู้ชายเค้าใช้กันอย่างไร	5
41	CG. ถุงยางอนามัยชาย	ดนตรี	5
42	CG. ลักษณะโดยทั่วไปของถุงยางอนามัยชาย	ลักษณะโดยทั่วไปของถุงยางอนามัยชายนั้นจะมี 2 ด้านคือ	10

	-ด้านปลายของถุงยาง -ด้านเปิดของถุงยาง	-ด้านปลายของถุงยาง -ด้านเปิดของถุงยาง	
43	CG. ขั้นตอนการใส่ถุงยาง อนามัยชาย	ดนตรี	5
44	CG. ขั้นตอนการใส่ถุงยาง อนามัยชาย ขั้นตอนที่ 1 - เขามีอวัยวะที่ไม่ถนัดจับปลาย ถุงยางอนามัยเอาไว้ -ภาพการเอามืออวัยวะที่ไม่ถนัด จับปลายถุงยาง	ขั้นตอนที่ 1 ให้เอามืออวัยวะที่ไม่ถนัดจับปลาย ถุงยางเอาไว้	5
45	CG. ขั้นตอนการใส่ถุงยาง อนามัยชาย ขั้นตอนที่ 2 -เอามืออวัยวะที่ถนัดรัดถุงยางให้ สุดจนถึงโคนอวัยวะเพศ -ภาพการรัดถุงยาง	ขั้นตอนที่ 2 ให้เอามืออวัยวะที่ถนัดรัดถุงยางให้สุด จนถึงโคนอวัยวะเพศ	5
46	CG. การถอดถุงยางอนามัยชาย	ดนตรี	5
47	CG. ขั้นตอนการถอดถุงยาง อนามัยชาย -เอามือรัดถุงยางอนามัยออก อย่างระมัดระวัง แล้วผูกปาก ถุงยางอนามัยก่อนนำไปทิ้ง	ให้เอามือรัดถุงยางอนามัยออกอย่างระมัดระวัง แล้วผูกปากถุงยางอนามัยก่อนนำไปทิ้ง	5
48	CG. ถุงยางอนามัยสตรี	ดนตรี	5
49	CG. ลักษณะโดยทั่วไปของ ถุงยางอนามัยสตรี -ด้านเปิดของถุงยาง	ลักษณะโดยทั่วไปของถุงยางอนามัยสตรี จะมี ด้านเปิดและด้านปิดเหมือนถุงยางอนามัยชาย แต่จะต่างกันตรงที่ของผู้หญิงจะเป็น	5

	-ด้านปัดของถุงยาง	ทรงกระบอกปลายตัด แต่ของผู้ชายจะเป็นปลายทรงแหลม	
50	CG.ขั้นตอนการใส่ถุงยางอนามัยสตรี	ดนตรี	5
51	CG.ขั้นตอนการใส่ถุงยางอนามัยสตรี ขั้นตอนที่ 1 -จับปลายด้านท้ายของถุงยาง -เอานิ้วชี้กดส่วนท้ายของถุงยางแล้วบีบ(ตามรูป)	ขั้นตอนการใส่ถุงยางอนามัยสตรี ขั้นตอนที่ 1 ให้จับปลายด้านซ้ายของถุงยางแล้วเอานิ้วชี้กดส่วนท้ายของถุงยางแล้วบีบให้ตามรูป	6
52	CG.ขั้นตอนการใส่ถุงยางอนามัยสตรี ขั้นตอนที่ 2 -สอดปลายถุงยางอนามัยเข้าช่องคลอดโดยเอานิ้วชี้เป็นตัวช่วยในการสอดถุงยางอนามัย	ขั้นตอนการใส่ถุงยางอนามัยสตรี ขั้นตอนที่ 2 ให้สอดปลายถุงยางอนามัยที่บีบไว้แล้วเข้าช่องคลอดโดยเอานิ้วชี้เป็นตัวช่วยในการสอดถุงยางอนามัย	6
53	CG.ขั้นตอนการใส่ถุงยางอนามัยสตรี ขั้นตอนที่ 3 -เมื่อสอดถุงยางอนามัยได้ที่แล้วให้ใช้นิ้วชี้สอดเข้าไปในถุงยางอนามัยเพื่อตรวจให้พอดีอีกครั้ง	ขั้นตอนการใส่ถุงยางอนามัยสตรี ขั้นตอนที่ 3 เมื่อสอดถุงยางอนามัยได้ที่แล้ว ตามขั้นตอนที่ 2 ให้ใช้นิ้วชี้สอดเข้าไปในถุงยางอนามัยเพื่อตรวจให้พอดีอีกครั้ง	6
54	MS. พิธีกร	เป็นอย่างไรกันบ้างคะ ชมวีดิทัศน์มาถึงตรงนี้แล้วคงจะได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์มาพอสมควรแล้วใช่ไหมคะ เรามาลองทำแบบทดสอบกันดีกว่าคะ	5
55	แบบฝึกหัดระหว่างเรียน ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ในช่องคำตอบที่คิดว่าถูกต้องที่สุด	ดนตรี	5

	แบบฝึกหัดนี้ มีจำนวน 10 ข้อ		
56	1. “วัยรุ่นมีอารมณ์แปรปรวน” หมายถึงข้อใด ก. อารมณ์เปลี่ยนไปมาได้ง่าย ข. อารมณ์หงุดหงิดง่าย ค. อารมณ์ซึมเศร้าจนเป็นนิสัย ง. อารมณ์รุนแรง ก้าวร้าวบ่อยๆ	ดนตรี	30
57	2. ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับระยะเวลา การเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นของเด็กชาย และเด็กหญิง ก. เด็กหญิงเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่า เด็กชาย ข. เด็กหญิงเข้าสู่วัยรุ่นช้ากว่า เด็กชาย ค. เด็กชายเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเด็ก หญิง ง. เด็กชายและเด็กหญิงเข้าสู่ วัยรุ่นพร้อมกัน	ดนตรี	30
58	3. “เด็กวัยรุ่นเริ่มมีเพื่อนมากขึ้น” เป็นการเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่นในเรื่องใด ก. การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ข. การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ ค. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ง. การเปลี่ยนแปลงทาง สติปัญญา	ดนตรี	30
59	4. ปัญหาการทะเลาะวิวาทของ วัยรุ่น มีสาเหตุมาจากการเปลี่ยน	ดนตรี	30

	<p>แปลงในเรื่องใดเป็นสำคัญ</p> <p>ก. การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย</p> <p>ข. การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์</p> <p>ค. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม</p> <p>ง. การเปลี่ยนแปลงทางสติปัญญา</p>		
60	<p>5. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะเด่นของการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของวัยรุ่นหญิง</p> <p>ก. เต้านมขยาย</p> <p>ข. สะโพกผาย</p> <p>ค. เสียงแตกพาน</p> <p>ง. มีขนขึ้นในที่ลับ</p>	ดนตรี	30
61	<p>6. ข้อใดหมายถึง “พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่น”</p> <p>ก. เด็กหญิงมดทานข้าวราดแกงโดยใช้ตะเกียบ</p> <p>ข. เด็กหญิงมุกใส่กระโปรงสั้นมากไปเดินช้อปปิ้ง</p> <p>ค. เด็กชายโหม่งสูบบุหรี่ในบริเวณที่อนุญาตให้สูบบุหรี่</p> <p>ง. เด็กชายมีนแอบนอนหลับขณะเรียนวิชาฟิสิกส์</p>	ดนตรี	30
62	<p>7. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ได้มีสาเหตุโดยตรงมาจากกรรมเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร</p> <p>ก. เป็นพาหะนำเชื้อ HIV</p> <p>ข. โรคฉี่หนู</p> <p>ค. โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง</p>	ดนตรี	30

	ง. ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์		
63	8. สถานการณ์ของผู้ติดเชื้อ เอชไอวีที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นในปัจจุบัน เป็นเช่นไร ก. มีแนวโน้มลดลง ข. มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ค. มีแนวโน้มคงที่ ง. ยังไม่สามารถหาข้อสรุป	ดนตรี	30
64	9. ในภาพรวมพฤติกรรมการใช้ ถุงยางอนามัยของเด็กวัยรุ่นโดย ส่วนใหญ่เป็นอย่างไร ก. เคยใช้ถุงยางอนามัยแต่ไม่ใช่ ทุกครั้ง ข. ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มี เพศสัมพันธ์ ค. ทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ไม่เคย ใช้ถุงยางอนามัยเลย ง. เพศหญิงนิยมใช้ถุงยาง อนามัยมากกว่าเพศชาย	ดนตรี	30
65	10. สิ่งใดสำคัญที่สุดที่จะทำให้ การใช้ถุงยางอนามัยมี ประสิทธิภาพมากที่สุด ก. ใช้ถุงยางอนามัยที่มีราคาแพง ข. ไม่ใช้ถุงยางอนามัยที่มีการ แตงกลืน ค. เลือกใช้ถุงยางอนามัยขนาด มาตรฐานเท่านั้น ง. ให้ความรู้เรื่องการใช้ถุงยาง อนามัยที่ถูกต้องแก่วัยรุ่น	ดนตรี	30
66	CG.	ดนตรี	30

	<p>เฉลยแบบฝึกหัด</p> <p>ข้อที่ 1 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.</p> <p>ข้อที่ 2 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.</p> <p>ข้อที่ 3 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ค.</p> <p>ข้อที่ 4 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.</p> <p>ข้อที่ 5 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ค.</p> <p>ข้อที่ 6 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ค.</p> <p>ข้อที่ 7 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.</p> <p>ข้อที่ 8 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.</p> <p>ข้อที่ 9 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.</p> <p>ข้อที่ 10 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ง.</p>		
--	---	--	--

ภาคผนวก ค
แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์

**แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนวีดิทัศน์
เรื่อง “ภัยเอดส์” สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา**

คำแนะนำ แบบสอบถามประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง “ภัยเอดส์”
แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง ภัยเอดส์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

1. ชื่อ
2. วุฒิทางการศึกษา
3. ตำแหน่งหน้าที่การงาน
4. สถานที่ทำงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา

1. กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการประเมิน 5 ระดับ ตามความคิดเห็นของท่าน
หลังจากตรวจสอบเนื้อหาของบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภัยเอดส์ แล้ว

2. ในแต่ละช่องการประเมินได้กำหนดค่าระดับคะแนนไว้ ดังนี้

5	หมายถึง	ผลการประเมินในระดับดีมาก
4	หมายถึง	ผลการประเมินในระดับดี
3	หมายถึง	ผลการประเมินในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ผลการประเมินในระดับต้องปรับปรุง
1	หมายถึง	ผลการประเมินในระดับใช้ไม่ได้

ตอนที่ 2 แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง “ภัยเอดส์”

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามระดับความเห็น

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	5	4	3	2	1
1. เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง					
1.1 ความเหมาะสมในการนำเข้าสู่เนื้อหา					
1.2 ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา					
1.3 ความเหมาะสมของปริมาณเนื้อหาในบทเรียนแต่ละเรื่อง					
1.4 ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง					
1.5 เนื้อหา มีความสมบูรณ์ครบถ้วน					
2. ภาพและภาษาที่ใช้					
2.1 ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับภาพ					
2.2 ความถูกต้องของภาพ					
2.3 ความถูกต้องของการใช้ภาษา					
3. คุณค่าและประโยชน์					
3.1 ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อโรคเอดส์					
3.2 ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทราบถึงการปฏิบัติตัวให้เหมาะสม					

ตอนที่3 ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่...../...../.....

**แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนวีดิทัศน์
เรื่อง “ภัยเอดส์” สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา**

คำแนะนำ แบบสอบถามประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง “ภัยเอดส์”
แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง ภัยเอดส์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

1. ชื่อ
2. วุฒิทางการศึกษา
3. ตำแหน่งหน้าที่การงาน
4. สถานที่ทำงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพด้านเทคโนโลยีการศึกษา

1. กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการประเมิน 5 ระดับ ตามความคิดเห็นของท่าน
หลังจากตรวจสอบเนื้อหาของบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภัยเอดส์ แล้ว

2. ในแต่ละช่องการประเมินได้กำหนดค่าระดับคะแนนไว้ ดังนี้

5	หมายถึง	ผลการประเมินในระดับดีมาก
4	หมายถึง	ผลการประเมินในระดับดี
3	หมายถึง	ผลการประเมินในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ผลการประเมินในระดับต้องปรับปรุง
1	หมายถึง	ผลการประเมินในระดับใช้ไม่ได้

ตอนที่ 2 แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง “ภัยเอ็ดส์”

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามระดับความเห็น

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	5	4	3	2	1
1. เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง					
1.1 ความเหมาะสมในการนำเข้าสู่เนื้อหา					
1.2 ความเหมาะสมในรูปหรือวิธีการนำเสนอ					
1.3 ความเหมาะสมในการสรุปเนื้อหา					
2. ภาพ					
2.1 ความน่าสนใจของภาพ					
2.2 ความต่อเนื่องของภาพ					
2.3 ความเหมาะสมของภาพในด้านการสื่อความหมาย					
2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับคำบรรยาย					
2.5 ความเหมาะสมของรูปแบบ ขนาดและสีตัวอักษร					
2.6 คุณภาพของภาพ					
3. คุณภาพของเสียงและภาษา					
3.1 ความเหมาะสมของเสียงบรรยาย					
3.2 ความชัดเจนของเสียงบรรยาย					
3.3 ความถูกต้องของภาษาบรรยาย					
3.4 ความเหมาะสมของคนตรี					
3.5 ความเหมาะสมของระดับเสียงดนตรีกับเสียงบรรยาย					
4. เวลา					
4.1 ความเหมาะสมของระยะเวลาในการนำเสนอของวีดิทัศน์					

ตอนที่3 ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
วันที่...../...../.....

ภาคผนวก ง

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน เรื่องภัยเอ็ดส์

ตอนที่ 1 ความรู้ทั่วไป และพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ ช่วงที่ 1

- การป้องกันการติดเชื้อโรคเอ็ดส์ที่ได้ผลที่สุดคืออะไร
 - ไม่รับเลือดจากผู้ที่ไม่รู้จักในทุกกรณี
 - ไม่ใช้สิ่งของสาธารณะร่วมกับบุคคลอื่น
 - ใช้วิธีอื่นในการเสพยาแทนการใช้เข็มฉีดยา
 - งดเว้นมีเพศสัมพันธ์กับคนที่ไม่ใช่คู่อุปถัมภ์ของตนเอง
- โดยทั่วไปสามารถแบ่งระยะของโรคเอ็ดส์ได้กี่ระยะ

ก. 1 ระยะ	ข. 2 ระยะ
ค. 3 ระยะ	ง. 4 ระยะ
- “ในระยะนี้จะไม่เรียกว่าเป็นผู้ป่วย เนื่องจากยังไม่มีอาการใดๆ แสดงออกมาให้เห็น” ตรงกับระยะใดของการติดเชื้อโรคเอ็ดส์

ก. ระยะที่ 1	ข. ระยะที่ 2
ค. ระยะที่ 3	ง. ระยะที่ 4
- ข้อใดคือลักษณะสำคัญของการติดเชื้อโรคเอ็ดส์ในระยะที่ 1
 - ปรากฏผลติดเชื้อตามบริเวณต่างๆ ของร่างกาย
 - ระบบต่างๆ ในร่างกายแปรปรวน เกิดโรคแทรกซ้อนมาก
 - ดำเนินชีวิตได้ตามปกติ และแพร่เชื้อสู่ผู้อื่นได้ง่าย
 - น้ำหนักลด อ่อนเพลีย ไม่สามารถทำกิจกรรมประจำวันต่างๆ ได้
- ข้อใดคืออาการที่บ่งบอกถึงสัญญาณของการเป็นโรคเอ็ดส์

ก. ท้องเสีย	ข. งูสวัด
ค. ต่อม้ำเหลืองโต	ง. ถูกทุกข้อ

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน เรื่องภัยเอ็ดส์
ตอนที่ 1 ความรู้ทั่วไป และพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ ช่วงที่ 2

1. “วัยรุ่นมีอารมณ์แปรปรวน” หมายถึงข้อใด

ก. อารมณ์เปลี่ยนไปมาได้ง่าย	ข. อารมณ์หงุดหงิดง่าย
ค. อารมณ์ซึมเศร้าจนเป็นนิสัย	ง. อารมณ์รุนแรง ก้าวร้าวบ่อยๆ

2. ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับระยะเวลาการเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นของเด็กชายและเด็กหญิง

ก. เด็กหญิงเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเด็กชาย	ข. เด็กหญิงเข้าสู่วัยรุ่นช้ากว่าเด็กชาย
ค. เด็กชายเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเด็กหญิง	ง. เด็กชายและเด็กหญิงเข้าสู่วัยรุ่นพร้อมกัน

3. “เด็กวัยรุ่นเริ่มมีเพื่อนมากขึ้น” เป็นการเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่นในเรื่องใด

ก. การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย	ข. การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์
ค. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม	ง. การเปลี่ยนแปลงทางสติปัญญา

4. ปัญหาการทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น มีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงในเรื่องใดเป็นสำคัญ

ก. การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย	ข. การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์
ค. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม	ง. การเปลี่ยนแปลงทางสติปัญญา

5. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะเด่นของการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของวัยรุ่นหญิง

ก. เต้านมขยาย	ข. สะโพกผาย
ค. เสียงแตกพาน	ง. มีขนขึ้นในที่ลับ

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน เรื่องภัยเอดส์
ตอนที่ 2 การให้ความรู้เรื่องพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ ช่วงที่ 1

1.

จากภาพคุณคิดว่าพฤติกรรมนี้เสี่ยงหรือไม่

ก. เสี่ยง

ข. ไม่เสี่ยง

2.

จากภาพคุณคิดว่าพฤติกรรมนี้เสี่ยงหรือไม่

ก. เสี่ยง

ข. ไม่เสี่ยง

3.

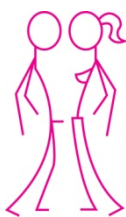

จากภาพคุณคิดว่าพฤติกรรมนี้เสี่ยงหรือไม่

ก. เสี่ยง

ข. ไม่เสี่ยง

4.

จากภาพคุณคิดว่าพฤติกรรมนี้เสี่ยงหรือไม่

ก. เสี่ยง

ข. ไม่เสี่ยง

5.

จากภาพคุณคิดว่าพฤติกรรมนี้เสี่ยงหรือไม่

ก. เสี่ยง

ข. ไม่เสี่ยง

6.

จากภาพคุณคิดว่าพฤติกรรมนี้เสี่ยงหรือไม่

ก. เสี่ยง

ข. ไม่เสี่ยง

7.

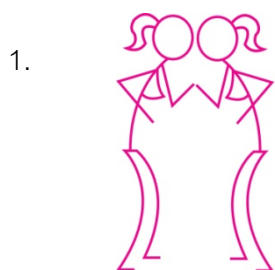

จากภาพคุณคิดว่าพฤติกรรมนี้เสี่ยงหรือไม่

ก. เสี่ยง

ข. ไม่เสี่ยง

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน เรื่องภัยเอดส์
ตอนที่ 2 การให้ความรู้เรื่องพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ ช่วงที่ 2

จากภาพคุณคิดว่าพฤติกรรมนี้เสี่ยงหรือไม่

ก. เสี่ยง

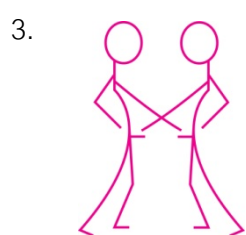
ข. ไม่เสี่ยง

จากภาพคุณคิดว่าพฤติกรรมนี้เสี่ยงหรือไม่

ก. เสี่ยง

ข. ไม่เสี่ยง

จากภาพคุณคิดว่าพฤติกรรมนี้เสี่ยงหรือไม่

ก. เสี่ยง

ข. ไม่เสี่ยง

4.

จากภาพคุณคิดว่าพฤติกรรมนี้เสี่ยงหรือไม่

ก. เสี่ยง

ข. ไม่เสี่ยง

5.

จากภาพคุณคิดว่าพฤติกรรมนี้เสี่ยงหรือไม่

ก. เสี่ยง

ข. ไม่เสี่ยง

6.

จากภาพคุณคิดว่าพฤติกรรมนี้เสี่ยงหรือไม่

ก. เสี่ยง

ข. ไม่เสี่ยง

7.

จากภาพคุณคิดว่าพฤติกรรมนี้เสี่ยงหรือไม่

ก. เสี่ยง

ข. ไม่เสี่ยง

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ภัยเอเดส

ให้นักเรียน x ในช่องคำตอบที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด แบบทดสอบ มีจำนวน 20 ข้อ

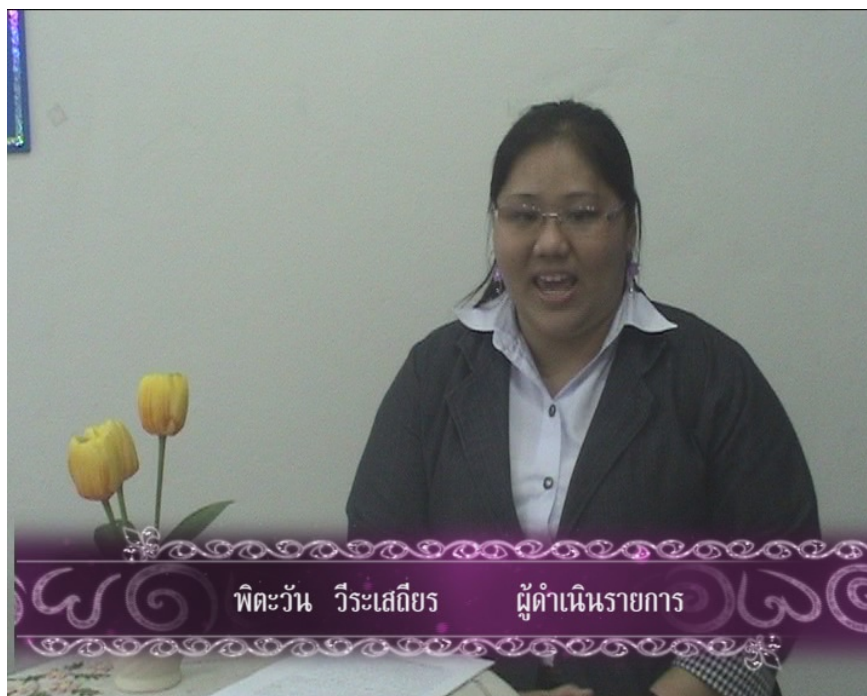
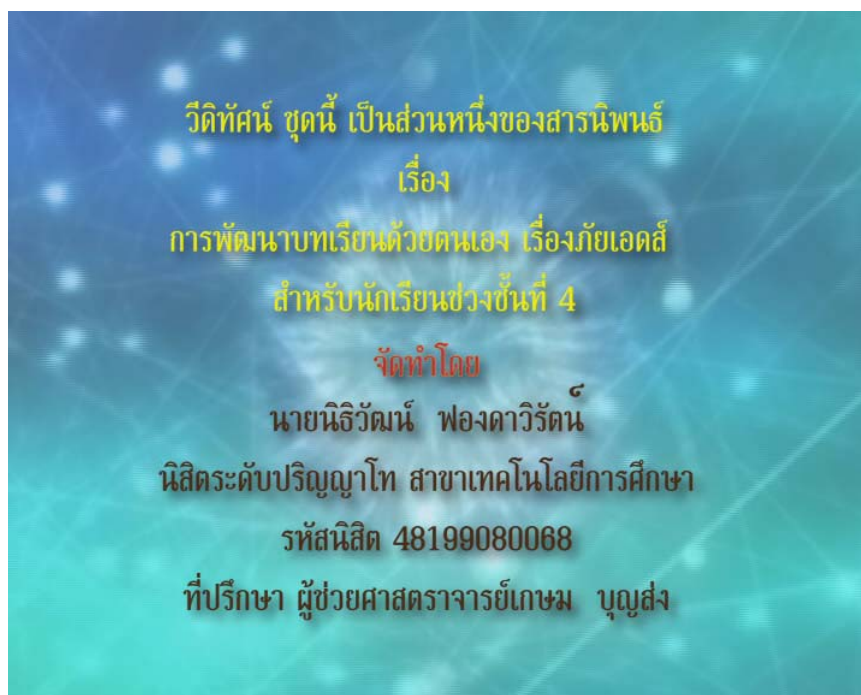
1. การป้องกันการติดเชื้อโรคเอเดสที่ได้ผลที่สุดคืออะไร
 - ก. ไม่รับเลือดจากผู้ที่ไม่รู้จักในทุกรณี
 - ข. ไม่ใช้สิ่งของสาธารณะร่วมกับบุคคลอื่น
 - ค. ใช้วิธีอื่นในการเสพยาแทนการใช้เข็มฉีดยา
 - ง. งดเว้นมีเพศสัมพันธ์กับคนที่ไม่ใช่คู่อุปการครองของตนเอง
2. ข้อใดต่อไปนี้เป็นกล่าวถูกต้องที่สุด
 - ก. ในปัจจุบันเด็กวัยรุ่นมีแนวโน้มในการติดเชื้อเอเดสลดลง
 - ข. กลุ่มเด็กวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่มีรายงานการติดเชื้อเอเดสน้อยที่สุด
 - ค. พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่นนำไปสู่การติดเชื้อเอเดส
 - ง. หากมีเพศสัมพันธ์กับหญิงที่ไม่ใช่หญิงบริการเกณณีในการใช้ถุงยางจะสูงมาก
3. เหตุใดจึงกล่าวว่าโรคเอเดสเป็นโรคที่มีความรุนแรงมาก
 - ก. เพราะเป็นโรคที่ไม่มีวิธีป้องกันได้
 - ข. เพราะเป็นโรคที่รักษาให้หายขาดไม่ได้
 - ค. เพราะเป็นโรคที่แพร่จากคนสู่คนได้ทางลมหายใจ
 - ง. เพราะเป็นโรคที่ใช้เวลารักษานานนับสิบปีจึงจะหาย
4. โรคเอเดสสามารถเรียกอีกชื่อหนึ่งได้ว่าอะไร
 - ก. โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง
 - ข. โรคระบบร่างกายล้มเหลวเฉียบพลัน
 - ค. โรคภาวะแทรกซ้อนเรื้อรัง
 - ง. โรคสูญเสียความสามารถของร่างกาย
5. ข้อใดกล่าวเกี่ยวกับถุงยางอนามัยได้ถูกต้องที่สุด
 - ก. ถุงยางอนามัยสามารถป้องกันโรคเอเดสได้ร้อยเปอร์เซ็นต์
 - ข. ถุงยางอนามัยไม่สามารถใช้ป้องกันโรคเอเดสได้
 - ค. แม้จะใช้ถุงยางอนามัยแต่ก็อาจจะติดเชื้อโรคเอเดสได้
 - ง. ถุงยางอนามัยราคาแพงมีประสิทธิภาพสูงในการป้องกันโรคเอเดส

ภาคผนวก จ

ตัวอย่าง บทเรียนวิดิทัศน์ด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์

ตัวอย่างบทเรียนวิดีโอที่ค้นด้วยตนเอง เรื่องภัยเอดส์

เชื้อราในปาก

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน
ตอนที่ 1 ช่วงที่ 1 E1

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ในช่องคำตอบ
ที่คิดว่าถูกที่สุด แบบฝึกหัดนี้ มีจำนวน 10 ข้อ

ข้อที่ 1 การป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ที่ได้ผลที่ดีที่สุดคืออะไร

- ก. ไม่รับเลือดจากผู้ที่ไม่รู้จักในทุกกรณี
- ข. ไม่ใช้สิ่งของสาธารณะร่วมกับบุคคลอื่น
- ค. ใช้วิธีอื่นในการเสพยาแทนการใช้เข็มฉีดยา
- ง. งดเว้นมีเพศสัมพันธ์กับคนที่ไม่ใช่คู่อุปถัมภ์ของตนเอง

เฉลยแบบฝึกหัด

ข้อที่ 1 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ง.

ข้อที่ 2 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ค.

ข้อที่ 3 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.

ข้อที่ 4 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ค.

ข้อที่ 5 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ง.

ข้อที่ 6 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ค.

ข้อที่ 7 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.

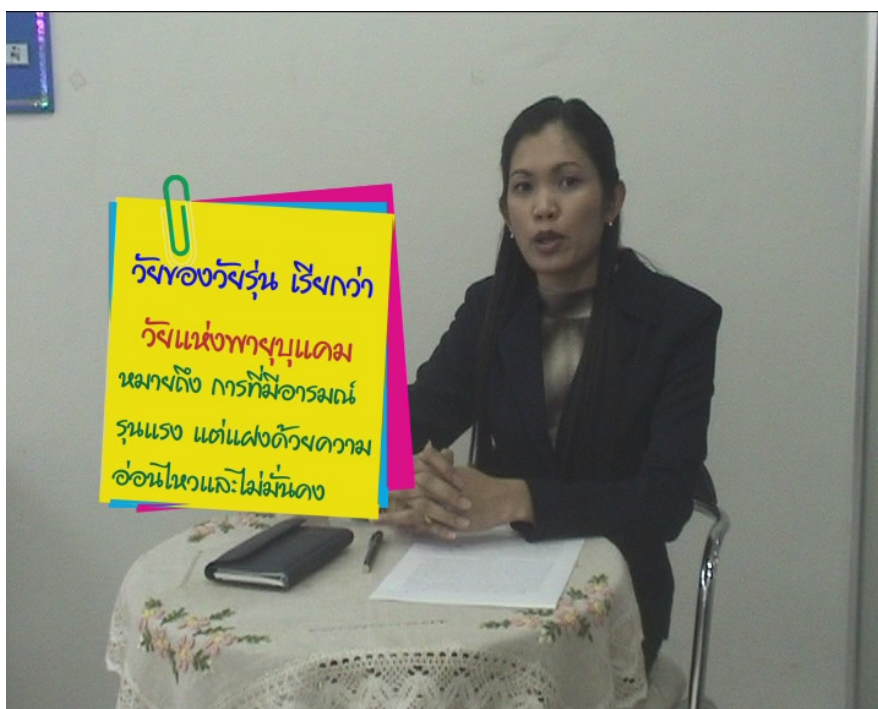
ข้อที่ 8 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.

ข้อที่ 9 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.

ข้อที่ 10 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ง.

การบรรยายเรื่อง

พฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV

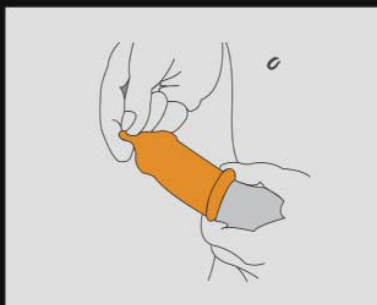

ขั้นตอนการใส่ดูขยงอนหมยชย

2.เอามือด้นที่ถนั้ดรู้ดดูขยงให้สุดจนถงคณอว้ยวะเพศ

ขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนการใส่ดูขยงอนามัยสตรึ

1. จับปลายค้ำนท้ายของดูขยง

2. เอานิ้วชี้กดส่วนท้ายของดูขยงแล้วบีบ (ตามรูป)

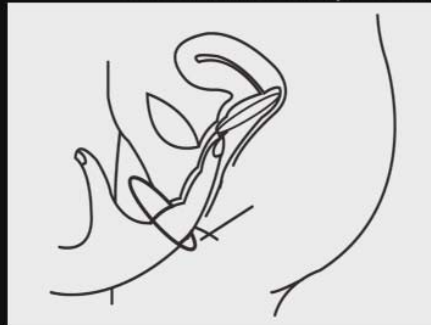

ขั้นที่ 1

ขั้นตอนการใส่ถุงยางอนามัยสตรี

เมื่อสอดถุงยางอนามัยได้ที่แล้ว (ตามขั้นตอนที่2)

ให้ใช้นิ้วชี้สอดเข้าไปในถุงยางอนามัยเพื่อตรวจให้พอดีอีกครั้ง

ขั้นที่ 3

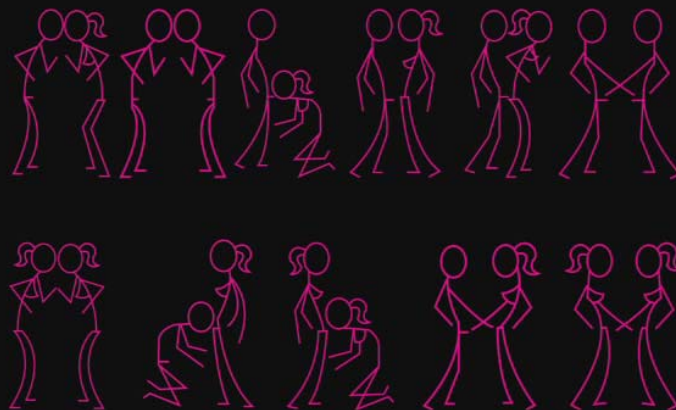
แบบฝึกหัดระหว่างเรียน
ตอนที่ 1 ช่วงที่ 2 E2

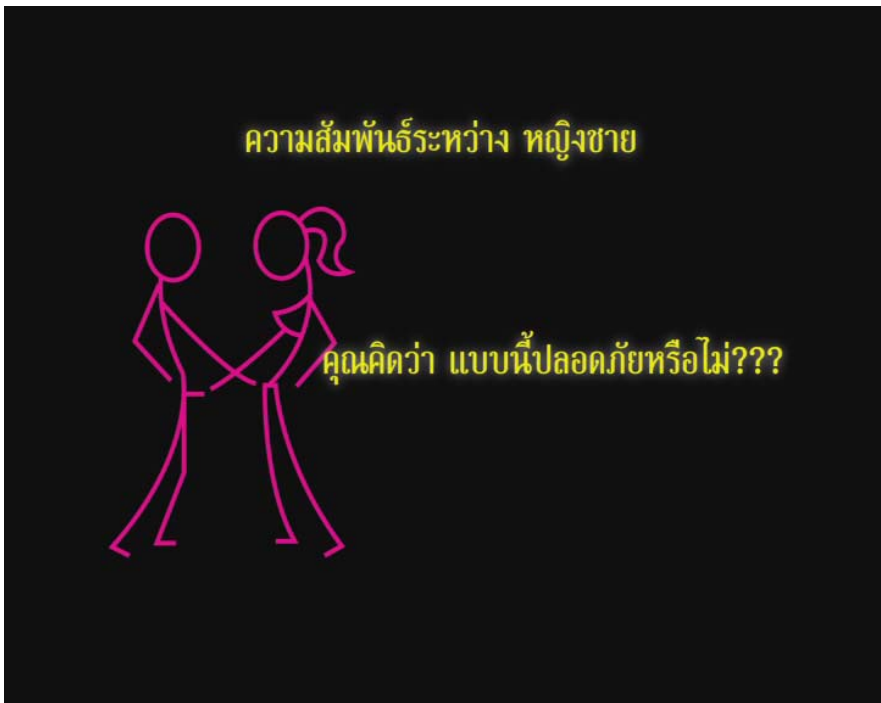
ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ในช่องคำตอบ
ที่คิดว่าถูกที่สุด แบบฝึกหัดนี้ มีจำนวน 10 ข้อ

ข้อที่ 1 “วัยรุ่นมีอารมณ์แปรปรวน” หมายถึงข้อใด

- ก. อารมณ์เปลี่ยนไปมาได้ง่าย
- ข. อารมณ์หยุดหึงง่าย
- ค. อารมณ์ซึมเศร้าจนเป็นนิสัย
- ง. อารมณ์รุนแรง ก้าวร้าวบ่อยๆ

พฤติกรรมแบบใดที่อันตรายและเสี่ยงต่อการติดเชื้อ

ความสัมพันธ์ระหว่าง หญิงชาย

ความสัมพันธ์ระหว่าง หญิงชาย

การทำรักทางทวารหนัก Anal Sex

ไม่เป็นอันตราย การทำรักในลักษณะนี้ (ใช้นิ้วช่วย) ผู้ชายสามารถใช้น้ำเมือกของผู้หญิง เป็นน้ำหล่อลื่นได้ แต่อย่าใช้น้ำเมือกของตนเอง เพราะสามารถแพร่เชื้อให้ฝ่ายหญิงได้

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน

ตอนที่ 2 ช่วงที่ 1 E1

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ในช่องคำตอบ
ที่คิดว่าถูกที่สุด แบบฝึกหัดนี้ มีจำนวน 10 ข้อ

ข้อที่ 1 จากภาพคุณคิดว่าพฤติกรรมนี้เสี่ยงหรือไม่

ก. เสี่ยง

ข. ไม่เสี่ยง

เฉลยแบบฝึกหัด

ข้อที่ 1 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.

ข้อที่ 2 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.

ข้อที่ 3 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.

ข้อที่ 4 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.

ข้อที่ 5 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.

ข้อที่ 6 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.

ข้อที่ 7 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.

ข้อที่ 8 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.

ข้อที่ 9 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.

ข้อที่ 10 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.

ความสัมพันธ์ในรูปแบบอื่น

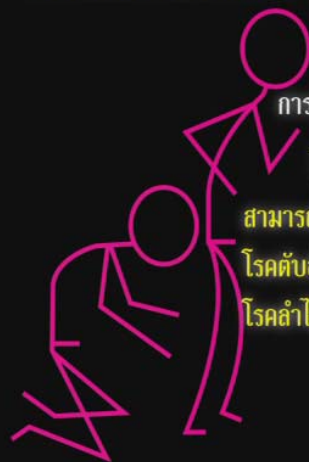
ความสัมพันธ์ระหว่าง หญิงกับหญิงและชายกับชาย

การทำรักด้วยอวัยวะเพศ Genital Sex

ไม่เป็นอันตราย เพียงอย่าให้น้ำเมือกที่ลั่ง
จากอวัยวะเพศของคนหนึ่ง สัมผัสกับอวัยวะ
ของอีกคนหนึ่ง

ความสัมพันธ์ระหว่าง หญิงกับหญิงและชายกับชาย

การทำรักทางทวารหนัก Anal Sex

ไม่เป็นอันตราย แต่อย่าลืมว่าฝ่ายทำ
สามารถติดเชื้อชนิดอื่นจากคู่นอนของคุณได้ เช่น
โรคตับอักเสบ โรคพยาธิ โรคกระเพาะ
โรคลำไส้อักเสบได้

ความสัมพันธ์ระหว่าง หญิงกับหญิงและชายกับชาย

การทำรักทางทวารหนัก Anal Sex

อันตราย อย่าทำรักในลักษณะนี้หากไม่ใช่
ถุงยางอนามัย อย่าให้ส่วนปลายสุดขององคชาติ
สัมผัสโดยตรงกับบริเวณทวารหนัก หรือช่อง
ทวารหนัก

อันตรายมาก ! คุณต้องใช้ถุงยางอนามัย !

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน

ตอนที่ 2 ช่วงที่ 2 E2

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ในช่องคำตอบ
ที่คิดว่าถูกที่สุด แบบฝึกหัดนี้ มีจำนวน 10 ข้อ

ข้อที่ 1 จากภาพคุณคิดว่าพฤติกรรมนี้เสียงหรือไม่

ก. เสียง

ข. ไม่เสียง

เฉลยแบบฝึกหัด

ข้อที่ 1 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.

ข้อที่ 2 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.

ข้อที่ 3 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.

ข้อที่ 4 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.

ข้อที่ 5 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.

ข้อที่ 6 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.

ข้อที่ 7 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.

ข้อที่ 8 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.

ข้อที่ 9 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.

ข้อที่ 10 ข้อที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.

พิศะวัน วีระเสถียร

ผู้ดำเนินรายการ

ขอขอบคุณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษม บุญส่ง
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่เอื้อเฟื้อคำแนะนำต่างๆ ให้กับลูกศิษย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อติสรา เจริญวานิช
หัวหน้าภาควิชา เทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ขอขอบคุณ

อาจารย์ดรุษ ประดิษฐ์ทรง
อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

อาจารย์ครรชิต สิงห์เสมานนท์
อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

ภาคผนวก จ

ตารางแสดงค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก

ตารางแสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบหลังเรียน

ตอนที่ 1 ความรู้ทั่วไป และพฤติกรรมวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการติดเชื่อ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
	ค่า P	ค่า r
1	.62	.65
2	.70	.53
3	.55	.38
4	.71	.81
5	.45	.55
6	.70	.53
7	.40	.48
8	.75	.46
9	.62	.65
10	.64	.20
ค่าเฉลี่ย	.40 - .75	.20 - .81
ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (KR-20)		.81

ตอนที่ 2 การให้ความรู้เรื่องพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
	ค่า P	ค่า r
11	.75	.78
12	.55	.38
13	.50	.46
14	.62	.65
15	.79	.38
16	.60	.48
17	.45	.38
18	.75	.78
19	.70	.53
20	.45	.55
ค่าเฉลี่ย	.45 - .79	.38 - .78
ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (KR-20)		.84

ประวัติย่อผู้ทำวิจัย

ประวัติย่อผู้ทำวิจัย

ประวัติย่อ

ชื่อ - สกุล	นายนิธวัฒน์ พงดาวิรัตน์
วัน/เดือน/ปีเกิด	2 กุมภาพันธ์ 2520
สถานที่เกิด	จ.เชียงราย
ที่อยู่ปัจจุบัน	200 ถ.รังสิต-นครนายก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2536	โรงเรียนพานพิทยาคม จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2538	โรงเรียนพานพิทยาคม จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2541	คณะศึกษาศาสตร์ (เทคโนโลยีการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2553	การศึกษามหาบัณฑิต(เทคโนโลยีการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร